

La prostitució un tema de debat

Documents per la reflexió:
abolició o reglamentació

Es un document elaborat per:

Plataforma Catalana de Suport
al Lobby Europeu de Dones

A partir dels documents recopilats
a totes les Jornades i debats, així com
reflexions sobre el tema de la Prostitució,
realitzats per la Plataforma.

Coordinat i realitzat per:

Marta Mas Perulles
Rosa Mª Fernández Sansa

INDEX

Pròleg	5
SEMINARIS	
LEGALITZACIÓ O ABOLICIÓ	
Gunilla Tekberg	8
Jaume Saura	15
Patty Massip	18
Laura Vaccarezza	25
Ana Rubio Castro	30
Carles Quilez	37
Milagros Perez Oliva	38
Maricel Chavarria	39
David Miró	40
LA PROSTITUCIÓ: L'OFICI MES ANTIC DEL MON	
Rosario Carracedo Builido	43
M ^e José Barahona Gomariz	53
Hubert Dubois	61
Colette de Troy	65
OPINEN PERSONES EXPERTES	
Cristina Garaizabal	67
Justine Abellan	68
Rocio Nieto	69
RESUM INTERVENCIONS VARIES	
Irene Yamba	71
A.C.	72
Consuelo Barea	74
Lidia Falcón O'Neill	75
Carlos París	76
ELS DIFERENTS MARCS LEGALS A EUROPA	
74	
LA CAMPANYA; PER UNA EUROPA LLIURE DE PROSTITUCIÓ	
CONFERENCIA INAUGURAL	
Sara Vicente	77
PRIMERA TAULA RODONA	
(amb la participació dels partits polítics)	81
SEGONA TAULA RODONA	
(amb la participació dels mitjans de comunicació)	85

El tema no resolts. Abolició o regulació	87
Aclarint conceptes	88
Mapa de destí de les víctimes	95
 CONCLUSIONS	 97
 ANNEXOS	
Por la abolición de la prostitución	103
La prostitució té a veure amb la igualtat, no amb el sexe	110
La situación en Amsterdam	114
Normes que ho regulen	116

PRÒLEG

Des de la creació de l' Associació Lobby de Dones de Catalunya al 1993 i el de la Plataforma Catalana de Suport al Lobby Europeu de Dones a l'any 2000, un dels molts objectius ambdues formacions ha estat la de *Propiciar els canvis legals i socials adients per eliminar tota forma de violència contra les dones*.

La Plataforma és la representació a Catalunya del Lobby Europeu de Dones (EWL) on formen part més de 2000 associacions de dones de trenta països europeus. Amb totes elles compartim objectius comuns com el de la *lluita per a l'abolició de la prostitució*. Pensem que s'ha d'acabar progressivament amb la cultura de la prostitució que és una cultura de domini, una cultura de privilegi per als prostituïdors, així com de discriminació i violència cap a les dones. És una forma més de perpetuació del patriarcat, suposa la nova esclavitud del nostre segle.

Nombrosos són els acords internacionals que en els diversos països s'han anat elaborant però no han donat els resultats esperats per que la prostitució és el segon dels tres grans negocis il·legals del món juntament amb el tràfic d'armes i de drogues. Per tant els interessos econòmics són molt forts i els beneficis que produeixen l'explotació de dones i nenes en finalitats sexuals, són altíssims.

Segons dades de Nacions Unides dels 4.000.000 de persones que són venudes i traficades cada any, el 80% són dones per a la explotació sexual i cal afegir que cada any són entrades a Europa 500.000 dones per explotar-les sexualment (dades de 2010). Espanya és un dels tres primers països del món i el primer d'Europa on la demanda de prostitució és més alta i es calcula que el 39% dels homes espanyols han utilitzat alguna vegada els serveis sexuals d'una dona prostituïda, aquí o a l'estranger (segons dades de la Comissió per a la Igualtat del Congrés de Diputats, 2007).

El nombre de dones prostituïdes va en augment cada dia, el 95% són procedents del tràfic, les màfies aquí a Espanya tenen una capacitat d'expansió extraordinària, ho

corroborar l' Informe: "Tràfic de persones. Models mundials" publicat per la Oficina sobre Droga i Delicte de l' O.N.U. i confirmat per les dades de que disposen tant la Guàrdia Civil al territori espanyol com a Catalunya els Mossos d' Esquadra.

Durant els últims set anys des de la Plataforma i el Lobby hem organitzat diversos actes, jornades, taules rodones i seminaris per parlar de la prostitució. Hem tingut el plaer i la sort de comptar amb la presència de persones expertes en el tema, persones que des dels seus respectius treballs i horitzons ens han donat la seva visió i han mostrat el seu compromís ètic en la Igualtat i els Drets de les dones reconeixent-los com a Drets Humans que són.

En aquestes jornades i seminaris hem buscat la màxima pluralitat , i per això hem recavat informacions des del món del periodisme, fins la psicologia, des de la treballadora social i la dona que va ser traficada i prostituïda fins Amnistia Internacional, des de la política fins la judicatura i la universitat. Expertes del nostre país i d' altres països.

Aquesta diversitat suposa una important aportació de mirades internes i externes que ens proporcionen elements de judici per poder entendre les causes i els elements que incideixen: les qüestions econòmiques, la violència, les lleis, la funció dels mitjans de comunicació...

Però també hem volgut sempre incloure el pensament de les dones, de les Associacions de Dones, del Moviment Feminista i d'altres organitzacions implicades com sindicats , partits polítics.

Tant és així que hem fet un recull el més acurat possible de les diverses intervencions, en moments diferents i les diverses visions.

Havíem recollit el material però mai l'hem posat a l'abast de tothom que és el que ara fem amb aquesta senzilla publicació. Veureu que hi ha documents de seminaris diversos, opinions de ponents divergents com també hi trobareu les intervencions del públic que amb les seves preguntes i aportacions van enriquir els debats.

Com a Plataforma del lobby vam participar durant el curs de 2012 a 2013 en la campanya del Lobby Europeu de Dones: *Cap a una Europa lliure de prostitució*, en aquestes pàgines en trobareu les propostes que se'n van fer.

En totes aquestes jornades i seminaris hi ha hagut posicions que defensen la prostitució com un treball més, ho afirma alguna ponent que s'hi dedica i alguna representant del sindicat de Comissions Obreres i fins i tot una visió antropològica particular.

Hi ha plantejaments sobre la legalització o l'abolició de la Prostitució, sobre el perfil de l'home que utilitza els serveis d'una prostituta ,el prostituïdor, de les lleis internacionals, del procés que es va dur a Suècia per aconseguir la il·legalització, valoracions sobre les conseqüències de la legalització a països com Holanda o Alemanya, els diferents marcs legals a Europa, el tractament en els mitjans de comunicació, la situació psicològica de les dones prostituïdes, informes de dades proporcionades pels Mossos d' Esquadra, per Amnistia Internacional, un plantejament des de la visió del col·lectiu de dones immigrades o la que ens aporten des de la facultat de Dret de Granada i un llarg etc.

que cal anar descobrint a través de la lectura.

Al final hi trobarem les conclusions que recullen totes les propostes i els objectius que cal aconseguir.

Des de la Plataforma estem convençudes que cal molt diàleg, molts fòrums de debat per que la defensa de la no discriminació per raó de sexe, la defensa dels drets de les dones com a Drets humans, el combat per la llibertat i la lliure decisió individual i particular de cada dona i la eliminació de tota forma de violència cap a les dones, tots ells són uns objectius prioritaris pel bé de tota comunitat.

Les societats no seran mai justes, ni democràtiques mentre les dones no tinguem els mateixos drets i les mateixes oportunitats. Les relacions entre persones no s'establiran mai entre iguals sino en fem una lectura política i establím que cada persona es lliure de negociar individualment, com planteja el neoliberalisme que s'ha establert a tot el món, per que no te en compte les relacions i les diferències de poder que impedeixen que la relació entre client i dona sigui una relació d'iguals, és una relació totalment desigual de domini i de violència que exerceix el prostituïdor cap a la dona.

“S'ha d'acabar progressivament amb la cultura de la prostitució perquè és una cultura de domini i de privilegi per als prostituïdors, així com de discriminació i violència”

Rosa María Fernández Sansa

*Presidenta de la Plataforma Catalana de
suport amb el Lobby europeu de dones*

SEMINARIS

LEGALITZACIÓ O ABOLICIÓ

Gunilla Ekberg

Es Advocada, Assessora del Govern Suec sobre la tracta de dones i nenes i està especialitzada en igualtat de gènere

“A qui beneficien les lleis? El debat sobre la prostitució és obert; parlem de condicions, de no respecte als Drets Humans”

La prostitució és un fet polític

Hem de saber on som per saber què fer. El tema de la prostitució s’ha col·locat sovint fora del terreny polític i s’ha classificat com una elecció personal, com una qüestió personal.

El tema de la violència contra les dones, dels homes que violaven nenes i dones té diferents vessants: una personal i una altra política. La prostitució i l’ús de les dones per part dels homes és una qüestió política, igual com abolir la violència dels homes en general. Per tant, es necessari tenir una visió política. Hem de voler canviar, millorar les condicions de les dones en la societat. Totes necessitem una societat que millori. Hem de mirar 10, 20, 30 anys endavant per pensar com ens agradaria viure.

El neoliberalisme: carta blanca a l’explotació

El Neoliberalisme, es una corrent que no només s’està produint a Europa, també a tot el món, es basa en l’economia de lliure mercat, l’autorregulació de mercats, el comerç entre països. Però és una corrent que no reconeix les condicionants entre països pobres i països rics. És la ‘Globalització de mercats’. De jove, al partit comunista parlàvem del capitalisme. Ara és la globalització capitalista. El Neoliberalisme, ara, també te influències en altres àmbits com el feminisme.

J. Locke, el pare del liberalisme, el definia com **“tu i jo podem fer amb la vida el que vulguem. Si aquest ‘el que volem’ suposa alguna cosa per tu, hem de negociar”**. Però no va pensar que entre homes i dones hi ha unes condicions de poder i per tant no es pot negociar al mateix nivell. Recordem que Locke era el major propietari d’una societat d’esclavisme. Li interessava no abolir l’esclavitud.

El Liberalisme (i Neoliberalisme) parla en termes de drets individuals. Quan una persona és discriminada, pot acudir a la societat per demanar comptes, per demanar una compensació per aquella discriminació. A títol individual. Per tant, a la persona se la compensarà, però col·lectivament no tindrà cap efecte.

La visió política, de col·lectiu, la que no és només individual- s’ha d’aplicar a tot arreu, també en la prostitució. Jo utilitzo la condició feminista perquè sóc feminista radical.

En alguns països, com Alemanya o Holanda, la prostitució i el tràfic de dones és vista, indiferentment del partit polític que ho valori, des d’una perspectiva política neoliberal.

“La prostitució i l’us de les dones per part dels homes és una qüestió política, igual com abolir la violència dels homes en general”

La *resignació* és una actitud social que considera que *la prostitució és inevitable, que no hi ha manera de fugir-ne, és necessària, que és la professió més antiga del món, que els homes sempre voldran anar amb prostitutes ¿què hi hem de fer?*.

Fa un temps a una conferència que vaig participar, va dir un home, després de la meua exposició del tema: *si no hi ha prostitució, ¿què farem?*. Li vaig dir: *tu mateix. T’ho faràs amb les teves pròpies mans...* No

ho vaig dir per ridiculitzar-lo, però és que el neoliberalisme no es qüestiona la sexualitat de l’home. Hem de deixar anar tots els mites sobre sexualitat masculina –la de *en qualsevol condició, a qualsevol preu...*

Pel que fa a “la professió més antiga del món”, la societat ha de plantejar-se si vol canviar.

La majoria de dones que acaben en la prostitució hi són introduïdes quan tenen vora els 14 anys. A la majoria d’edat, als 18, ja hi són des de fa temps.

El primer que vaig aprendre a l’escola de treball social va ser a preguntar-me “¿a qui beneficia això?”. Hi ha diferents tipus de poder en el neoliberalisme, però mai no s’analitza el poder. El poder en sí mateix.

A qui beneficien les mesures per legalitzar la prostitució?

El món pot canviar... *La prostitució sempre estarà allà?*

Portem la nostra visió a l'acció. Perquè normalment, amb les mesures que s'apliquen, només es redueixen els danys de la prostitució. Jo he parlat amb moltes dones: normalment les mesures funcionen de manera tal que es facilita l'accés a robes netes, dutxes, serveis sanitaris, menjar, preservatius... Això és importantíssim, però s'ha de donar molt més. S'ha de donar esperança.

Per exemple, a Lituània (on es va dur a terme un projecte multilateral sobre el tràfic de dones i la prostitució) fa uns tres o quatre anys, vaig participar en una organització a Riga que treballava amb dones que provenien de la prostitució. Jo volia saber més. Em van dir que donaven menjar, roba, café, mesures sanitàries, etc. Sempre en la zona de tolerància de la ciutat. Per als proxenetes, que una dona no estigui a la cantonada on acostumava, podria ser un problema. **Ells estan encantats que es tingui cura de les prostitutes, però ells no volen que les treguin de la prostitució.**

La zona de "tolerancia" és una mesura popular a diverses ciutats d'Europa. Consisteix en la possibilitat, a les ciutats de més de 100.000 habitants, d'elegir unes zones per a que s'hi practiqui la prostitució. Per suposat, allunyades d'esglésies, d'escoles, del Parlament... És clar, no en els llocs on hi ha la "gent bona". A les dones, doncs, se les priva de poder ser en els llocs per la "gent bona", "gent digna", i només poden ser en les zones de "tolerancia". En canvi, els homes poden ser als dos llocs; de fet, van d'un lloc a l'altre.

Es molt habitual estigmatitzar les dones, concepte del qual parteixen les mesures sanitàries que apunten només a les dones: es considera que "són les dones les que escampen les malalties", sense tenir en compte que són els homes que utilitzen diferents dones.

La hipocresia es un fet molt habitual a les nostres societats, les mesures al carrer s'han anomenat 'nimby', és a dir 'no al meu pati, no al costat de casa'. Establir zones de "tolerancia" per a que se segueixi practicant la prostitució, sí, però fora del meu costat. Als EEUU, per exemple, les zones de prostitució estan en els barris negres, perquè no tenen poder per dir "no volem proxenetes". I allà també s'hi agafen nenes per prostituir.

El neoliberalisme ha portat a considerar el que és una forma extrema de violència sexual masculina –la prostitució– com un treball. Jo he fet serveis i treballs de molts tipus, i sé que no hi ha punt de comparació entre estar dreta, per exemple, com a caixe-

ra de supermercat o dreta al carrer i penetrada per homes. És evident, però cal recordar, que el que es busca es el plaer sexual de l'home, no el de la dona.

La prostitució no és un treball. Igual com la tortura no ho és, ni la podríem considerar un treball, oi? El conveni internacional que tracta la tortura no diu "si la persona torturada accepta ser-ho, no és delictes".

A Espanya no es parla dels moltíssims beneficis de la indústria de la prostitució. La visió política neoliberal de no poder canviar el món, porta a legalitzar. Perquè ja és una indústria.

***Espanya el primer país
d'Europa en consum de
prostitució i tercer al món***

Parlem de per què hi ha mesures a molts països (no a Espanya), propostes legals per implementar la legislació de bordells o legalitzar la prohibició dels bordells. No s'ha investigat mai a fons, però sempre, en molts

països, hi ha en les negociacions polítiques algun representant de la indústria per a que es legalitzi. Hi ha molts diners en joc. I les dones són la mercaderia.

La prostitució no és una elecció individual de la dona individual. No he conegut cap dona que al final, quan ho deixa, em digui que ha elegit la prostitució perquè vol. Tampoc no m'ha dit mai cap dona que sigui un alliberament sexual.

Parlem de sexualitat des d'un punt de vista d'igualtat. La violació no és sexe, és violència sexualitzada. D'altra banda, si podem decidir amb qui volem viure, també tenim dret a decidir quina sexualitat volem. Ningú té cap dret d'utilitzar cap persona per a que li doni plaer.

Existeix el mite de la sexualitat masculina (de joves, jo havia sentit que els nois es deien "*si no la uses, es tornarà blau i caurà*"). En política no es parla, no hi ha res escrit sobre els homes que compren i usen sexualment dones i infants. No es veuen, tot i que són la raó per la qual les dones són a la prostitució; si no hi hagués demanda, no hi hauria prostitució.

Als inicis del segle XX —el feminisme activista per abolir la prostitució— quan existia la Lliga de les Nacions, el que ara és l'ONU, després de la I Guerra Mundial, que va suposar un trauma enorme per la societat, sí que es féu anàlisi de l'ús de les dones.

Es parlava obertament dels homes que compraven dones i infants. L'any 1927 se sabia que hi havia demanda de "subjectes frescos" i se'n parlava. Això s'ha anat encobrint i

ara està totalment tapat i per tant, es legalitzen els bordells.

Es diu, les dones pateixen violència, per tant les protegim en llocs per a elles, perquè la gent no es queixi, perquè la gent “bona” no es molesti. Però qui compra les dones? Què sabem dels bordells?

Per la celebració de la Copa Mundial de Futbol, Alemanya ja ha dit que s'intentarà frenar el tràfic il·legal de dones però que la indústria nacional es “protegirà”. Les dones no són protegides. L'home ha pagat uns diners, per tant, farà el que vulgui.

Als bordells no hi ha cap guardia a la porta de l'habitació. Al primer intent de violència, què es pot fer? I, on comença la violència? A Holanda, el proxeneta és anomenat “propietari de negoci de plaer”, i les dones treballen com a contractistes independents, paguen tot el material que utilitzen, també el lloguer... Així, el “propietari de negoci de plaer” no hi té cap responsabilitat. I pel que fa a la violència, no poden controlar-la. És un mite, que es pugui protegir amb aquestes mesures.

Jo crec que hauria de fer-se un plantejament basat en els Drets Humans per abolir la prostitució, no perquè sigui més controlada, més fàcil, sinó per la llibertat en l'Estat del Benestar, un Estat del Benestar també femení. Els Drets Humans feministes, a Suècia, es rebutja la idea que dones i infants (nenes) siguin usades com a producte de mercaderia.

Posem un exemple, el tràfic de dones a Estonia. Un proxeneta finlandès pot llogar dones d'un bordell d'Estonia per un bordell a EEUU i després tornar-les. Pura mercaderia, ell només paga el quilometratge. Evidentment, sense cap mena d'assegurança per la dona.

Caldria abolir la prostitució, o la violència, igual que intentem abolir la pobresa, significa considerar-la inadmissible. Potser només fa 20 anys que se'n té consciència, però ara tenim la visió que ningú no ha de ser pobre.

A Espanya, la llei omnibus de violència contra les dones és una visió de futur, per tant calen passos. No ara, però el pensament d'abolir la violència és possible, i per tant, també la prostitució.

La llei sueca

Parlem de la llei sueca, està basada en principis d'igualtat de gènere. La prostitució no és el treball més antic del món; la de proxeneta, és la professió més antiga; La prostitució no és ni una professió ni és la més antiga. Que jo sàpiga, la professió més antiga

del món és treballar la terra...

Als anys '70, al moviment feminista suec hi participaren dones que estaven en la prostitució; llavors no hi havia indústria organitzada de prostitució. Deien que s'havia d'aturar la prostitució perquè era violència. Es va incrementar la consciència.

Les dones en la prostitució havien estat sotmeses a alguna cosa que les havia portat allà. Jo crec –i en el govern suec hi és present aquesta idea- que si vius en una societat que defensi la igualtat política, social i econòmica, no es pot acceptar que hi hagi una classe a part –dones i també alguns homes- que no tinguin accés a aquests drets. A Berlín, sobre el tràfic d'éssers humans vaig dir que cap societat que defensi els Drets Humans pot permetre la prostitució. Doncs bé, un alt càrrec va marxar de la sala. I dos homes, quan va acabar-se la conferència, van marxar parlant, van creuar el carrer i van entrar a un bordell que hi havia allà mateix.

Què vol dir viure en una societat que defensi amb lleis els drets de les dones i les nenes? Si a mi em posen les mans als pits, o em violen, estaria més o menys protegida per la llei. A mi no em van fer això, aquells homes, perquè hi havia raons legals, polítiques i personals; però van pagar 50€ (em vaig informar del que es cobrava, en el bordell) per fer això a aquelles dones, a les que si els ho podien fer. La vida de la dona val 50€ i ella no té dret a dir 'no'.

Si la societat permet que es pugui pagar per les dones o pels infants, les estàs excloent dels drets a la integritat, i les estas condemnant a la esclavitud.

S'han signat diverses convencions que fan esment a la protecció dels drets de les dones, que hauria d'obligar a tots els estats membres a posar mesures per aturar el tràfic de dones i l'ús de dones en la prostitució.

A Suècia, la prostitució és la violència masculina sexual extrema. Al 1988 la llei de violència contra les dones, inclou la mesura de prohibir la compra de dones. Aquest és el canvi que es va començar a Suècia. Amb aquesta mesura s'estableix la norma 'ningú no pot ser comprat', per tant, hi ha un canvi de mentalitat.

Les mesures que cal adoptar, són per abolir la prostitució i el tràfic d'éssers humans; per tant, no són coses diferents. Traficar és agafar algú per a que faci alguna cosa, transportar-la, explotar-la. Els homes no volen les mateixes dones sempre, volen "carn fresca", per tant, cal una captació a altres països, davant les escoles... El transport pot ser curt o llarg, però l'important és que hi ha explotació. Al bordell, la cantonada, l'hotel..., però sempre és el mateix. Com és el mateix acte el que es fa amb les dones:

se les compra per a que un home les penetri oral, anal o vaginalment com a mínim 10 vegades al dia. Aquesta és l'explotació. Si a més vas a un altre país, on no parles l'idioma i no tens passaport, la vida és més difícil. L'explotació és la mateixa i cal tenir un lloc per exercir-la. Si es crea un mercat legal, serà tot més fàcil.

A Suècia, la llei que prohibeix la compra de serveis sexuals, després de set anys i mig funciona com a barrera molt eficient al tràfic. El que mou el mercat es la demanda, per tant, si limites la possibilitat de comprar, el traficant anirà a un altre lloc.

Actualment, a Suècia hi ha entre 400 i 600 víctimes d'aquest tràfic; a Finlàndia n'hi ha entre 9.000 i 10.000; a Noruega, entre 3.000 i 6.000. A Suècia s'ha eliminat la possibilitat de crear mercats. En aquest sentit, una part del meu treball és de formació. Formació de la policia sueca. Perquè les forces de seguretat han d'entendre que les dones no són les infractores, sinó els homes.

La llei és molt dissuassòria per als traficants. Jo he escoltat converses telefòniques des de Rússia a xarxes de Suècia : “ens agradaria portar dones a Suècia”, “no vingueu aquí, és massa complicat i car. Porteu-les a Finlàndia, Dinamarca, Holanda, Alemanya i Espanya”. Quan es té el mercat legalitzat es té la porta oberta per muntar un negoci. Les xarxes de crim organitzat ara confessen no tenir eines. Sovint es dóna, com a argument per legalitzar els bordells, la idea que això limitarà el tràfic.

És falsa. És tot el contrari. Si es penalitzen els bordells, es limita el tràfic. Per exemple, a Holanda, la prohibició de prostituir-se al carrer, porta les dones a bordells, a estar més amagades, més lluny de la vista. Més desprotecció.

***Els Drets Humans són Drets de les Dones.** Moltes organitzacions no governamentals treballen, des del 1995 a Pequín, en la defensa dels Drets Humans com a drets inalienables de les dones. Però no són drets específics. Quan no es respecten, les dones no són considerades persones.*

Jaume Saura

Es President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya

“Els Drets Humans són Drets de les dones. La Carta dels Drets Humans és un marc general, potser molt abstracte. Als convenis internacionals de Drets Humans no s’hi diu gairebé res sobre prostitució.”

Hi ha dues vessants per les quals abordar el tema: La primera aproximació és afirmar el Principi de no discriminació i d'igualtat davant la llei. La Carta de les Nacions Unides, a l'article 1.3, expressa l'objectiu de promoure la defensa de Drets Humans sense discriminació.

Per tant, els Drets Humans com a drets de les dones, és una aproximació formal que desconeix i obvia la desigualtat de fet que rau sota l'aparent igualtat jurídica.

La segona aproximació és protegir els drets específics de les dones com a grup vulnerable –com els menors, les minories-. El conveni de 1979 protegeix les dones i proposa mesures actives per protegir els seus drets. Que la meitat de la població s'hagi de protegir com una minoria més, és encara una realitat.

Fer efectius els drets

Però no n'hi ha prou amb mesures declaratives; calen mesures positives, actives, per fer efectius els drets. La no discriminació és molt important, però cal anar més enllà, fins i tot cal un tracte diferenciat, a vegades.

El Conveni de protecció de la dona, l'any 1979, sobre l'eliminació de tota discriminació contra les dones, va tenir molta participació, molts Estats el van signar. Però aquest fet amaga que és molt elevat el nombre de reserves per part dels estats, és a dir, que els estats signen la globalitat del conveni però n'aparten alguns articles concrets. La perspectiva possibilista permet aquesta pràctica, tot i que en teoria les reserves no poden anar en contra de la finalitat del tractat. En teoria no es tracta només de sortir a la foto per quedar bé en el context internacional, la qual cosa desnaturalitza el consentiment. Però hi ha moltes reserves al Conveni contra la discriminació de les dones, la qual cosa pot qualificar-se com anar contra l'objectiu del tractat. Per tant, les signatures no són vàlides; realment molts estats és com si no haguessin signat.

Consideracions generals del Conveni

-Els Drets de les dones –els Drets Humans, interdependents a tots els altres drets, com els econòmics, socials, civils, polítics- són universals i indivisibles.

El Conveni no es limita a declarar la igualtat formal davant la llei; també proposa mesures punitives. Els països que han signat el Conveni –de debò, sense reserves que l’anul·lin- estan obligats a posar en marxa mesures polítiques que no suposin cap discriminació ni per part de l'Estat, ni per part de les persones individuals o jurídiques. Això vol dir que tant aquestes com l'Estat serien penalitzats, en cas de discriminació.

-També es considera viable la discriminació positiva.

-Es fomenta l'educació en igualtat de gènere. No només es tenen en compte les mesures legals, sinó també la base. En aquest aspecte, no hi ha resultats a curt termini, sinó d'interiorització gradual però sòlida de la igualtat.

-L'article 6 del Conveni contempla mesures legislatives apropiades per abolir el tràfic de dones i l'explotació de la prostitució, de la prostitució obligada. Fins quin punt se'n desprèn la obligació d'abolir la prostitució? Al Conveni no es prohibeix la prostitució lliure, a la pròpia casa. Jo no dic que no es pugui abolir la prostitució, però no és obligat pel Conveni.

-Un altre aspecte que el Conveni té en compte són els drets d'àmbit polític i públic. També i sobretot la presència de dones en els afers públics d'àmbit internacional. Es proposen mesures actives per promoure la participació de les dones en la representació pública. Espanya només tenia fins fa poc tres ambaixadores de 100 ambaixades que té al món.

-El dret a la nacionalitat és un dels Drets Humans generals, però en relació amb les dones no es compleix en molts casos i queda anul·lat sota una norma o obligació. Haver de canviar, la dona, de nacionalitat forçosament pel matrimoni –si l'home té una nacionalitat diferent-. També en quant a la transferència de la nacionalitat als fills. A Espanya, fins fa pocs anys, per a que els fills tinguessin nacionalitat espanyola havia de ser el pare, l'espanyol.

La igualtat davant la llei és un dret bàsic. Així, doncs, s'ha de garantir que realment es tingui una capacitat jurídica idèntica.

-El Conveni es fixa, també, en l'àmbit social i econòmic: el dret a l'educació, al treball i la salut. En educació, doncs, hi ha d'haver igualtat d'accés, de programa i de person-

al docent. També obliga a eliminar estereotips en educació; s'han d'establir mesures positives per evitar l'elevada taxa d'abandó femení, per exemple.

Pel que fa al dret al treball, s'ha de garantir l'accés, les oportunitats, la remuneració, la protecció de la maternitat –hi ha molts països on no es contempla la baixa remunerada per maternitat-, l'assegurança mèdica. Les sancions han de ser serioses, han d'obtenir com a resultat la no discriminació.

Per exemple, el Dret a la vida, l'incompleixen els països on la taxa de naixements de dones és inferior al d'homes –perquè significa que s'hi practica infanticidi femení-; on la taxa de mortalitat en part i embaràs és elevat; on hi ha tradicions com la de la crema de vídues.

La prohibició de l'esclavitud és del 1979, per tant, també la prohibició i lluita contra el tràfic de dones i contra la prostitució obligada i la prostitució domèstica.

La llibertat de circulació. En països on hi ha determinades normes s'incompleix el pacte. Per exemple, la obligació de les dones de dur burka per desplaçar-se en els llocs públics.

La llibertat de religió, de pensament. Si cal el permís del pare o el del marit per canviar de religió, es vulneren els Drets Humans –només de les dones-.

***Els Drets Humans són universals, independents.** Impliquen no discriminació home-dona, blanc-negre. Més enllà de considerar-los, s'han de fer efectius. Amb mesures concretes, i per tant, s'han de llegar amb perspectiva de gènere.*

Sovint passa desapercebut que els Drets Humans no es compleixin, quan es tracta de les dones. Es parla d'un problema particular de les dones.

Per exemple, el Dret a la vida privada i familiar. Una dona amb la “vida dissoluta” o prostituta no pot ser violada impunement; tenir en compte els drets socials segons la vida personal és incomplir el pacte. O el principi d'igualtat davant la llei. L'adulteri de la dona és punible en moltes societats –i la nostra fins fa poc-, però l de l'home. La rebaixa ‘d'honor’, si es descobria en el moment de l'adulteri, era per l'home, però no per la dona.

***Els Drets de les Dones són Drets Humans.** L'estudi del Comitè de Drets Humans de Nacions Unides, l'any 2000. El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i el Tractat sobre Drets Humans també s'han de llegar en perspectiva de gènere.*

Patty Massip

Es Coordinadora del Grup de Dones d'Amnistia Internacional (AI) a Catalunya

“Des de març del 2004, Amnistia Internacional, va iniciar mundialment una campanya de ‘Prou violència contra les dones’. No en el context d’un país, sinó a nivell mundial. Es considera violència qualsevol violació que sigui basada en gènere i generi mal físic, mental o sexual. Existeixen molts tipus de violència: violència familiar, violència sexual, violència laboral...”

El vincle prostitució-tràfic de persones

Amnistia Internacional, treballa pels Drets Humans reconeguts, observa el Dret comunitari i els Drets Humans. Inicialment, aquesta organització va treballar amb els presos de consciència i per a que els Estats posessin en pràctica les seves lleis. AI no té una posició determinada davant la prostitució, però sí davant el tràfic de persones.

A partir del 2004, el CEDAW –Comitè per a l’eliminació de qualsevol forma de discriminació contra la dona, fa recomanacions exhaustives, de fet, insta els Estats a eradicar la prostitució. L’any 2000 s’havia redactat el Protocol de Palerm; el 1949, el tractat de Viena. Recentment s’ha signat el Conveni sobre el tràfic de persones, al març de 2005, que Espanya encara no ha aplicat.

La vida sense perill ni violència és un dret. Però moltes dades mostren com no es respecta aquest dret. Segons la OIT –Organització Internacional del Treball-, dos milions i mig de persones al món són víctimes del tràfic de persones. La major part són dones i nenes. UNICEF calcula que els beneficis del tràfic represente més de 7.000 dòlars anuals

Totes les formes de tràfic tenen com objectiu aconseguir beneficis a través de l’explotació i s’acostuma a relacionar amb organitzacions criminals. El tràfic és penalitzat pel dret internacional.

Els tractats específics sobre el tràfic d’éssers humans, el de Palerm, el Conveni europeu del 2005, consideren que les persones víctimes del tràfic requereixen el mateix tracte que els refugiats. El Protocol de Palerm per prevenir, suprimir i castigar el tràfic de persones, primer va definir-lo. A grans trets és traslladar persones mitjançant la força, amb objectius concrets.

Espanya és un dels principals punts de destí per a l’explotació sexual i també és un

lloc de trànsit; el tràfic de persones va lligat a la immigració. Les persones que pateixen el tràfic d'éssers humans acostumen a tenir unes característiques comuns: són dones i nenes, d'entre 18 i 25 anys, captades per xarxes de delinqüents. La vulnerabilitat és major pel desconeixement dels drets al país d'origen; el desconeixement, també, del llenguatge de destí; la desconfiança vers l'autoritat; la desposseïció de la documentació identificativa; la por a les represàlies –a elles mateixes o a les famílies–; el sistema judicial, que està poc sensibilitzat en aquest tipus de casos i poc preparat –per exemple, importants insuficiències en els sistemes de protecció de testimonis–.

Entre els objectius d'AI consta el de sensibilitzar l'opinió pública sobre la vulnerabilitat d'aquestes persones, així com el d'elaborar un pla de treball.

El Conveni europeu del 2005 és part del treball que cal fer. Fins ara, s'havia estat lluitant contra el tràfic de persones però no s'havia tingut una visió de la víctima com a víctima d'incompliment dels Drets Humans.

El Pla d'Acció d'AI, que es basa en la investigació i denuncia de violacions greus dels Drets Humans, consisteix en prohibir el tràfic, incidint en el Dret Internacional i fent un seguiment de l'acció dels governs, així com en assistir les víctimes (tant si col·laboren o no en la investigació).

Durant l'anterior Pla d'Acció d'AI, al 2004, Espanya va elaborar un pla per lluitar contra el tràfic d'éssers humans. AI va instar a abordar els programes de forma integral, multidisciplinar, integrada, transversal; vetllà per aconseguir canvis legislatius i l'aplicació de la llei actual; per la sensibilització, formació i coordinació dels agents implicats i la cura de les víctimes.

Un aspecte molt urgent actualment és l'elaboració d'un protocol que ajudi la identificació i alliberació de les víctimes del tràfic. El sistema administratiu ha d'estar per sobre de la participació de les víctimes en l'ajuda legal, s'ha d'aconseguir un programa efectiu i segur de protecció de testimonis. AI treballa, per una banda, per aconseguir un compromís més efectiu de l'Estat per lluitar contra el tràfic de persones; per l'altra, en tenir cura de les víctimes, no desatendre-les.

Diàleg obert de la mesa

La moderadora, Montserrat Minobis, va aclarir, al final de la ponència del President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, que és clar que l'ONU no té les idees clares, com ho demostra la confusió en l'article 6. I aquí s'inicià un debat a la taula de ponents, entre Gunilla Ekbert i Jaume Saura.

Ekbart va explicar que l'article 6 neix del treball sobre el Conveni de 1949 –violència, tràfic de dones-. Els legisladors que treballaven en aquest article tenien en ment abolir la prostitució. En el 2004 va ser convidada al debat per la interpretació de l'article 6è. En el punt “prostitució forçada” hi va haver un gran debat. Segons el tractat de l'ONU, el Conveni sobre crim organitzat transnacional, es decidí –en el punt 9.5- que tots els estats implementarien mesures per desencoratjar la demanda.

De l'informe nacional d'Espanya del 2004, el Comitè va comentar la manca de mesures preses contra la demanda. Segons Gunilla Ekbart, “no hauriem d'usar els Drets Humans per legitimar la prostitució de dones i nens i nenes. Aquesta és una de les crisis més grans dels Drets Humans. No hauriem de dir que la prostitució és voluntària”.

Saura va dir estar d'acord en penar, frenar la demanda, el criminal, la prostitució forçada (com deia el Conveni de 1949). Segons la lectura de textos internacionals, és legítim abolir la prostitució emparant-se en aquests convenis, en aquestes mesures. Criticà que no sigui obligatori per l'Estat abolir la prostitució segons aquests convenis.

Gunilla Ekbart va insistir que usant el concepte de dues prostitucions, la integritat de la persona no és emparada pels Drets Humans. “Jo no he conegut ningú que volgués prostituir-se voluntàriament. Les dones que es diu que ho fan voluntàriament són fora dels drets. Se les deixa fora de protecció. Són les dones les més marginades, discriminades i pateixen violència”.

“En elaborar el Conveni 1949, el que passava amb la prostitució va horroritzar a tothom, es va constatar que aquesta limitaria les possibilitats d'igualtat. Ara, en canvi, s'utilitza l'argument que hi ha dones que volen prostituir-se”

Minobis va actuar en el seu rol de moderadora aclarint que Jaume Saura havia llegit la lletra, que recordà que no s'ajusta a la voluntat del Lobby de Dones; diferent és la interpretació que se'n pot fer. La postura de Gunilla és a la qual des del Lobby es dona suport. Els estats poden usar la lletra per abolir totalment la prostitució.

Jaume Saura llegí la lletra conveni, la carta declaració dels Drets Humans, que són ambigües. Gunilla no fou ambigua en les seves observacions i afirmacions.

Jaume Saura va tornar a llegir l'apartat 6è: “Els estats parts posaran totes les mesures apropiades –incloses les punitives- per prohibir l'explotació”.

La moderadora, tanca la roda de ponències després de la intervenció de Patty Massip, amb el recull d'una informació: Espanya és receptora i lloc de trànsit. També recalca

que les dades sobre el tràfic de persones i prostitució són alarmants en molts països. Llegí en veu alta un fragment de la presentació del tríptic del Seminari: “El Parlament Europeu ha assenyalat que en els 25 països de la Unió Europea, 100.000 persones cauen cada any de manera indiscriminada en les xarxes dels traficants. El Fons de la Població de Naciones Unidas (UNFPA) xifra en més de 4.000.000 el nombre de dones i nenes que són “venudes” cada any en el mercat mundial de la prostitució. Espanya ocupa un lloc destacat en el primer informe ‘Tràfic de Persones. Models Mundials’ que ha realitzat l’Oficina sobre Droga i Delicte de l’ONU. Aquesta dada queda clarament definida en calcular que a diari a l’entorn de 1.500.000 d’homes es poden considerar prostituïdors. Dit en d’altres paraules: que utilitzen i compren dones per al seu servei. En el 2005, la Conselleria d’Interior de Catalunya constatava que a l’entorn de 25.000 persones es dedicaven a la prostitució en el nostre país.”

Si els estats que signen els Tractats i Pactes no compleixen, per més esforços que fem – va dir- ho tenim difícil; referint-se a associacions i persones que lluiten per aconseguir el replantejament i l’abolició de la prostitució i el tràfic de persones. Patty Massip va recalcar que per això AI realitza accions que posen èmfasi en l’acció dels Estats, per a que aquests compleixin el que han signat i ho incloguin dins la seva legislació nacional.

Minobis va explicar una anècdota preocupant: l’any 2000, a Nova York, de totes les delegacions oficials, el Vaticà va ser dels països que va posar més obstacles per ratificar el que s’havia acordat a Pequín –que els Drets Humans són Drets de les dones-.

Diàleg obert de les persones assistents

Una breu tanda de preguntes va precedir la cloenda del seminari.

Sobre la llei sueca

Pregunta: Quants anys van passar des que es va començar a parlar de la llei, a Suècia, fins que es va fer? La percepció aquí és que es tracta d’un tema que no té solució en breu. Qui hi va treballar? Grups polítics, associacions de dones, la societat civil?

Resposta de Gunilla Ekbert

El debat sobre ‘penalització de la prostitució’, sobre ‘criminalitzar l’home’, va començar als anys 70. Els treballadors socials eren molt activistes en analitzar la prostitució, però no només la dona, sinó també l’home que compra i el proxeneta. A més de la dona prostituta. Hi ha grups de treballadors socials que encara hi són. Per tant, fa 30 anys.

A Suècia hi ha molta oposició en contra de la prostitució i la violència masculina. L'any 1986 es va fer una demanda als parlamentaris –es redacten sempre 10 demandes cada any per la reunió del Parlament-. La demanda va ser criminalitzar els compradors. A Suècia mai van tenir indústria de la prostitució ben organitzada excepte la dècada dels 60, mai hi ha hagut un moviment important per legalitzar els bordells. Sempre s'ha pensat que les prostitutes hi eren per alguna raó –no voluntàriament-.

Fins el 1994 hi havia un 23% de dones al Parlament. Aquell any, les dones van amenaçar en unir-se en un partit feminista si no augmentava el nombre de dones al Parlament. Per tant, es va establir que es repartiria el nombre de parlamentaris entre homes i dones a les llistes. Per tant ara hi ha un 45% de dones al Parlament i el debat es molt diferent. La violència masculina, la prostitució de dones és molt present en els debats.

Les organitzacions de dones són molt democràtiques. El 1996 es va fer una forta pressió per tenir reunions semestrals amb polítics, i es pressionà al partit socialdemocrata del govern per a que prenguéssin la prostitució com a cosa pròpia i com a prioritat.

Aleshores, ni a conservadors ni a lliberals no els va agradar. El seu argument era “és el nostre dret individual, és com comprar verdura”. Però de tota manera, va passar a ser més que política. El 1998 es votà un apartat de la llei antiviolença, la Llei de prohibició de la compra sexual, on es diu que les relacions en les quals hi ha un home que compra dones, o joves que es venen, hi ha diferència de poder. Poder basat en gènere.

Les organitzacions de dones han estat essencials en el procés. Com a comentari personal he de dir que les organitzacions de Drets Humans no van apuntar-se fins molt tard. Ara ja hi són. Hi ha consens de que sí, que s'ha d'abolir la prostitució, tot i que sempre hi ha alguns homes que proven d'atacar-nos.

Molts dubtes sobre les possibles conseqüències de la llei

Pregunta: Algunes idees que corren per aquí fan referència a que la prostitució ha passat a ser clandestina, amb la llei; a que es penalitza l'home però la compradora també és dona.

Resposta de Gunilla Ekbert

Això últim no ho havia sentit mai. Pel que fa a la primera idea, plantejem-nos què és la prostitució. Què cal per a que es produeixi: una mercaderia, un venedor i demanda. Si s'implementen lleis per castigar els proxenetes i traficants, hi haurà una petita davallada de persones. Si destrueixes el mercat, la prostitució no pot ser clandestina perquè els proxenetes s'han de posar en contacte amb compradors. La policia els troba.

Espanya és un dels mercats més grans d'Europa, la prostitució no hi és clandestina però sí és fora de la vista del públic. On és legalitzada, no s'ataca als compradors.

No treballo en el govern suec, si en ONGs. Hi ha entre 1.500 i 2.000 persones en la prostitució. Les coneixem. Les treballadores socials investiguen per internet, per detectar si augmenta. Se sap que 1.800 persones estan en la prostitució per internet.

El que és important, si es vol fer “el paquet complet”, no és només la legislació. És en l'acció amb els proxenetes, és no criminalitzar les dones, és elaborar una llei contra els compradors, mesures preventives, despertar la consciència i mobilitzar.

Tothom qui treballa en la llei es veu que ajuda les dones. No les deixa a l'estacada, els dóna suport. És com “monitoritzar” la prostitució.

Queda molt per fer, molt per debatre

Una dona del públic explica la seva experiència i celebra la realització del Seminari. Abans de res felicito l'Associació, per la celebració d'aquest Seminari, i als ponents. Penso que no hi ha hagut discrepàncies importants, si rols diferents.

Fa 30 anys que treballo amb dones al carrer i encara intento aclarar-me. Els problemes de la dona al carrer són molts, és molt difícil. Tracto amb dones de 70 i 80 anys a Catalunya. Ni les voldran als prostíbuls. La regularització s'està duent a terme en aquest context d'augment de demografia de persones estafades, que necessiten papers per treballar.

He vist dones en situacions pèssimes, dones malaltes, filles que segueixen en aquest món... Penso que els camins no són únics, sí plurals. De Suècia espero resultats, que demostrï que disminueix. Estic acostumada a treballar amb pocs resultats; alguna cosa seria molt.

Hem de pensar què vol Catalunya, menys danys o abolir la prostitució. A més tenim la pressió dels interessos econòmics, el turisme. La prostitució es ven ja gairebé com una més de les ofertes turístiques. Calen organitzacions que siguin valentes per fer aquests debats.

Després dels aplaudiments a aquesta darrera intervenció, Montserrat Minobis donà pas a la cloenda final del Seminari, recollint la pregunta de Gemma Lienas, presidenta de Dones en Xarxa i vocal del Lobby de Dones de Catalunya en el seu llibre “De gran vull ser puta”: “¿Cal legalitzar una actitud per a poder combatre-la?”.

CLOENDA DEL PRIMER DIÀLEG

Rosa Mª Fernandez, *Presidenta del Lobby de Dones de Catalunya i de la Plataforma Catalana de Suport al Lobby Europeu de Dones* va fer una intervenció breu però contundent i emotiva.

El Lobby va considerar la organització d'aquest Seminari per la necessitat de molt debat al voltant del tema; va pretendre oferir un espai de diàleg, d'informació, per conèixer el tema i tenir arguments, per crear xarxes.

Nosaltres estem convençudes que la prostitució s'ha d'abolir perquè és violència contra les dones, contra els drets. A Catalunya estem en un procés en el qual s'intenta regularitzar. Ho hem de pensar bé. Algunes associacions de dones feministes, periodistas, desprestigien a les que volem l'abolició.

El que és clar és que el procés ha estat molt ràpid. Hem passat de parlar-ne poc, tant en associacions feministes com la ciutadania, a estar elaborant una llei. Sense gairebé debat previ. Des del Lobby demanem debat abans de les conclusions, que podrien ser un pas enrera en l'eliminació de les discriminacions. I al cap i a la fi, el que discrimina les dones, discrimina ciutadanes.

Des del Lobby estem contentes perquè aquest espai ha possibilitat aquest debat; estem satisfetes per la participació, per les taules, els arguments. L'objectiu últim del seminari era aprendre; jo he après i he entès moltes més coses.

A partir d'ara seguirem treballant, perquè en els drets s'hi comptin més persones. Més ciutadania de dones és una societat més sana. Jo us encoratjo a participar, a treballar en aquest projecte de futur; ONGs i partits hem de treballar per fer una societat millor.

Laura Vaccarezza

Es Doctora en Psiquiatria i Psicoterapeuta

“No podem controlar el món, però si la manera com ens hi enfrontem”. Susan Jeffers

Antes de entrar en el tema e intentar responder a la pregunta ¿legislación o abolición?, me gustaría abordar la cuestión de prostitución a partir de lo que he escuchado a lo largo de mi práctica y de lo que he podido reflexionar al respecto como un aporte más a este debate.

A mi entender, lo que está en juego en el caso de la prostitución es, en primer término su definición, es decir, cómo la definimos, a qué llamamos prostitución, y, a partir de aquí plantearnos las respuestas o las posibles soluciones.

Si por prostitución se entiende como aparece en el Diccionario de uso del español de María Moliner: del latín prostiūere “poner a la venta” y prostituta “mujer que hace profesión de entregar su cuerpo por dinero al apetito sexual de los hombres”, la pregunta es: ¿qué lleva a una mujer a elegir este camino? ¿Un deseo? ¿Una necesidad? ¿Una elección profesional? ¿Un abuso? ¿De quién y de quiénes? Es desde esta perspectiva desde la que me planteo: ¿Legislar o abolir qué?

Este planteamiento lo hago teniendo en cuenta que todo lo que se realice en el sentido de igualar los derechos de las personas –dar educación, sanidad y protección–, no sólo es necesario, sino que concierne a los “derechos humanos”. A lo que voy es al fondo de la cuestión, a las razones que hacen que hombres y mujeres entren en el mundo de la prostitución.

Tanto los hombres como las mujeres que están en tratamiento –incluso por otras causas– abordan en un momento u otro de sus relatos y de diferentes maneras, sus fantasías, sus temores y sus deseos en torno al tema de la prostitución. Algunos lo traen efectivamente como fantasías, como deseos. Deseos, no para ser cumplidos en la realidad sino deseos que estimulan su vida erótica.

Del lado de los hombres surgen, en su imaginación, diversos interrogantes: ¿Cómo será hacérselo con una prostituta? ¿Qué podrían hacer con ellas que no se les ocurriría

ni plantear a su pareja? ¿A qué goce sexual se acercarían, cuáles serían los límites? Eso potencia su temor a ir demasiado lejos y también estimula su deseo que en general no es más que eso, un deseo, aunque en ocasiones también trate de llevarlo a la práctica, siendo los resultados de la experiencia muy variados: desde no querer repetirla hasta encontrar allí un morbo —como dicen algunos— que les excita y les satisface.

Sabemos que las fantasías nunca son inocentes, puesto que apuntan a conseguir su cometido, a traspasar límites, de allí que muchas veces produce temor sólo pensar en concretarlas. A otros, por el contrario, la idea de llevarlas a cabo es justo eso lo que les produce placer.

Podemos decir que estas fantasías tienen un aspecto perverso, ya que suponen goces que contienen abuso de poder, humillación, maltrato, desprecio. Se trata de realizar actos que no sostendrían en su vida social, actos considerados marginales, incluso para ellos y que han de llevar a cabo de un modo clandestino. Masajes, saunas, páginas Web, pornografía infantil, prostíbulos, etc., son los destinos donde se comportan como dicen “no ser”, y de lo que muchas veces públicamente reniegan.

Hay en el inconsciente masculino un modo de relacionarse con la mujer en el que separa a la amada de la deseada. Con la amada se plantea la convivencia, la familia, los hijos, transformándola en esposa y madre pero no en la mujer que despierta su deseo. Eso lo coloca en otra, ya sea en la fantasía, en una amante o en una prostituta. De este modo, queda disociada la mujer para él, la del amor y la del deseo, sin poder —como ocurre en muchos casos— amar y desear a la misma mujer.

Así lo expresa, por ejemplo, un analizante, que sólo es impotente con su mujer: “Quiero que mi mujer me quiera por mí mismo, sin esperar nada a cambio, preferiría tener paperas, ser un mutilado de guerra, para poder tener con ella una relación pura, sin sexo, para que no me pida “eso”. Con una prostituta es diferente “no te enreda, no tienes que demostrar nada, no te pide nada, pagas y te vas”.

En este caso, vemos que la prostituta no importa como persona, sólo se trata de una transacción: sexo—dinero. Puede sentirse hombre, potente, con una mujer a la que no valora, o que casi ni existe para él.

Por el lado de la mujer también están presentes las fantasías de prostitución y muchas de ellas se plantean; ¿Si llevo a cabo mis fantasías, quiere decir que lo soy? Es necesario diferenciar aquí entre “suponerse prostituta” por tener esas fantasías o por haberlo sentido durante el acto sexual, a decidir que por ello debe ejercer como tal.

En cada mujer se juega de modo diferente su posición frente al hombre y, en muchos casos puede fantasear con hacerse objeto para el goce de él, con ser sometida

por él, con ser gozada por él, con ser sodomizada, incluso maltratada y violada, pero sólo como fantasías que estimulan su placer sexual y que ni siquiera comunican a su partenaire. Esto para nada quiere decir que quieran llevarlo a cabo en la realidad. El problema es que puedan confundir sus fantasías con un deseo a realizar y que cuando el hombre les dice “yo sé lo que tú quieres”, “tú te lo has buscado”, “esto es lo que te gusta”, “eres una provocadora” o “una puta”, ellas en algún punto les crean. Así pues, aunque su respuesta sea “no es eso lo que quiero”, esta no es tomada en cuenta incluso a veces ni por ellas mismas a pesar de la angustia que esas proposiciones o esos actos les provocan.

Escucho a muchas mujeres que manifiestan fantasías de prostituirse, de ofrecerse y cobrar por ello, cosa que las excitaba muchísimo, pero, si en alguna ocasión intentan llevarlo a cabo en la realidad, lejos del placer imaginado se han encontrado con que era una fuente de malestar.

Ejemplo: una mujer cuyo marido la ata a la cama y la viola reiteradamente diciéndole “*puta esto es lo que te gusta*”, dice llorando: “*él dice que me gusta, a lo mejor es así*”. Podemos ver aquí cómo ella se pone en duda por lo que le dice él. Esta mujer, antes de conocerlo a él había ejercido durante poco tiempo la prostitución y él fue quien la ayudó a que se retirara. Su orfandad y los abusos del padrastro la habían llevado a ello.

Recibo a mujeres que ejercen la prostitución y que desean dejarlo sin saber cómo arreglárselas para *dar el paso*, y a otras que creen que lo han elegido y vienen esperando afirmarse en su decisión de hacer de ello *una profesión*.

Muchas son las que hablan de dejarlo pero aducen que es difícil hacerlo porque no se ganarían bien la vida de otro modo, o que solo lo harán durante un tiempo ya sea para ahorrar, para tener un mejor nivel de vida, para pagarse sus estudios, para comprar la droga que también dejarán y otras por pura necesidad, por la subsistencia de ellas y sus familias.

En la actualidad son muchas las mujeres que han venido engañadas o semiengañadas, endeudadas e indocumentadas, que se encuentran atrapadas en un verdadero callejón sin salida, en el que pueden poner en peligro su vida, y la de los suyos si no se somete.

En muchas mujeres existe el deseo y el temor a gozar sexualmente, como suponen que goza una prostituta; sin embargo, son las mismas prostitutas quienes afirman que en contadas ocasiones han sentido placer, que tratan de hacer el acto sexual lo más rápido posible para quitárselo de encima, es decir que lo que hace es un “servicio” por el que cobra. De ahí la paradoja de suponer al ámbito de la prostitución un placer y una

satisfacción que sólo parece estar en las mentes de quienes se dirigen a ella.

En realidad, si escuchamos a las mujeres que la ejercen nos encontramos en la mayoría de las veces con la explicación de que lo hacen por necesidad, que fue la necesidad la que las llevó hasta allí. He conocido casos en los que es la propia pareja quien primero lo sugiere, y luego la obliga a entrar en este mundo.

Es necesario también mencionar a las mafias que importan mujeres con promesas de trabajo y que obtienen dinero con ese engaño, sometiéndolas y amenazándolas de que si no cumplen con lo que han pactado, sus familias padecerán las represalias.

Si esto es lo que me transmiten de sus subjetividades tanto los hombres como las mujeres, me pregunto: ¿Cómo sabe la mujer que ejercer la prostitución es para ella una elección profesional? ¿Es posible hablar de deseo de ejercer la prostitución? ¿De algo con lo que se ha soñado llegar a ser?

En todas las elecciones profesionales podemos encontrar alguna razón por la que un sujeto elige a qué se va a dedicar a lo largo de su vida, excepto que su situación sea tan extrema que no pueda optar a ningún tipo de elección y tenga que trabajar en lo que encuentre o en lo que pueda.

Es evidente para mí que hay siempre razones reales como son la miseria y la necesidad así como también **razones inconscientes**. Y, excepto en muy pocos casos, las razones inconscientes no tienen nada que ver con el deseo sino con otras cuestiones.

Veamos por **ejemplo** el caso de una joven que había sido víctima de una violación en el ascensor de su casa, siendo forzada a efectuar una felación a punta de navaja; recibió como única respuesta de sus padres *“tú te lo has buscado por subir en un ascensor con un extraño”*. Esto la llevó a pensar que quizás sus padres tendrían razón y que *“eso era lo que ella quería”*, así que se dedicó a ofrecerse como experta en felaciones. El asco, el miedo, la angustia la trajeron a la consulta hasta que abandonó esas prácticas.

Mi pregunta a partir de lo que os explico es: ¿Cuál es la mejor forma de abordar el tema? ¿Legalizar qué? ¿Un deseo, una necesidad? ¿Un sufrimiento, un fantasma? ¿Un dolor? ¿Una humillación? ¿Un maltrato? Ya que la razón que lleva a cada mujer a colocarse en ese lugar es distinta.

Por eso reitero que evidentemente es necesaria la ley para proteger y cuidar a todas aquellas personas víctimas ya sea de su realidad, de las mafias o de sus propios inconscientes y que han de tener un estatuto de persona como cualquier ciudadano.

Pero quizás sea importante reflexionar sobre el hecho de que, aunque se trate de un ideal –y me temo que muy difícil de conseguir ya que la violencia insiste–, a lo que hay que tender, en la medida de lo posible, es a la abolición de todo tipo de explotación. Y, en el caso de la mujer, hacerle saber que, si lo desea, puede haber para ella otro destino que el de poner su cuerpo al servicio de otros, cobre o no cobre por ello. Si para alguna ese es su deseo decidido, no tengo nada que decir.

Anna Rubio Castro

Es Advocada i Professora titular de Filosofia del Dret, de la facultat de dret de la Universitat de Granada

“El feminisme en vol l’abolició de la prostitució, ja què defensa un model de societat en que les dones no estiguin subordinades als homes: Hem de saber explicar a la societat les raons per les què es lluita pel abolicionisme. Es requereix un abordatge complex i global de la problemàtica de la prostitució. Les dones hem d’adoptar d’una nova estratègia per avançar”

Ana Rubio va agrair al Lobby Europeu i català la invitació a les jornades sobre Prostitució i va comentar que la seva aportació seria com a jurista i com a feminista.

Ara estem en un moment en que tenim la oportunitat de corregir les fonamentacions errònies sobre la prostitució. Es necessari fer una anàlisi crítica sobre l’impacte de lleis o normatives sobre la prostitució.

Al marge de qualsevol opinió personal hem de desenvolupar un debat, comptant amb totes les posicions contrarestant amb arguments clars. Hem de donar el seu veritable contingut a les paraules i als conceptes.

Per situar el debat sobre la prostitució partim de tres eixos interpretatius:

- 1) Prostitució- emigració- lleis d’estrangeria.
- 2) Situació a Europa- globalització econòmica - neoliberalisme.
- 3) Analitzar la prostitució en la actualitat amb perspectiva de gènere

D’una banda, el països europeus necessiten als emigrants (encara que únicament per cobrir moltes feines, en temps limitat i en certes condicions). De l’altra, els emigrants es troben amb els murs de les lleis d’estrangeria. Moltes dones venen soles, però amb responsabilitats familiars, i les seves sortides són la prostitució o el servei domèstic.

Si ens pregunten per què ara la prostitució s’ha convertit en un problema polític i social, veiem que té molt que veure amb la globalització econòmica i el creixement de màfies organitzades.

El primer que tenim que donar-nos compte, si analitzem la prostitució amb perspec-

tiva de gènere, que aquesta no és un problema d'individus, que mantenen determinades relacions sexuals. No es una activitat que únicament afecti a les prostitutes (majoritàriament dones) i als clients (normalment homes), ja que vivim en comunitats amb determinats valors, costums i cultura, i tot està interrelacionat i unit.

El feminisme ha desenvolupat un cos teòric que ens permet analitzar les practiques socials amb una altre mirada. ***“Cada vegada que ens intentin convèncer de què es ‘normal’ o ‘natural’ qualsevol pràctica ens ha de saltar la alarma, i tenim que pensar en tot el contrari”***. Assenyala Rubio.

La globalització ha afectat a la prostitució, afavorint el canvi en les estructures d'exploració, la manera de gestar beneficis i el augment del control del tràfic i el negoci per les grans màfies. També ha augmentat la mobilitat i accessibilitat de les dones. Per primera vegada en la historia de la humanitat, les dones viatgen soles, sense el suport d'estructures familiars, i tenen projectes propis de millorament de la seva vida. Elles son les principals víctimes de les trames i obstacles insalvables de les lleis d'estrangeria, i quan s'estableixen en els països on han anat a parar no troben altres sortides i són preses fàcils per les màfies organitzades, si no han vingut ja gracies a les xarxes de tràfic de persones i viuen completament esclavitzades...

D'una manera o l'altra, mai es pot parlar d'opció lliure, si les persones no poden escollir entre dues opcions. És necessari preguntar-se: quin és el rostre de la prostitució? I comprovar que la majoria son rostres de dones de pas: dones emigrades. No totes venen de la misèria, algunes provenen de classe mitjana i són universitàries, que quan arriben als països europeus, se'n adonen que únicament tenen accés a les pitjors feines.

Es necessari ponderar la llibertat amb la igualtat. Donar una fonamentació diferent al principi d'igualtat. Si acceptem la llibertat de prostituir-se com un dret a defensar, hauríem de contrastar-ho amb altres drets ja aconseguits i amb altres valors de vida, i no anar cap darrera (Consultar Carta de Drets Fonamentals de les persones, Carta de drets europeus, drets dels treballadors, etc...).

El pervers de la polèmica sobre la prostitució és que els que la defensen utilitzen un llenguatge de llibertat en contra del feminisme, al que consideren retrògrad i fora de lloc, malgrat que el feminisme lluiti per un projecte de vida en comú en el que els homes i les dones conviuen en igualtat.

És impossible defensar un contracte de treball per a les prostitutes

Algunes de les dones ex-prostitutes ho declaren obertament: ***“Cap dona que s'hagi***

vist obligada a practicar la prostitució pot defensar la seva legalització; és una degradació humana que en la majoria dels casos únicament es pot suportar amb l'ajuda de les drogues. La prostitució mai pot ser una feina reconeguda”.

No es pot reconèixer la prostitució com una feina ni defensar la creació de un codi de drets, que regulin l'exercici d'aquesta feina, seria tornar endarrere i retrocedir 150 anys en la lluita dels treballadors i treballadores. El treball es considera una venda de ma d'obra, mai de l'ús d'un cos. Si s'acceptés la venda de l'ús d'un cos per a donar plaer a l'altre, mai podrien establir els límits (fins a on es pot arribar?, a quina edat?, quan temps?, en quines condicions?, etc...)

Totes les persones a casa seva, poden fer el que vulguin amb el seu cos, i si els sembla convenient, cobrar pels seus serveis sexuals, però aquestes persones mai poden demanar “reconeixement” ni drets específics per les seves “relacions íntimes”. A qualsevol persona se li han de reconèixer el drets faci la feina que faci, però mai es pot donar cobertura legal a la prostitució. La ideologia que defensa que: si podem fer amb el nostre cos el que vulguem, també podem cobrar diners, fa un reduccionisme interessat i fals del que en realitat és la prostitució. Tothom sap, i ho saben millor que ningú, les pròpies prostitutes, que prostituir-se és una altra cosa.

Defensar el dret al nostre propi cos no te res a veure amb legalitzar o regularitzar per contracte “legal” un intercanvi monetari per relacions sexuals. De cap manera, es pot igualar prostitució a treball.

Reconèixer els seus drets de les prostitutes com a ciutadanes

El tema de la dignitat es la base dels drets humans fonamentals, també es essencial en el dret del treball: ningú pot ser obligat a realitzar una feina denigrant ni humiliant. El codi dels treballadors limita la potestat de les empreses (es pot denunciar assetjaments, abusos, etc). Tant per la banda dels drets humans com per la “feina” que es realitza, es impossible defensar un contracte de treball per a les prostitutes. No es pot equiparar prostitució i treball, ni s'hauria d'acceptar la consideració de “treballadores” sexuals.

Tampoc es pot legalitzar la prostitució com a feina autònoma e independent, per què encara seria pitjor... Les prostitutes podrien treballar “pel seu compte” en un club, on haurien de cobrir-se la seguretat social, les baixes, etc. Així el empresari seguiria controlant els beneficis sense preocupacions “socials”.

Esta clar que s'ha de reconèixer els drets de totes les persones, incloses les prostitutes, però mai per la “feina” que realitzen, si no com a ciutadanes de primera. Aquestes dones

haurien de tenir accés a tots els drets civils i socials. Però és necessari diferenciar els problemes, i no ficar-ho tot dins el mateix sac. Les emigrants tenen drets i s'ha de lluitar per què tinguin més possibilitats de feina, però és un engany fer-les creure que la seva integració al país d'acollida, vindrà amb què se'ls reconegui que es prostitueixen.

Des del punt de vista jurídic també s'ha de tenir en compte els efectes d'una nova llei en tota la població. ¿Cóm afecta a totes les dones que es reconegui per llei la subordinació sexual d'un tipus de dones? ¿Estarien d'acord en que la societat vagi cap darrera i divideix a les dones en dos tipus segons estiguin en venda o no?

Per altra banda, tampoc es poden fer noves lleis sota la bandera de les víctimes (pensar en l'exemple del terrorisme). A les víctimes se'ls ha de protegir i donar solucions, però no un marc legal que formalitzi el seu victimisme.

Abans de res: aplicar la llei actual en contra del proxenetisme

Abans de parlar de “regularització” de la prostitució, s'hauria fer complir la llei actual en contra del proxenetisme i el negoci. Tancar locals, i no permetre que es negociï amb l'explotació dels cossos de les persones. De la mateixa manera com es persegueix el tràfic de drogues o el d'armes. A més, s'ha de tenir en compte que aquests tràfics estan relacionats amb el tràfic de persones i la explotació sexual.

Si hi hagués una consciència social en contra de la prostitució, la policia la perseguiria com ho fa amb altres tipus de delictes.

Com a dones hem de preguntar-nos el perquè de la ineficàcia policial. Igual com passava amb la persecució dels maltractaments per violència masclista, podria ser que molts dels policies siguin clients, i no els interessi la investigació. Hem de reconèixer i lluitar contra això, cosa que encara costa denunciar o demanar la persecució dels prostituïdors.

La legalització de la prostitució, interessa sobre tot, a proxenetes i empresaris, i possiblement també als governs liberals que podrien cobrar més impostos, però la mai a les dones, i menys encara a les emigrants, que s'han vist abocades a aquest tipus de dedicació. La majoria de les emigrants que exerceixen la prostitució, únicament volen aguantar uns quants anys, estalviar per a tornar amb diners al seu país. Aquestes dones no volen portar cap document que digui que són prostitutes.

Quan Escòcia volia legalitzar la prostitució, va encarregar un estudi a la universitat de

Londres. Aquest estudi va demostrar que cap objectiu dels que es proposaven es aconseguia amb la legalització: augmentava la prostitució infantil, i també la clandestina. La prostitució aparentment lliure dels clubs es impossible de controlar. Les dones estan tancades, completament desarrelades del mitjà, i en alguns casos las canvien de lloc cada 21 dies.

¿Us imagineu- va comentar Rubio- anar als locals demanant que compleixin la Lleid'Igualtat?"

Contrarestar opinions conservadores i neoliberals més modernes

Les dones hem de continuar defensar nostra ideologia progressista i feminista, evitant que ens confonguin amb altres ideologies. D'una banda, rebutgem la postura hipòcrita i conservadora de la cúpula de l'església i altres sectors conservadors de la societat que condemnen la prostitució i culpabilitzen a les prostitutes, però d'altra, també desemmascaren l'altra cara de la moneda: la ideologia neoliberal.

La prostitució, històricament, s'ha abordat des del punt de vista moral, i també des de una perspectiva més neoliberal: ***"La prostitució és condemnable però com que sempre existirà, és un mal necessari i s'ha de regular"***. Aquesta és la postura que reproduïx la imatge estereotipada i distorsionada de la sexualitat masculina: ***"Com els homes necessiten anar amb dones prostitutes i a més, a moltes d'elles els agrada ser prostitutes, hem de posar-lis les coses més fàcils... No es pot fugir d'això: és un mercat amb oferta i demanda"***.

Aquesta ideologia neoliberal és la que ara domina i és contra la que s'ha de lluitar. És la versió moderna de la divisió de les dones en bones i dolentes. La dona de casa, esposa i mare dels fills i la prostituta que fá el que mai faria l'esposa.

El neoliberalisme pretén neutralitzar el que hem aconseguit les dones, i retornar-nos al nostre lloc. El debat de la prostitució no es pot descontextualitzar i donar únicament la paraula a les prostitutes, ja que aquest és un tema que ens afecta a totes les dones.

Una de les bases del patriarcat és que l'home té necessitats diferents de les de les dones, i es pot permetre utilitzar el cos d'un altre ésser humà, pagar i punt.

Les dones ens hem de preguntar com es possible en el segle XXI es vulgui seguir mantenint a les dones com a subordinades, posant tot tipus d'entrebancs per reconèixer-les com a subjectes de poder i autoritat.

La legalització ha afavorit el negoci de la prostitució

En els països on s'ha legalitzat la prostitució (exemples: Holanda, Suïssa o Alemanya), únicament s'ha aconseguit afavorir el negoci, aïllar a la majoria d'elles en un gueto, dividir a las prostitutes en varies classes -condençant a les emigrants a la marginació- i augmentar la prostitució infantil. D'altra banda segueix havent una manca de control de la situació de las dones en clubs i llocs tancats. Se sap que les mantenen aïllades, tancades i canviades de lloc cada cert temps. Ningú sap dels límits de la seva feina, ni de la seva dedicació, ni del tipus de coses que es veuen obligades a fer. Per què passa això?: Qui estableix els límits? Quina institució s'atreveix a inspeccionar un club de prostitució, i preguntar com es fa la feina?

Estem parlant d'un milió i mig de contactes diaris. Com és possible que creixi tant la demanda? La realitat és que la prostitució és un negoci mundial de molts milions de dòlars que s'està potenciant.

Per què quan les dones estan trencant tabús sexuals es defensa la prostitució? Els mitjans de comunicació donen la paraula a 3 o 4 prostitutes que es consideren "treballadores sexuals" amb èxit, i afavoreixen una visió idealitzada de la prostitució. De la mateixa manera, es reproduceix una bona imatge dels clients, que sembla que cada vegada són més "normals", o sigui més joves, i amb més poder adquisitiu. Tant es així, que ningú s'atreveix a refusar el seu "consum". Més bé es cultiva la "enveja" de la seva possibilitat de comprar "plaer", i es reforça la imatge que amb diners es pot aconseguir tot, i en primer lloc, per suposat, les dones.

Paradoxalment, com més lliures són les dones, més es perd la seva imatge de vulnerabilitat i dependència, que tant agrada a molts homes. És per això que augmenta la prostitució infantil, i la de dones joves i exòtiques. Joves i nenes que mai podrien dir que no, i que actualment substitueixen l'antiga imatge sensual i passional d'andaluses i gitanes. Es cultiva un imaginari masculí que únicament pot sentir plaer amb la cosificació de la dona.

Rebuig social dels clients i persecució dels explotadors

S'ha de tenir clar a quin tipus de societat volem anar i quin tipus de valors defensem. Tenim la obligació de fer propostes polítiques per a tota la societat. El patriarcat s'adapta als nous temps i vol normalitzar, com a naturals, una sèrie de pràctiques que tenen com a objectiu reproduir la imatge de superioritat de l'home.

La lluita contra la prostitució ha de seguir un procés semblant a la lluita contra el

maltractament, amb lleis que s'apliquin, suport integral a les víctimes (en aquest cas, les prostitutes), denuncia i rebuig social del maltractador (en aquest cas, els clients) i persecució dels veritables beneficiaris del negoci (proxenetes i els anomenats empresaris de l'oci).

Al darrera de la prostitució hi ha moltes practiques que no es poden explicar fàcilment. No es poden enganyar amb la suposada “bondat” de les pràctiques sexuals que es demanen a les prostitutes. En la realitat cada vegada són més denigrants i humiliants les practiques sexuals que es demanen. S'accepta com “normal” que els homes practiquin les seves fantasies sexuals més denigrants amb les “professionals”, en compte de considerar-les “malaltisses” i recomanar-lis que es tractin psicològicament.

Estem parlant d'un milió i mig de contactes diaris. Cóm és possible que creixi tant la demanda? La realitat és què la prostitució és un negoci mundial de molts milions de dòlars que s'està potenciant.

Carles Quilez

Es periodista de la Cadena SER. Radio Barcelona, autor dels llibres; “Piel de policia” “Atracadores” y “Asalto a la Virreina “

Els mitjans de comunicació i la responsabilitat social en front de la prostitució

El periodista en la seva intervenció, va manifestar la seva queixa amb la oficialitat i l'oportunisme de les notícies relacionades amb la prostitució. Els temes, va dir, en la majoria dels casos venen en forma de dossiers dels Gabinetes de Premsa dels organismes oficials. És una dada fonamental que els mitjans de comunicació estem vivint una crisi de periodistes *tocacollons*.¹

En aquest àmbit concret els organismes públics tenen molt a dir. Els interessa dir moltes coses en forma d'informació induïda. A criteri de Quilez, es parla poc amb les prostitutes per abordar de forma adequada el tema, Creu que hauríem de parlar més amb guàrdies fora de servei i recollir informació a peu de carrer trepitjant prostíbuls, arribant als proxenetes i veure el perfil dels clients.

Creu Quilez que és fals que el 90% de la prostitució sigui obligada i segons ell el gran problema no es l'explotació. Diu que es un tema que està envoltat de hipocresia i cinisme, en relació a diaris que fan publicitat de el negoci del sexe, que en conjunt mou mes de 90 milions d'euros, alhora proposen l'abolició de la prostitució. D'una banda s'han de manifestar en contra, d'altre el diari rep unes substancials quantitats per la publicitat.

Comenta que el repte es demostrar en quin lloc ens posicionem sense ambigüitats.

1 Cita del ponent

Milagros Perez Oliva

Es periodista del diari El Pais, especialitzada en temes de medicina i ambientals, ha format part d'equips investigadors, és també mestre de periodistes

Manifesta d'entrada, que no te les idees gaire clares quant a legalització o abolició, en cada cosa veu avantatges i inconvenients. Creu que des de els mitjans de comunicació ens hem de comprometre a posar sobre la taula tots els elements que hem anat coneixen en el transcurs del temps, per comprendre que l'evolució del tema te a veure amb l'evolució social.

De la prostituta entranyable que compleix una funció satisfactòria fora de l'ordre establert com ha descrit molta literatura clàssica o les mateixes obres de Toulouse-Lautrec o la Bona persona de Sezuán de B.Brecht.

De la mateixa manera que va passar amb el tema de les drogues, que de passar de ser una pràctica d'intel·lectuals i artistes lliurepensadors, que l'empleaven per explorar nous camins de creativitat, van passar a ser tema de les pàgines de successos als anys 70 referenciant el consum amb l'exclusió social, la manca de cultura. Mes tard als anys 80 s'associa droga i prostitució. La droga incrementa la prostitució i la delinqüència. La criminalització és creixent. S'acoten les zones on es practica la prostitució.

La droga en el procés se la reconeix com un fenomen transversal de gran visibilitat amb moltes notícies molt reiteratives. Cap els anys 95 i 97 les notícies relaciones la prostitució amb les màfies organitzades. És un nou fenomen molt menys governable, perquè la realitat és molt més complexa.

Les notícies parlen de forma sistemàtica de màfies globalitzades que capten noies en condicions d'esclavatge i d'operacions policials amb un gran nombre de detinguts, que després s'instrumentalitza als mitjans; a les prostitutes les detenen per il·legals, per tràfic de drogues. No és un negoci únic, s'insereix en el context d'organització de tràfic: d'armes, drogues, dones i blanqueig de diners.

La prostitució no es pot acotar, tampoc l'empresariat. La capacitat operativa de les màfies augmenta de forma considerable i han deixat de ser un fenomen acotat i es

desconeixen els límits. El tractament contemporani de la prostitució, ens referència a l'esclavatge.

Els mitjans de comunicació, ens hem bolcat perquè és un debat múltiple en el que intervenen molts elements: la globalització, els Drets Humans, les màfies.

En joc, sempre hi ha un munt d'interessos, si aquest operen en la legalitat, són lícits, sinó no.

Els mitjans tenen els seus interessos, perquè tenen anuncis. No poden sempre influir en la línia editorial de la forma que voldrien en postulacions reguladores i abolicionistes.

En les decisions que prenem, no te res a veure els anuncis, perquè si fos així, no podríem continuar la línia d'informació econòmica. És cert que els diaris no poden viure sense la publicitat, però de cap de les maneres aquesta ha d'influència en la línia editorial.

Maricel Chavarria

Es periodista de La Vanguardia

Pren la paraula per afirmar que la línia editorial de La Vanguardia, no és resenteix però van obrir el debat malgrat les planes de relax. Hi ha alguns recels.

Llegint l'esborrany de la Consellera Tura i, observant el desgavell de la majoria de les ciutats europees, opina Chavarria que si la prostitució és voluntària s'ha de legalitzar tant el client com el proxeneta. Som davant d'un problema de Drets Humans.

Des del plantejament de la sexualitat versus el sexe de compraventa, la periodista reflexiona a l'entorn de que les dones també poden ser clientes. Si és legalitza s'ha de veure com una feina d'oci, igual per dones i homes? és proposa regularitzar els serveis sexuals remunerats. És catalogarà com que és tracta d'una cultura destinada a satisfer unes necessitats. La sorpresa es que hi ha més demanda d'una relació afectiva diferent de les relacions sexuals. Amb el temps hi haurà més dones que homes que fan aquest tipus de demanda.

David Miró

Es delegado en Catalunya del diario Público

Quizá en ningún otro caso como el de los anuncios de prostitución en los medios escritos y audiovisuales se da un contraste tan agudo entre el papel que los medios queremos jugar en la sociedad, como garantes del sistema democrático, y la realidad de lo real, como diría Pío Baroja. La realidad de lo real es que hoy nos encontramos periódicos que en unas páginas piden mano duro contra las mafias de la trata de blancas y unas páginas más adelante tienen una sección de contactos que, según denuncian las ONGs que trabajan con prostitutas, están controlados por estas mismas mafias. En otros aparece la carta pastoral del obispo de turno, o una sección de fe y religión, justo antes de las mencionadas páginas de contactos.

Detrás de estos anuncios es evidente que hay un pastel económico muy importante. Un anuncio puede costar unos 100 euros, y los periódicos más importantes pueden ingresar 15.000 euros al día. Hagan la multiplicación. Salen casi cinco millones y medio de euros. Se pueden pagar muchas nóminas con ese dinero, incluso de aquellos reporteros que en el mismo periódico denuncian la actividad de las mafias de la prostitución. En total los principales periódicos de España se embolsan unos 40 millones de euros en este concepto. Curiosamente, esta cifra es prácticamente el único dinero blanco que rodea al negocio de la prostitución, que se calcula que mueve 18.000 millones de euros al año, según el informe Los amos de la prostitución en España, del periodista Joan Cantarero.

El tema de fondo es: ¿podemos los medios erigirnos en juez y parte? ¿Podemos denunciar una realidad en unas páginas y aprovecharnos de ella en otras? Es evidente que sí, porque así se ha hecho durante muchos años y apenas nadie ha reparado en esta hipocresía flagrante. Quizá porque en todo lo que rodea a la prostitución la hipocresía es la norma y no la excepción.

Pero las tornas están cambiando. Algunos medios de aparición reciente, como Público, ya lo han hecho sin páginas de contactos, y otros las han eliminado, como el 20 minutos o el Avui. En el caso de Público es curioso porque siempre se nos pregunta: ¿Cuánto dinero perdéis al no publicar anuncios? La verdad es que no lo sabemos porque fue una decisión fundacional, una bandera, y suponemos que hay gente que nos compra por esta razón. A lo mejor no perdemos, ganamos. Es imposible saberlo. Lo que tene-

mos claro es que llevamos razón y nadie nos va a callar. Vamos a seguir denunciando la hipocresía que rodea a este negocio, y a avivar el debate de los anuncios hasta donde nos sea posible. Sabiendo que es feo e incómodo criticar a la competencia, donde trabaja el compañero de rueda de prensa, tu amigo. Pero es nuestra opción.

Pero en este caso no sólo compete a los propios medios. Las administraciones podrían hacer mucho. Por ejemplo no contratar publicidad con medios que fomentan la prostitución o ingresan dinero sospechoso. Y por supuesto el lector, el ciudadano, que como consumidor debe tener toda la información y actuar en consecuencia.

Otro aspecto de nuestra responsabilidad social tiene que ver con el tratamiento de la información. En el caso de la polémica sobre la prostitución en el Raval de Barcelona algunos hemos visto con estupefacción como el debate no era si las prostitutas se ven obligadas a trabajar en esas condiciones, etc, sino que se ha centrado en la mala imagen que daba a la ciudad y al barrio. Al final el escándalo se ha saldado con dos redadas de la Guàrdia Urbana y los Mossos con un resultado más que dudoso.

Es evidente que ahí tenemos una responsabilidad muy importante. Sin entrar en el debate sobre la legalización o la prohibición de la prostitución, lo que parece claro es que esas mujeres son víctimas. Son más víctimas ellas que los vecinos. Los vecinos también son importantes, como no. Pero es que son ellas las que, por las razones que sea, por voluntad propia o no, se ven obligadas a prostituirse. ¿Quién es la víctima? ¿Sobre quién focalizamos nuestra lente? ¿Qué mensaje transmitimos a la sociedad? ¿Que un barrio se degrada porque hay prostitutas? (Un barrio donde siempre las ha habido, por cierto) ¿Que todo se arregla con más policía y control en las calles?

Hay que tener mucho cuidado con eso, pues ese discurso puede deslizarse de forma muy rápida hacia un discurso antipolítico, antidemocrático, de populismo derechista, totalitario en suma. Y esa es también nuestra responsabilidad: velar porque todo debate se encare desde cauces democráticos, con todos los puntos de vista, y atendiendo en especial a los derechos de las minorías.

Diàleg obert de les persones assistents

Aportació de comentaris durant el debat. Es posa de manifest que els i les periodistes escriuen en els espais que deixa lliure la publicitat ja que sense ella els diaris haurien de tancar. Per aquest motiu, tots els mitjans d'alguna manera estan sotmesos als seus anunciants.

També es diu que les màfies no estan integrades per una majoria de dones obligades.

El Club Saratoga te 3000 dones a tot Espanya a prova. Si funciona ho regulen com qualsevol altre treball no estigmatitzat.

La perspectiva de futur per a moltes dones es la discriminació i la violència es allò que estem associant la prostitució. És difícil mostrar la realitat sense una visió plural.

Alguna participant creu que falta dins el seminari la veu dels col·lectius de dones que es dediquen a la prostitució i de les entitats que els hi donen suport.

En aquest tema com en tots les coses no son blanques o negres tenen un munt de matisos. Sovint molts periodistes son desacreditats perquè van contra certs interessos. D'altra banda no es senten veus de persones amb responsabilitats polítiques conspiratives. Però s'identifiquen inèrcies i interessos que van en una determinada direcció.

Es denuncia que moltes botigues d'articles de luxe estan directament relacionades amb el tema de la prostitució. Es cremen ràpidament diners que han estat guanyats, també de forma molt ràpida.

D'altra banda la ciutadania no vol la prostitució als carrers i la regulació les amagaria. Però el debat real està en vendre o no vendre sexe, en la dignitat de les persones, en el moviment de les immigracions massives, en la prevenció de la sida en les prostitutes.

És molt més fàcil parlar de les grans màfies i la conveniència o no de legalitzar i és molt difícil prescindir de la càrrega emocional i moral. Paral·lelament s'haurien de plantejar polítiques de reducció de d'anys.

SEMINARIS

LA PROSTITUCIÓN: “L’ OFICI MÉS ANTIC DEL MÓN”

Rosario Carracedo Bullido

Es Abogada. Portavoz de la Plataforma de Organizaciones de Mujeres por la abolición de la prostitución

LA PROSTITUCIÓN: “EL OFICIO MÁS ANTIGUO DEL MUNDO” O UNA FORMA DE VIOLENCIA CONTRA LAS MUJERES¹

El debate sobre la prostitución resulta bastante complejo y requiere incidir y reflexionar desde distintas perspectivas. Yo me voy a limitar a abordarlo sobre aquellas cuestiones, que despiertan mayor interés para mí. Y para ello voy a comenzar dándoles algunos datos y cifras, de los que deseo servirme para encuadrar los elementos, que a mi juicio, son nucleares en un debate sobre prostitución.

La Oficina Internacional de Migraciones, en su Informe de 1995- por cierto ya obsoleto- señalaba que 500.000 mil mujeres extracomunitarias transitan por el espacio europeo con destino a los prostíbulos europeos.

El Informe sobre el Estado de la Población 2000 del Fondo de Población de Naciones Unidas señala que 4 millones de niñas y mujeres se encuentran en el mundo en situación de prostitución.

El Informe del Defensor del Pueblo de Andalucía de Abril de 2002, señala que existen aproximadamente un total de 1.404 clubes de alterne repartidos por la geografía andaluza. Cada uno de ellos cuenta con una media de 10 ó 15 mujeres en situación de prostitución, lo que significa que en torno a 21.060 mujeres son prostituidas en los clubes de alterne en Andalucía. Buscar aquesta información a Catalunya.

¹ Este documento esta editado en la web de: PLATAFORMA DE ORGANIZACIONES DE MUJERES PARA LA ABOLICIÓN DE LA PROSTITUCIÓN

Médicos del Mundo, sección Andalucía, en las Jornadas celebras en Tenerife el pasado mes de abril, señaló que, según sus cálculos, habría que multiplicar por 3 el número de mujeres prostituidas en Andalucía.

El Informe citado, del Defensor del Pueblo de Andalucía, apunta que el 75% de las mujeres que ejercen la prostitución en el espacio andaluz son inmigrantes.

La Asociación Lule -vinculada a Cáritas – señala que el 97 % de la prostitución de calle que actúa en su zona de intervención, esto es, el sud-oeste de Milán y la provincia de Pavia, son mujeres que proceden de países extra-comunitarios.

La Sra. Nogi Imoukhuede, Coordinadora del Proyecto Rufian, que desarrolla una organización nigeriana, resaltaba, en unas jornadas celebradas en Málaga el pasado mes de setiembre de 2002, que, a partir de los años 90, se observa un incremento de mujeres nigerianas inmersas en la prostitución internacional, siendo sus destinos usuales los prostíbulos de Italia y Holanda.

En Asia, las mujeres de Nepal y Banglades son consumidas sexualmente en los prostíbulos de Bombay; las filipinas y tailandesas transitan con destinos a los lupanares Japoneses. La industria económica del sexo reportó en Tailandia en el año 1995, entre 18 y 21,6 millones de dólares Usa, dicha cifra es superior al presupuesto total del país en ese año.

Pino Arlacchi, Director ejecutivo de la Oficina de NNUU para el Control de las Drogas y la Prevención del Crimen manifestó, en la Conferencia Sobre el Crimen Organizado celebrada en diciembre de 2000, que el tráfico con fines de explotación sexual reporta 7 billones de dólares anuales.

En España, el negocio de la prostitución genera unos 2 billones de pesetas anuales. La prostitución produce también beneficios indirectos. El diario el País facturó en el año 2001, más de 457.392.240 pesetas por la inserción de anuncios de contactos.

El Informe de la Guardia Civil del año 2002 señala que el 80% de las mujeres que son prostituídas, lo son en establecimientos: clubes, plazas, macro-prostíbulos. Debe tenerse en cuenta que el territorio de actuación de este Cuerpo de Seguridad tan sólo comprende el 38,5% de la población española (16 millones de habitantes).

A mediados de los años 90, el tráfico con fines de explotación sexual era designado, como la 3ª rama del crimen organizado. En los años 2000 se apunta que constituye la 2ª rama del crimen organizado.

Los informes actuales, pero también los informes de épocas precedentes, de la década de los 60, 70, 80, señalan, patentizan y revelan que somos las mujeres las que ocupamos el lugar de los sujetos prostituidos.

El segundo dato que evidencian los informes actuales, también presente en estudios de otras épocas, es que la mayoría de las mujeres prostituidas, proceden de sectores o capas de exclusión social y económica.

Ahora bien, mientras los recuentos de la década de los años 70 y 80 señalaban que las mujeres prostituidas en España eran en su mayoría nacionales, los actuales, y esto sí constituye un dato novedoso, indican que el mercado prostitucional se abastece de mujeres procedente de otros países: Ucrania, Rusia, Ecuador, Colombia, Nigeria, Sierra Leona, etcétera.

Esta nota igualmente constituye una constante en los informes de los países de la Unión Europea. Por tanto, ahora estamos ante un mercado prostitucional que se nutre de mujeres no nacionales, de mujeres inmigrantes no comunitarias, que proceden de países con graves problemas económicos, sociales y políticos.

El tercer aspecto que se infiere de los datos proporcionados, es que la prostitución es un gran negocio, que mueve importantes cantidades de dinero. Pero además la nota característica de este mercado es que está muy estructurado y organizado y eficazmente controlado por redes de proxenetas que actúan a nivel local, regional e internacional.

En mi opinión estas son las tres características que lo definen:

1. Que la prostitución **es una cuestión de género.**
2. Que la mayoría de las mujeres prostituidas **están en situación de exclusión económica y social.**
3. Y que estamos ante un **mercado muy estructurado y monopolizado por las organizaciones del proxenetismo**, constituyen el marco en el que debe ser centrado el debate sobre el Fenómeno de la Prostitución.

Sin embargo, estos términos del debate han sido eficazmente negados con una batería de falaces afirmaciones que han tenido la capacidad de enmarañarlo y confundirlo. La prostitución como una cuestión de género es negada sutilmente y de forma sistemática.

Numerosos elementos han favorecido este estado de cosas, pero, en mi opinión, uno de los elementos que más ha contribuido a enturbiar, oscurecer y entorpecer nuestro análisis, ha sido la perversa e impertinente afirmación de que existe una prostitución volun-

taria y una prostitución forzada, como si se tratara de categorías distintas y diferentes.

Tal distinción, a mi juicio, totalmente inoportuna, ha sido impulsada por los lobbys económicos que explotan la prostitución; por los Estados interesados en repartirse parte de los beneficios económicos que genera la prostitución, y por la adhesión que la misma ha recibido de algunos grupos de mujeres.

Diferenciar entre prostitución libre y voluntaria, contribuye a eclipsar el elemento esencial: que la prostitución en todos los casos y circunstancias es una práctica masculina idéntica que ratifica nuestro estatuto de desigualdad y legitima la aceptación y tolerancia de un mercado de cuerpos de mujeres al servicio y para consumo de los prostituidores.

La distinción entre prostitución libre y voluntaria, representa una forma de fraccionar el análisis sobre la prostitución. Esta táctica de fraccionamiento, no es una maniobra nueva del antifeminismo, sino que ha sido utilizada habitualmente para negar nuestro estatuto de subordinación.

Por ejemplo, resulta oportuno recordar cómo, en la década de los 80, cuando las organizaciones de mujeres comenzamos a denunciar la violencia que las mujeres sufrían en el ámbito de sus relaciones familiares por parte de sus maridos, ex maridos, compañeros o novios, tuvimos como primer punto de partida que combatir un discurso dominante elaborado por el tejido social, avalado por las informaciones periodísticas, los programas de radio, o los expertos que pretendía negar que la violencia doméstica fuera una cuestión de género, cuyas víctimas eras mujeres.

La violencia doméstica era negada de forma sistemática.

Uno de los mecanismos de negación al uso, fue el fraccionamiento de la violencia doméstica en categorías que pretendía dar cuenta o explicar su existencia, en patologías sociales o adicciones.

En otras ocasiones, se utilizó la táctica de hacer responsables a las víctimas de la violencia de los daños que sufrían, objetándose que aceptaban esa situación “porque eran masoquistas” o “porque algo habrían hecho”. Lo que equivalía a afirmar que la sufrían de forma voluntaria.

La importancia de la violencia doméstica resultaba igualmente banalizada cuando se reducía la cuestión a una realidad que afectaba a grupos marginales y minoritarios del grupo social.

Estas explicaciones, no eran inofensivas, tenían la eficacia de reducir el análisis sobre ésta clase de violencia, a un problema derivado de las singulares o subjetivas relaciones interpersonales de la víctima y su agresor, lo que a la vez significaba negar el carácter estructural y universal de la violencia y, por tanto, que su fundamento o raíz estaba íntimamente relacionada con estructuras sociales que permiten las relaciones de subordinación entre hombres y mujeres.

En otras ocasiones, se alegó que la familia, la persistencia del grupo familiar era un valor prevalente, que debía ser antepuesto y preservado aún a costa de la integridad física y psíquica de la víctima y en ocasiones de su propia vida.

Las políticas públicas, las declaraciones de los organismos internacionales de la década de los años 80, fueron tributarias de estas orientaciones ideológicas. Baste un ejemplo para ello, el Comité de Ministros del Consejo de Europa, en su Recomendación de 26 de marzo de 1985, titulada Violencia en la Familia, - el título es de por sí ilustrativo, ya que omite toda designación de las víctimas y de los agresores- señalaba “no proceder a la intervención en asuntos de violencia en el seno de la familia más que cuando lo pida la víctima o lo exija el interés público”.

La recomendación del Consejo de Europa y, en términos similares, las que se emiten en la época por otros organismos de la Comunidad Internacional, negaban implícitamente la perspectiva de género a la violencia doméstica.

La violencia doméstica quedaba contextualizada como una violencia sin autores y sin designación de víctimas, lo que favoreció políticas erráticas y de convalidación de la violencia. La postura mayoritariamente adoptada en la esfera pública fue considerar que esta violencia era una cuestión privada, sustraída y ajena a la intervención del Estado y ello resultó un elemento de indefensión de las víctimas y de reafirmación de nuestra desigualdad.

La asunción, el reconocimiento de la que la violencia doméstica, es una cuestión de género que está íntimamente relacionada con el poder que históricamente han detentado individual y colectivamente los hombres sobre las mujeres, como afirmó la Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la Mujer adoptada por la Asamblea General de Naciones Unidas el 20 de diciembre de 1993, significó la asunción de la perspectiva de género al análisis de la violencia y tuvo consecuencias prácticas que han marcado un cambio o giro importante en las políticas públicas y en las acciones puestas en marcha.

De igual manera que la perspectiva de género fue negada en el análisis de la violen-

cia doméstica, los análisis al uso sobre prostitución recurren a mecanismos (forzada/voluntaria, autodeterminación sexual, reglamentación) cuya finalidad no es otra que negar la perspectiva de género y por tanto favorecer una opinión social de aceptación, tolerancia y permisibilidad hacia una práctica de violencia de género. La más antigua del mundo.

La descontextualización del debate sobre la prostitución presenta mecanismos, técnicas y tácticas de sesgo similar a los usos puestos en práctica para neutralizar la importancia de las prácticas de la violencia doméstica contra las mujeres o para la aceptación de otros mecanismos de dominación.

La inicial distinción entre prostitución libre y voluntaria, ha ido evolucionando y ha sido ratificada añadiéndose, que es un trabajo como otro cualquiera; que es un ejercicio de la autodeterminación sexual y estas ideas, que han prendido y son repetidas mecánicamente, como una letanía, son muy útiles a los reglamentaristas, a los proxenetas y a la industria del sexo, ya que provocan consecuencias políticas y prácticas. Estos argumentos por el contrario son perversos, para el conjunto de las mujeres ya que van directos a la línea de flotación de nuestro derecho a la igualdad.

Malka Marcovich, Presidenta del Movimiento por la Abolición de la Prostitución y la Pornografía en Francia, en su Informe de 5 de marzo de 2002, para la Comisión Nacional Contra la Violencia contra las mujeres, explica detalladamente, las consecuencias que tal distinción han provocado, entre otras, la ruptura del consenso en la Comunidad Internacional, lo que ha impedido, profundizar y mejorar los instrumentos internacionales sobre Tráfico de Personas a los fines de explotación sexual.

Asimismo la distinción entre prostitución libre y voluntaria ha servido de pretexto para que la atención social y política haya quedado centrada sobre el tráfico, haciéndose abstracción de toda valoración o cuestionamiento de la prostitución.

De esta suerte, el análisis de la prostitución como un mecanismo de nuestra desigualdad, ha quedado oscurecido, silenciado y sustituido por el DEBATE sobre el Tráfico.

Esta adulteración no es baladí. Si admitimos la distinción, la lógica nos obliga a deducir que el problema esencial es la prostitución forzada, es obvio que nuestra actividad debe quedar reducida a actuar sobre las personas o grupos que utilizando medios correctivos- físicos, psíquicos, amenazas- organizan, inducen o determinan a las mujeres a prostituirse. Por tanto la cuestión a resolver es como se organiza este mercado y se instauran condiciones no coactivas que aseguren, en buenas condiciones, la llegada de cuerpos femeninos a los prostíbulos de los países ricos.

Si el problema sólo reside en la prostitución forzada, estamos implícitamente afirmando que aceptamos la prostitución, sin cuestionarla.

Por el contrario, si el centro de nuestro debate reside en cuestionar la prostitución, como un sistema encaminado a abastecer y satisfacer la demanda de cuerpos femeninos que hacen los prostituidores, de lo que estamos hablando y lo que estamos cuestionando es el comportamiento masculino que les autoriza, faculta y legitima a demandar mujeres para ser consumidas sexualmente por ellos.

El tratamiento punitivo de los delitos relacionados con la prostitución, conforme a la redacción que se les dio en el Código Penal de 1995, es una de las manifestaciones prácticas de la adhesión unánime de la clase política a la distinción entre prostitución libre y voluntaria. En efecto, mientras que antes del Código de 1995 estaban penalizadas todas las modalidades de proxenetismo, mediar o no el consentimiento de la persona prostituida, el artículo 188 del Código Penal, conforme a su redacción originaria, sólo penalizó el proxenetismo coercitivo, es decir, la utilización de medios coercitivos: coacción, fuerza física, abuso de situación de vulnerabilidad. El cambio, en el sistema penal ha tenido consecuencias visibles: hemos pasado de ser un país de tránsito en prostitución a un país de destino; el proxenetismo al no estar penalizado se ha estructurado y organizado legal y eficazmente; los proxenetes han pasado de ser designados como delincuentes a ser designados como “ empresarios del sexo”; las mujeres traficadas han de acreditar los medios coercitivos sufridos, ante las exigencias del tipo penal, lo que acentúa su vulnerabilidad al descansar sobre ellas la carga de la prueba; la demanda de sexo comercial se ha incrementado siendo cada vez más numerosos los hombres que acuden al mercado prostitucional, y cada vez hay más mujeres en situación de prostitución ya que el mercado exige la renovación permanente de los cuerpos disponibles.

La Ley Orgánica 11/2003 de 29 de septiembre de modificación del Código Penal ha retomado la postura abolicionista, aunque no con la claridad y precisión de la legislación derogada, penalizando de nuevo la figura del proxenetismo no coercitivo. En efecto, la mencionada ley añade un nuevo párrafo al artículo 188 y señala:

“El que determine, empleando violencia, intimidación o engaño, o abusando de una situación de superioridad o de necesidad o vulnerabilidad de la víctima, a persona mayor de edad a ejercer la prostitución o a mantenerse en ella, será castigado con las penas de prisión de dos a cuatro años y multa de 12 a 24 meses. En la misma pena incurrirá el que se lucre explotando la prostitución de otra persona, aun con el consentimiento de la misma”

La organización, inducción de la prostitución con ánimo de lucro vuelve a ser objeto de penalización e incriminación, lo que permite considerar que este nuevo tipo penal deja al margen de la ley al proxenetismo. Resta ahora que la voluntad expresada por el legislador, sea ejecutada por el Gobierno y se inicien las medidas policiales y judiciales imprescindibles para poner fuera de la ley a todos los proxenetas

Desde una perspectiva feminista, la prostitución debe ser encuadrada en sus justos términos.

La prostitución es una institución patriarcal, un mecanismo de control patriarcal que asegura la sujeción de las mujeres y, no sólo de las mujeres en situación de prostitución, sino del conjunto de las mujeres como grupo.

De la misma forma que otros mecanismos del sistema patriarcal aseguran y refuerzan nuestra posición de subordinación como grupo, como clase, aunque podamos no sufrir de forma individual ese mecanismo concreto de sujeción.

La prostitución como institución ha de ser analizada poniendo en el centro del análisis y de la observación a los prostituidores, a los hombres que acuden al mercado prostitucional.

Volvamos a las cifras y pongamos en el punto de mira a los prostituidores.

Según el Informe del Defensor de Pueblo Andalúz 21.060 mujeres ejercen la prostitución en el territorio de esta Comunidad autónoma.

Según los estudios sociológicos disponibles se señala que una mujer prostituida realiza un promedio de 4 encuentros al día, pues bien, eso significa que unos 86.200 hombres de esta Comunidad acuden al día al mercado prostitucional.

¿Y qué simboliza ir de putas o comprar servicios sexuales por los prostituidores?

Cuando un hombre acude al mercado prostitucional, va a comprar servicios sexuales y los servicios que demanda son impersonales. No busca establecer una relación con una persona, por la que previamente se siente atraída, no busca una relación con una mujer concreta por la que se siente especialmente atraído, sino que busca un mero contacto físico.

El prostituidor – al que se le llama cliente- lo que quiere es una relación con un cuerpo, con un cuerpo femenino que se adapte, a la carta, a sus apetencias del momento.

Y como lo único que quiere es un cuerpo, un cuerpo de mujer, para mantener ese con-

tacto físico, lo único que le interesa son las características anatómicas o físicas de una mujer.

Que estamos ante un mercado de cuerpos lo evidencia las palabras de los prostituidores.

En la comparecencia ante la Comisión de Estudios de la Prostitución, constituida en el Senado el pasado 21 de marzo de 2001, uno de los “expertos” Ignasi Pons, por cierto reglamentarista, y cito literalmente señalaba:

“Todos los estudios realizados, incluido el mío, coinciden en que lo que se vende en principio es juventud y presencia” “A los empresarios de clubes les interesa vender un producto sano”.

Otro de los “expertos”, el Sr. Solana Ruiz decía, en su comparecencia, ante el Senado:

“Voy a reproducir palabras de los clientes..., es que por muy poco dinero te llevas a la cama a una joven guapísima” “Mulata impresionante” “una rubia de piernas kilométricas”

María José Barahona, en un reciente trabajo publicado por la Comunidad de Madrid, cita también las palabras de un prostituidor:

“Yo normalmente las prefiero extranjeras, me gustan las rusas, las ucranianas, las subsaharianas, marroquíes, colombianas, brasileñas...”.

Que lo que buscan los prostituidores es un cuerpo y no una relación con una persona, lo saben bien las mujeres prostituidas. Ellas exhiben sus cuerpos, muestran sus cuerpos semidesnudos para tentar al posible cliente. Son sus características físicas: sus largas piernas, su color de piel, sus mamas, lo que puede atraer, tentar o decidir al prostituidor a decantarse por ella.

En los países como Holanda donde la prostitución está organizada, las mujeres, o mejor dicho los cuerpos de las mujeres están expuestos tras los escaparates para que los prostituidores puedan contemplar y elegir la mercancía más fácilmente.

A mí esta oferta de cuerpos femeninos, me recuerda las ofertas de otras mercancías tras los escaparates de los supermercados, de las tiendas. Y veo similitudes en el comportamiento que como consumidor práctico: miro, comparo calidades, color, precio...y elijo.

Las mujeres devenimos cuerpos, objetos, mercancías en el mercado prostitucional al servicio de los prostituidores, y para satisfacción de la genitalidad masculina.

La prostitución es una institución al servicio de una concepción masculina de la sexualidad en virtud de la cual los hombres tienen necesidades “*naturales*”, “*inexcusables*” e “*irreprimibles*”, y en virtud de estas necesidades tienen que acceder al CUERPO DE LAS MUJERES. Esto equivale a aceptar “que existe una necesidad masculina, biológica, natural que no puede ser puesta en cuestión” Esta construcción y aceptación de la sexualidad masculina es la que ha legitimado durante siglos el ACCESO AL CUERPO DE LAS MUJERES MEDIANTE LA FUERZA, como ha sido el caso de la violación. No tengo que recordarles las justificaciones e impunidad que durante siglos han tenido los violadores en los tribunales y en la sociedad.

La prostitución es la misma cara de la sexualidad masculina en éste caso es el consentimiento social, del grupo al acceso por precio al cuerpo de las mujeres. Como dice Cecilia Hofman “*esto es una violencia remunerada*”.

Yo estoy en contra de la distinción entre prostitución forzada y voluntaria, porque en ambas situaciones yo reconozco un modelo único de dominación masculina. Aunque no quiero decir con ello que no haya que establecer una batería de medidas específicas contra el tráfico.

Yo estoy en contra de la reglamentación de la prostitución.

Reglamentar dice el diccionario: es organizar medios y personas a un fin determinado. Reglamentar la prostitución es organizar un mercado de cuerpos femeninos, que surta, asegure, permita y abastezca las demandas masculinas de cuerpos de mujeres.

Reglamentar equivale a aceptar, a consentir, a normalizar, a legitimar ese acceso masculino a nuestros cuerpos.

Y esto no contribuye a nuestro estatuto de igualdad, sino que por el contrario reafirma nuestra desigualdad.

“La violència pot ser justificable, però mai serà legítima”, Hanna Arendt

Mª José Barahona Gomariz

Es Profesora Titular de la Escuela del Trabajo Social

– U.C.M. –

LOS PROSTITUIDORES

El contenido de mi exposición tiene como eje central a los prostituidores, es decir, los sujetos que pagan en el mercado prostitucional por/para obtener placer. Esta es una aproximación amplia que nos sirve de plataforma para la delimitación, para la concreción de quienes son, qué piensan y por qué lo hacen.

Toda explicación que se puede hacer de los prostituidores queda resumido y evidenciado en el uso de los términos empleados en prostitución.

Así, tradicionalmente se han denominado cliente y prostituta, puta, ramera,... ¿Cómo puede ser que dos personas involucradas en un mismo acto tengan distinto reconocimiento social? Así es, el mal llamado hasta ahora cliente, que no es más que un eufemismo que oculta el verdadero hacer, es reconocido en su necesaria existencia pero invisibilizado en su responsabilidad y desprovisto de condena social; en cambio la otra parte, la mujer en prostitución ha sido y es estigmatizada, visibilizada como responsable y condenada socialmente. ¡Cómo cambian las cosas según de quien se trate! No, cómo cambian las cosas según sea varón o mujer.

¿Por qué identifico al prostituidor con un varón y a la persona en prostitución con una mujer?. Porque esa es la realidad mayoritaria de la prostitución y además porque este tipo de prostitución revela el papel fundamental de la mujer como objeto sexual en sociedades sexistas de pauta patriarcal.

¿No es en sí misma esta terminología la evidencia de una violencia simbólica?. Explica Bourdieu la permanencia y la reproducción de las relaciones de dominación, de sus privilegios y sus injusticias por la violencia simbólica que se ejerce sobre los dominados y que hace aparecer como aceptables unas condiciones de existencia intolerables. Define la violencia simbólica como “esa violencia amortiguada, insensible e invisible para sus propias víctimas, que se ejerce esencialmente a través de los caminos puramente simbólicos de la comunicación y del conocimiento (...) del reconocimiento o, en último término, del sentimiento”.

Kathleen Barry sostiene que la prostitución es una construcción social reveladora de prácticas, ideas, actitudes y comportamientos que desconocen los derechos humanos

y son parte de una organización social destinada a perpetuar la dominación del varón sobre la mujer, y de los que tienen más medios sobre los desposeídos.

Esta es la clave que descifra el ser y hacer de los prostituidores. La prostitución es una construcción social de los varones asentada en la desigualdad de género como una forma de expresar, de poner en práctica ideas, actitudes y comportamientos.

La desigualdad de género se sustenta en la diferencia biológica, de sexo, y sobre ella descansan entre otras cosas la sexualidad. Históricamente se han determinado comportamientos sexuales intrínsecos según se fuera varón o mujer, así, a los varones se les ha otorgado, mejor dicho, de forma más correcta, los varones se han otorgado con legitimidad social la “necesidad fisiológica sexual” que implica, según la definición del propio término necesidad un impulso irresistible que hace que las causas obren infaliblemente en cierto sentido o aquello a lo cual es imposible sustraerse, faltar o resistir. Con ello se ha biologizado lo cultural, es decir, la sexualidad masculina se ha explicado y justificado por el modelo esencialista que sostiene que la sexualidad está predeterminada por la biología: la genética, las hormonas y por extensión, la anatomía y la fisiología corporal. Así, los actos sexuales son ante todo actos “naturales” y esa es precisamente la legitimidad que la sociedad ha otorgado, pero la sexualidad es una construcción social que demanda la culturalización de lo biológico.

Bajo esa idea de “necesidad fisiológica sexual masculina” se ha promovido la puesta a disposición de los varones de unos contingentes de mujeres que según cada época ha respondido a unos intereses.

¿Quien es prostituidor?, es aquel varón que paga por el uso/abuso de la genitalidad de la mujer u otras partes de su cuerpo a fin de obtener placer, dentro de una prostitución entre adultos heterosexuales. Placer que instrumentalizado a través del sexual es en simultáneo o en primacía psicológico. Placer psicológico en el ejercicio del poder en una situación asimétrica, estando caracterizada porque el ser prostituidor es una opción mientras que el ser mujer prostituida es una obligación, o para aquellos que les suene totalitarista, el ser mujer prostituida tiene un grado mínimo de voluntad, de libertad, es una voluntad restringida delimitada por coacciones (estructurales, microsociales y/o individuales), y por tanto, la acción se convierte en forzada/forzosa.

El prostituidor está desprovisto de estigmatización social en el sistema prostitución porque su conducta está naturalizada, biologizada por su “necesidad sexual”. Ésta es la piedra angular para entender su invisibilidad, les hemos convertido en víctimas de su naturaleza y por lo tanto les hemos quitado la responsabilidad de sus actos, no pueden controlar las respuestas que producen sus hormonas, su bioquímica, la rebelión interna

de sus espermatozoides.

Josep Vicens marqués nos señala que “el cliente es una figura que se da por supuesto, pero del que poco se habla ¿por qué?, porque cae dentro de las extativas de la conducta masculina (...) existe una variedad de actitudes sociales ante el asunto, pero la tolerancia hacia el cliente prevalece sobre las demás”.

Bueno, ésta ha sido la tradición heredada culturalmente creada por las sociedades patriarcales, los mitos y leyendas contruidos para reproducir y reforzar la defensa tradicional de la supremacía masculina basada en el razonamiento determinista biológico, en la interpretación interesada del dimorfismo sexual, en el que se ha incluido también la esfera de la sexualidad. Es la justificación a los actos de los dominantes.

No hay nada más planificado, voluntario y racional que la conducta del prostituidor, ¿por qué? Porque su conducta está limitada por factores externos, estos factores son fundamentalmente dos, la disposición de tiempo y de dinero, con ello ya podemos proceder a la acción que variará en función de la tipología de prostitución seleccionada, medio abierto y medio cerrado. ¿Es entonces la conducta del prostituidor natura o nurtura?, es claro que no es innata sino adquirida, no es necesidad sexual diferenciada sino voluntad individual.

Es precisamente la voluntad individual la que impide la tipologización del prostituidor, na hay rasgos característicos ni definitorios que nos permitan hablar de la categoría prostituidor. Si realizamos una sencilla operación matemática podremos comprobarlo cuantitativamente.

- Cojamos la cifra en que se cuantifica el número de mujeres prostituidas en España (es aproximada): 300.000
- Multipliquémosla por tres servicios diarios cada una: 900.000
- ¿Cuántos servicios en una semana? (vamos a multiplicar solo de lunes a viernes ya que los fines de semana disinuyen): 4.500.000
- ¿Cuántos servicios al mes?: 18.000.000
- ¿Cuántos servicios al año? (quitando fiestas, Semana Santa, vacaciones de verano y Navidades, son diez meses): 180.000.000¹

Escalofriante, ¿no? entonces ¿hay una tipología de prostituidores? No. Cualquier hombre es un potencial prostituidor.

¹ Son datos presentados en el Congreso Internacional Explotación Sexual y tráfico de mujeres Octubre de 2005.

No hay nada más cultural que la conducta del prostituidor, transmitida, aprendida e integrada en su repertorio de conductas, porque se han socializado con la tradicional ideología masculina. Su conducta está tan integrada que ha pasado a formar parte del mundo del trabajo y del ocio. Del trabajo porque parece que es la rúbrica a un contacto empresarial o la firma de un negocio. De ocio porque se ha entregado dentro de la ruta del ocio como un elemento más, necesario para el disfrute del tiempo libre. Pero esta conducta tiene una característica, es silenciada en el entorno más próximo, es comentada y compartida exclusivamente con los que saben prostituidores activos, la experiencia pasa a ser un elemento integrador grupal, de pertenencia, se comparte esa experiencia transgresora, pero aún cuando se comparte, la realidad se deforma, se informa de las consecuencias (fue divertido, la mujer era...hicimos...me hizo...sentí...me entraron...duró...) y no de las causas, se comparte el exterior y no el interior, la masculinidad y no la individualidad.

La conducta del prostituidor responde al Síndrome de The Centerfold, este síndrome es una penetrante distorsión en la forma en que los hombres aprenden a pensar sobre las mujeres y la sexualidad. No es un síndrome clínico formal. Tiene cinco elementos: voyeurismo, cosificación de las mujeres y sus cuerpos, validación de la masculinidad, trofismo (comparación de la masculinidad con otros hombres) y miedo a la intimidad.

Ahora voy a parar, ya no voy a ser yo la que hable sino ellos, los prostituidores, a los que hemos entrevistado para conocer su ser y hacer. Pero antes un dato más para acercarnos en la imaginación a la realidad, para entender la esencia, de qué se trata.

En la investigación realizada sobre el prostituidor hicimos 100 observaciones, es decir, observamos a cien prostituidores que habian elegido la prostitución en medio abierto y sólo quiero revelar un dato, la duración del contacto. La moda son 5 minutos, es decir, es el valor más repetido de la muestra, el tiempo de duración del contacto sexual que ha empleado el mayor número de personas.

De las entrevistas en profundidad estructuradas mantenidas con 15 prostituidores, uno de los primeros aspectos que nos sorprendió es que ante la pregunta general de opinión ¿qué piensas sobre la prostitución? , todos manifestaron una actitud más que una opinión. Una actitud de defensa del “yo como prostituidor” , sus respuestas han sido sus justificaciones, así las podemos agrupar en dos fundamentalmente:

Se justifica su “hacer” porque otros están, y además están de manera libre, como un trabajo más, es una opción laboral que la mujer elige libremente para vivir, es un derecho de las mujeres.

“Yo veo bien que se ganen la vida de alguna manera, sin hacer daño a la gente claro, porque yo no veo que hagan daño a la gente ni a nada” (Antonio, 54 años, divorciado, con tres hijos, con pareja en la actualidad, se inicia sexualmente a los 19 años con una mujer prostituida en un club. Ahora su tipología principal de prostitución es abierta y acude una vez al mes)

Se justifica su “hacer” por ser el propio prostituidor una víctima de su condición de hombre, por ser dependiente de su naturaleza (necesidad sexual) y no de su voluntad.

“La prostitución es absolutamente necesaria. Es algo absolutamente necesario en esta sociedad y en las futuras, puesto que evidentemente si no existiera prostitución vendrían graves consecuencias de represión psicologica (...) los hombres tienen unas necesidades fisiologicas muy fuertes, la eyaculación” (Jose Luis, 56 años, divorciado. Acude por primera vez a la prostitución a los 25 años. Hoy su tipología de prostitución es cualquiera, acude dos veces a la semana)

Cuando les preguntamos la opinión sobre ellos como clientes y sobre los otros clientes, todos han calificado y clasificado a los clientes, han diferenciado entre “malos clientes”, en donde están los otros hombres, y “buenos clientes”, en el se incluye siempre el entrevistado.

“Pues hombre hay auténticos cerdos, yo no, (...) Hay auténticos cerdos que utilizan los servicios de estas personas y estas personas tienen su dignidad, esta gente que ejerce la prostitución” (Fernando, 50 años, casado y con un hijo. Su primer contacto con la prostitución es a los 27 años. Utiliza la prostitución cerrada, acude tres veces a la semana)

“Hay personas que son prudentes y vienen aquí a desahogarse como Dios manda y ...hay otros que vienen aquí nada más que...ha hacer sufrir a las personas, que es muy diferente venir aquí a desahogarse y otros que vienen aquí a hacer perrerias” (Jorge, 77 años, acudió por primera vez a los 18 años. Su preferencia en tipología es abierta y su frecuencia “cuando puede porque el aparato está hecho polvo”, acude con un sobrino)

Curioso fue encontrar que la mayoría de los entrevistado identifican el ejercicio de la prostitución “obligado” a la condición de ser mujer inmigrante, no aceptan el tráfico y declaran no haber estado nunca con mujeres traficadas a pesar de haber estado todos con inmigrantes. Aquí están algunas respuestas, curiosas, contradictorias todas ellas:

“ Yo normalmente prefiero extranjeras, me gustan las rusas, las ucranianas, subsaharianas, marroquíes, colombianas, brasileñas (...) no, no he estado con mujeres traficadas ” (Pedro, 47 años, separado pero en la actualidad con pareja estable, conviven. Su primer contacto es a los 34 años. Acude con una frecuencia de dos a cuatro veces al mes, a cualquier tipología de prostitución).

“De las chicas que hay aquí en la Casa de Campo ninguna está traficada, no, porque yo conozco a esas mujeres, yo conozco a estas polacas que yo las veo buenas chicas ” (Jesús, 40 años, soltero sin pareja. Se inicia en el contacto con la prostitución a los 23 años. Prefiere la prostitución en medio abierto y acude una vez al día).

“Yo hablo mucho con ellas y tal, de muy buena onda, y muchas veces lo que me dicen es que pues que vienen....bueno son muy reacias a hablar de ello, muy,muy, muy reacias porque tienen miedo de verdad, pueden llegar a enseñarte lesiones y todo, patadas en el vientre y barbaridades ” (Juan, 31 años, soltero sin pareja. Se inicia en el contacto a los 27 años. Acude a prostitución cerrada una vez al mes).

“ Hay unas que están obligadas a hacerlo por las mafias que hay y las historias que hay (...) yo les pregunto mucho y me dicen que las obligan, tiene que pagar lo del viaje que les ha costado venir aquí o lo que fuera y ya está, tienen que hacerlo por cojones ” (Alejandro, 32 años, separado, sin pareja. Se inicia a los 16 años. Prefiere la prostitución abierta y acude cada quince días).

Si una de las razones de ser prostituidor es la ausencia o insatisfacción sexual, oigamos que dicen de ello:

“ Yo no he sentido un placer especial haciéndolo con una prostituta...lo único que la prostituta te ofrece un tipo de servicios que tu novia no está dispuesta a hacer ” (Javier, 35 años soltero, sin pareja. Se inicia a los 35 años. Prefiere la prostitución cerrada, acude una vez por semana).

“Una mujer que no se dedica a la prostitución y eso, pues lo haces con ella y ...lo haces mejor que con estas, está más claro que el agua, lo haces más a gusto, más todo (...) Es preferible estar con una de las otras que con estas (...) te da otra satisfacción estar con una mujer que no es prostituta que estar con una de la calle ” (Jesús, acude una vez al día).

“Siempre ha sido más satisfactorio con alguien por cariño, he tenido siempre

mucha más satisfacción y me han enseñado más cosas de eso (...) hoy en día las prostitutas de sensibilidad y artes amatorias no tienen ni idea” (Pedro, dos a cuatro veces al mes).

“Es menos placer con una chica de éstas porque no...no puedes ni besarla, ni la puedes agarrar. No, no son cariñosas” (Alejandro, cada quince días).

Sobre el daño derivado del ejercicio de la prostitución:

“Está bien que la persona cobre por prestar unos servicios, aunque haya muchas veces que lleguen a otras secuelas bastante negativas o destructivas, incluso hasta la muerte”. (Acude con una frecuencia de tres veces a la semana).

“Me ha pasado hasta de ponerme en el papel de ella y entonces no se me sube ni de coña, por eso normalmente vas bebido, pierdes un poco la conciencia pues te pones..., hombre, algunas si las vemos alegres y contentas y tal, porque son realmente profesionales y no se les nota, pero te imaginas....es una situación humillante, no?, es humillante, o sea, entonces prefiero no ponerme en el papel de ellas porque entonces no doy pie con bola”. (Pedro, acude con una frecuencia de dos a cuatro veces al mes).

Elección de la mujer prostituida:

“No hay nada más excitante que poder encontrar una chica con la clase de atributos físicos con los que sueñas” (Pepe)

“Le miras la cara y luego el culo” (Andrés)

“Las elijo por las características del anuncio, por lo que pone del cuerpo, medidas de pecho...la edad” (Julio)

“Busco tener un buen sexo con jóvenes atractivas” (Antonio)

“Me gustan jóvenes, hasta un máximo de 25 años, claro, pero he estado con personas de 50, pero... me quedo hasta el tope de los 25 que es el mayor prototipo de absorción que tiene porque es más fácil de adaptar a la prostitución” (Vicente)

Valoran como negativo las circunstancias en las que las mujeres ejercen la prostitución, pero ellos sin embargo, mantienen su acción como clientes, sin renunciar a acudir a la tipología de prostitución con la que se muestran en desacuerdo.

“En las plazas, eso es fatal, eso es como si fuera un rodeo de ganado y eso es otra de las cosas que tienen que estar prohibidas. Insisto, la mujer que se dedica a la prostitución es buena gente y hay que tenerla respeto (...) cuando voy doy una vuelta a la plaza de toros y entonces, bueno, pues elijo una chica...me voy a tomar una copa con ella, y allí empieza el punto, si es agradable, si intercambiamos impresiones....si ya hemos hablado las cosas pertinentes, subimos” (Fernando)

“Cuando vas a un piso y la encargada te enseña las chicas para que elijas con la que quiers tener contacto me siento igual que en el mercado que el comprador va a elegir la pieza que se va a llevar a casa o la pieza que compra para lo que sea, es el momento más desagradable e incluso es tan desagradable que preferiria que cada vez que voy hubiera una sola chica para no pasar por el mal trago de tener que elegir la carne fresca” (Javier)

¿ Por qué?

“ Porque ejerces una parcela de poder, cuando tú estás ante una mujer joven (...) A mi edad ya me corresponderia una maruja de 50 años y de repente te encuentras en tus manos una periquita de 25, hermosa, durita, etc.” (José Luis)

Con esta breve exposición y sus voces podemos comprobar las contradicciones de su pensamiento y conducta.

Solo una reflexión para finalizar, si los prostituidores manifiestan que en el encuentro con una mujer prostituida se saben engañados por ellas respecto a sus sentimientos, placer sexual y halagos hacia ellos, si además el contacto es efimero, si ellos se saben no exclusivos, si el sexo lo disfrutan más con las “otras”, si no las encuentran como “maestras” en la disciplina sexual, si..... ¿por qué hay hombres prostituidores?

Según señala Leonor Nuñez, no se trata de una relación mercantil con un cliente a quien se presta un servicio, sino del consumidor de un bien, siendo el bien consumido la persona prostituida, una mujer en prostitución, una mujer, un ser humano.

Hubert Dubois

Es Periodista i va tenir l'oportunitat de treballar en temes de tràfic de persones. Va realitzar 4 pel·lícules sobre el tema

Il est le prolongement des deux premiers. Et je pense important de vous expliquer le cheminement qui m'a amené à vouloir parler des clients de la prostitution et de partager avec vous tout le travail de réflexion que j'ai eu finalement la chance de pouvoir accomplir pendant ces 10 dernières années. C'est ce qui m'a permis de me forger un point de vue personnel, non pas fondé sur des principes de morales, mais sur une expérience de terrain et un travail d'enquête. De me forger un point de vue politique qui est en résumé: si il est utopique de penser pouvoir immédiatement et par décret abolir la prostitution, il est urgent d'éradiquer l'idée bien enracinée dans nos esprits que la prostitution est inévitable. C'est donc tout un travail de réflexion et d'éducation qu'il convient de mettre en œuvre et ce film en est une modeste contribution.

J'ai tourné mon premier film sur la prostitution en 2000: «**Est-Ouest; femmes à vendre**». C'était une enquête sur la traite des femmes d'Europe de l'Est envoyées dans nos pays de l'Union Européennes pour la prostitution. À l'époque je n'avais aucun point de vue particulier sur la prostitution. Et ce n'était pas cela qui m'intéressait. D'ailleurs qu'elles soient envoyées pour être prostituées ou esclaves domestiques, ce n'est pas ça qui me préoccupait.

La prostitution ne me concernait pas tant que c'était – comme je le pensais possible à l'époque – un juste accord commercial entre deux adultes volontaires et libres. D'ailleurs, il ne me semblait pas utile de prendre parti dans le débat entre ceux qui veulent l'abolir et ceux qui entendent en faire une profession comme les autres. Je considérais que ce n'était, après tout, qu'un débat moral, opposant d'un côté ce que je croyais n'être qu'une vieille garde judéo-chrétienne réactionnaire, et de l'autre un féminisme « post-soixante huitard » défendant aveuglément le droit des femmes à disposer de leur corps. Chaque camp revendiquant le même credo, celui de la libération de la femme, c'était, selon moi, aux victimes, s'il en existait, de faire le choix de leurs défenseurs. En revanche je voulais enquêter et dénoncer les pratiques de traite d'Être Humains dans la prostitution. Je ne m'intéressais donc qu'aux femmes forcées à se prostituer, à l'exclusion des volontaires pour la prostitution. Sans prendre position sur la nature même de la prostitution.

J'ai eu les moyens pour enquêter et rentrer dans le milieu de la traite. J'ai passé des semaines et des semaines dans les bordels des pays de l'Est et sur les trottoirs de nos villes de l'Union Européenne. La Moldavie, la Roumanie, la Bosnie, le Monténégro, l'Albanie, l'Italie, la France et la Belgique.... J'ai approché des trafiquants, rencontré des dizaines de prostituées, passé des heures à leur parler. J'ai utilisé tous les moyens, j'ai travaillé avec des confrères et des consœurs des pays d'Europe de l'Est,

avec aussi des ONG locales. Nous étions sans aucun doute dans les bons endroits, nous avions les preuves. Nous avions en face de nous des victimes et des trafiquants. Mais aucune de ces jeunes femmes rencontrées en situation ne me disait être forcée.

Je voudrais juste vous citer un exemple: Au Monténégro, j'ai rencontré et filmé un trafiquant. Son activité consiste à être l'intermédiaire entre des collègues en Italie ou en Espagne qui lui passe des commandes de filles, et des fournisseurs de filles, en Serbie qui recrute en Roumanie ou en Moldavie. Son business c'est de l'import export de femmes en quelques sortes. Je l'ai filmé en train d'acheter deux femmes 5000 euros chacune à un Serbe pour les envoyer en Italie. Avec son accord j'ai caché un micro et une caméra dans sa voiture et filmé les premiers dialogues entre lui et les filles. Elles ne savent pas qu'elles sont filmées et elles semblent sereines, confiantes. Une fois dans un endroit en sécurité, j'ai sorti la caméra, leur ai expliqué ce que je faisais et demandé à les interviewer. J'ai demandé au type de s'éloigner. J'ai demandé aux jeunes femmes si elles connaissaient le but de leur voyage. Leur réponse fut radicale: « prostitution! », proclamée presque avec fierté. Elle me fit froid dans le dos. Je leur disais qu'il y avait eu de l'argent versé pour les acheter, qu'elles étaient des marchandises. Elle me répondait, « non. Cet argent c'est en quelque sorte le nôtre. C'est l'argent nécessaire pour payer les frais du passage clandestin, nous accueillir là-bas, nous protéger, etc.... Et nous pour l'instant on n'a pas de quoi payer cette somme. Donc ce type nous fait un prêt, il nous aide. Et nous on remboursera plus tard. » Donc ces femmes parlaient en toute connaissance de cause pour la prostitution en Europe, mais étaient bien inconscientes qu'elles étaient victimes de la traite. Quant au mafieux, lui il disait : « Moi je fais du business. Bien sûr je les ai achetées. Mais tout va bien. Ça les arrange et vous là-bas, dans vos pays riches, vous attendez la marchandise. » Ce qui est tout à fait vrai. Toutes les femmes rencontrées au cours de cette enquête avaient à peu près le même discours. J'ai commencé, pendant le tournage, à douter: ou j'étais incapable d'approcher ce que j'appelais la « prostitution forcée » ou cette « prostitution forcée » n'existait pas. Ce n'est que de retour à Paris pour le montage que j'ai compris que de toute façon, qu'elles se disent volontaires ou non, ces femmes, achetées et revendues étaient bien victimes de la traite. A Paris, c'est Elena, une jeune Moldave échappée des réseaux albanais, donc ancienne victime elle-même, qui m'a ouvert les yeux en décryptant les propos de ces femmes prostituées recueillies en situation. Elle faisait les traductions. Un jour je l'ai trouvée en pleur. Elle m'a alors confié: « Moi aussi, je t'aurais fait les mêmes réponses, à l'époque, si tu m'avais interrogée alors que j'étais prostituée. Je t'aurais dit: oui, je fais ça volontairement. J'aurais été incapable de te dire autre chose. Je m'y étais résignée. Comme une fatalité. Et puis je considérais ces types comme des gens qui étaient là pour m'aider ».

Donc quel sens donner à cette notion de volontariat exprimée par les femmes prostituées ? C'est pourtant l'argument central de ceux qui défendent la prostitution, ou ceux qui - comme moi avant de faire ce premier film - se disent que la prostitution

n'est pas un problème tant que les partenaires sont libres et volontaires. C'est le fondement des politiques réglementarismes. On réglemente la bonne prostitution, la soi-disant volontaire, pour lutter contre la mauvaise – celle qui est forcée. C'est le système hollandais où l'exploitation de la prostitution est devenu un commerce comme les autres. A condition bien sûr qu'elle soit volontaire. Cela m'apparaissait comme pour le moins surprenant après ce premier film.

J'ai donc réalisé en 2002 pour ARTE, « La vitrine hollandaise ». Pour essayer de comprendre et surtout analyser les aberrations de ce système.

C'est donc un film qui prend parti. Le commentaire commence en ces termes: « J'ai souvent enquêté dans le milieu de la prostitution, en France et ailleurs. Jamais je n'ai rencontré une prostituée heureuse. Sur le terrain, j'ai compris l'importance de la convention de l'ONU définissant l'exploitation de la prostitution comme une forme d'esclavage. Cela paraît évident quand il s'agit de femmes exploitées par des trafiquants, mais la confusion s'installe dès qu'il s'agit de la prostitution dite volontaire ». J'ai ensuite démonté pied à pied le système hollandais. Je ne vous citerai qu'un seul exemple. A Amsterdam il y a, en plein quartier des vitrines, un centre d'information sur la prostitution destiné aux touristes et aux clients. J'y ai filmé une femme, Iris, une ancienne prostituée, faisant la promotion de son ancien « métier » et expliquant les garanties de sécurité, d'hygiène... J'ai passé beaucoup de temps à discuter avec elle et un jour après avoir fait une visite guidée avec des touristes, Iris a craqué devant ma caméra, « Je suis devenue prostituée volontairement, mais c'est très compliqué à décrire parce que tu te retrouves tout d'un coup dans une situation forcée... Et puis il y a toujours des hommes pour nous dire que nous sommes bonnes pour ça. Souvent, quand je montais avec un client dans la voiture, je me disais, « mon Dieu ayez pitié de moi », et ça je le porterai avec moi toute ma vie ». Iris, elle qui fait publiquement la promotion de ce métier, avait compris que j'avais compris.

Au cours du tournage, je n'ai jamais pu parler aux clients. C'était la condition imposée par les proxénètes devenus, selon la loi « entrepreneurs du sexe », pour qu'ils m'ouvrent la porte de leurs bordels. Lorsque je leur ai demandé la raison de cette condition, ils me répondaient que la fréquentation des prostituées c'était une affaire privée. Ce qui me semblait pour le moins étrange dans un système qui s'emploie à normaliser ce soi-disant commerce. Moi, quand je prends un taxi, je demande une facture, mon employeur me rembourse si c'est pour des raisons professionnelles, le taxi paye ses taxes etc.... Et moi j'assume sans problème le fait de ne pas avoir pris de transport en commun. Mais pour la consommation de la prostitution, ce serait donc une autre histoire? Toujours est-il qu'en acceptant cette condition de ne pas aborder les clients, je prenais le risque dans mon film de cautionner l'idée généralement répandue que le statut de la prostituée serait une affaire publique et sa consommation une affaire privée. C'est ce consensus qui prévaut partout. Il réduit le débat public sur la question de la prostitution au sort des prostituées et à la condamnation ou non du proxénétisme.

La raison d'être de la prostitution, la consommation, étant tabou, considérée comme ne devoir jamais être remis en question. Postulat qui, suite aux deux précédents films ne pouvait plus me convenir.

Una breu conclusió

Durant el rodatge, jo mai he pogut parlar amb els clients. Aquesta va ser la condició imposada pels proxenetes, segons la seva llei, la "d'empresaris del sexe" per obrir la porta del seus bordells. Quans els vaig preguntar el motiu d'aquesta condició, ells dirien molt condescendents amb les prostitutes que era un assumpte privat. El que semblava bastant estrany en un sistema que tracta de normalitzar aquest anomenat comerç.

Quan agafó un taxi, demano una factura, que la meva empresa em reemborsa si és per motius professionals. El taxi, paga els seus impostos...etc. Ho assumeixo sense cap problema i no m'ho plantejo alhora de fer servir el transport.

Però el consum de la prostitució, sembla ser una història diferent. No obstant això, en acceptar aquesta condició de no acostar-me als clients, em vaig arriscar en la meva pel·lícula per voler recolzar la creença general que la situació de la prostituta és una qüestió pública i el seu consum és un assumpte privat. És aquest consens que preval a tot arreu. Això redueix el debat públic sobre la qüestió de la prostitució a la difícil situació que es troben les prostitutes i a poder condemnar o no el proxenetisme. La raó de la prostitució, el consum, sent tabú, mai s'ha considerat que ha de ser qüestionada.

“La prostitució ha de ser un debat públic, per tant ha de tenir sol.lucions polítiques”

Colette de Troy

Es coordinadora del “Centre pour la Promotion d’une Politique contre la Violence envers les Femmes del Lobby Européen des Femmes” Colette de Troy ha treballat a Canadà amb Dones Immigrades i a Brussel·les en temes de prostitució i drets de les dones.

El complex món de les fantasies sexuals

Per exposar els **“Criteris de la Unió Europea sobre: Legalització o Abolició de la Prostitució”** la senyora de Troy va presentar tres espots televisius, per alertar i conscienciar sobre els diners que mouen les grans empreses relacionades amb el negoci de la prostitució. Va dir que son dades que fan fredor i s’han de tenir molt en compte, perquè els interessos, les xarxes i les relacions son molt potents.

Des de 1998 han obert diferents fronts de debat i discussió sobre la violència i la prostitució a 15 països. La demanda inicial va ser d’Holanda d’un grup d’expertes que preparaven la Llei sobre Prostitució per tal de donar-li un marc legal. El tema no havia estat debatut però el Lobby pren postura política i fa diferents mocions al·legant que la Prostitució de dones era una violació intolerable que no acceptaran sota cap concepte.

Des de el Lobby es proposen polítiques preventives de protecció a les dones i d’accés a tots els serveis. Finalment a l’any 2001 es va fer una moció que va ser aprovada en els termes de que el Lobby profunditzi més en el tema i observi un actor que fins aleshores no s’havia contemplat - EL CLIENT- El sistema polític ha de reconèixer que - LA PROSTITUCIÓ ÉS UNA VIOLÈNCIA I EL VIOLADOR ÉS EL CLIENT-

Partint d’aquests criteris l’organització es mou en un debat permanent que es reafirma i afegeix mocions d’acord amb les definicions i les realitats dels diferents països en cada moment.

Les legislacions són diferents a Europa, per tant és evident que és parteix de diferents realitats i distintes formes d’abordatge.

* A països com Islàndia, Romania, Croàcia, Albània i Montenegro, el proxenetisme i la gestió dels bordells són il·legals. Les dones poden ser criminalitzades.

* França, Anglaterra, Espanya i Itàlia són països amb una tendència abolicionista. Són països que han signat el conveni de 1999 que reprimeix l’explotació, castiga qui explota, empresaris i proxenetes, però no penalitza les prostitutes. El càstig

a les prostitutes es per vies indirectes, sota el criteri de que son col·lectius “sense papers”. És reconeix una certa hipocresia, perquè hi han normes tolerants, per a hotels camuflats, i altres espais on tothom sap que es practica la prostitució.

* Països com Alemanya i Holanda tenen una activitat legalista.

* A Turquia, Grècia i Letònia s'admeten legalment els bordells. En aquest països les dones son sotmeses a unes mesures de regulació, sorprenentment els clients no han de sotmetre's a cap mesura.

* El model de Suècia és absolutament original a Europa; la prostitució no és sancionada, si ho són els clients, els proxenetes i els traficants.

* Finalment a Malta i Lituània la prostitució és il·legal i està sancionada.

A Suècia després de la Llei de l'any 2000 es posa l'accent al client. Aquest fet fa que la situació a altres països canviï molt. També canvia substancialment el panorama; el flux de prostitutes d'Europa de l'Est i d'Amèrica Llatina cap a Espanya. El moviment és dels països pobres cap els països rics europeus. S'identifiquen tràfics locals i prostitutes que treballen per molts menys diners. A Finlàndia màfies del crim organitzades exploten dones de procedència russa.

A Alemanya, junt amb l'organització dels campionats mundials de futbol, la indústria del sexe, organitza i prepara bordells especials per la demanda que es preveu, així com espais funcionals d'aparcaments de cotxes per practicar la prostitució. Tota una organització paral·lela als campionats.

Aquests fets es debaten al Parlament Europeu. La Comissió ha fet un pla d'acció contra la prostitució i observant l'augment de dones que s'hi dediquen. Han observat la demanda per evitar el tràfic dins els països i inter-països. S'han manifestat contra el tràfic de dones, contra la violència i contra l'explotació.

Sabem què sovint són dones que arriben a la prostitució per diferents circumstàncies i que calen medis i estratègies convincents per que pugui revertir la situació. El debat ha de continuar. És un debat polièdric que s'ha d'inscriure en la dignitat de les persones, en la igualtat dels homes i les dones, en les polítiques de treball, d'immigració, en les relacions socials i, per suposat, en les lleis que en darrera instància donen referències d'abordatge útils.

OPINEN PERSONES EXPERTES

BREUS

La prostitució de diversos plantejaments, tants com la pròpia pluralitat de la societat i es un tema que amb la seva complexitat encara no troba massa consensos entre el mateix moviment feminista. Publiquem algunes d'aquestes opinions.

Cristina Garaizabal

Psicóloga clínica de formación psicoanalítica. Experta en problemáticas relacionadas con la diversidad sexual y el género.

“La prostitución tiene rasgos patriarcales de pobreza y desigualdades económicas”

Para nosotras es importante que los partidos de izquierda se atrevan a empezar un debate interno sobre la prostitución para poder tomar medidas que mejoren las condiciones de vida y de trabajo de las trabajadoras del sexo.

Consideramos que la prostitución es una institución patriarcal, al igual que también lo es el matrimonio. Instituciones ambas que tienen como función simbólica principal el control social de la sexualidad femenina así como seguir manteniendo la situación de dependencia y subordinación de las mujeres. Ahora bien, una cosa es hablar de la función simbólica de la prostitución como institución y otra muy diferente derivar de ello que hay que acabar con ella y para ello es necesario reinsertar a todas las prostitutas, independientemente de su voluntad. En primer lugar porque, mal que nos pese, por mucho que queramos abolirla de un plumazo o por “real decreto” esto no es posible. Experiencias como la de la URSS post-revolucionaria aboliendo la familia nos demuestran lo pernicioso de esas políticas que imponen por decreto medidas determinadas por muy positivas que puedan parecernos. Pero además, porque confundir nuestros ideales con la realidad y legislar en función de los primeros, sin tener en cuenta la situación concreta puede llevar a males mayores como a lo largo de la exposición intentaré explicar.

Para nosotras la existencia de la prostitución tiene que ver no sólo con los rasgos patriarcales de la sociedad sino también con la pobreza, con las desigualdades económicas

entre los países del norte y los del sur, con las sociedades mercantiles, etc.

La ideología abolicionista, al considerar a todas las prostitutas obligadas a serlo y al negarles la palabra aduciendo que están alienadas y no saben cuáles son sus verdaderos intereses las considera como si fueran menores de edad y potencia el estigma patriarcal que recae sobre ellas.

“Nos debemos poner de acuerdo para luchar en estos dos aspectos: dar alternativas a quien las quiera y la intervención para las que deciden ejercer, dándoles instrumentos de garantía de sus derechos”

Justine Abellan
Mediadora Social

“Somos un colectivo muy estigmatizado y además, a la hora de legislar, nunca se nos ha preguntado”

Cuando conozco a Mercè Civit, llegamos a la conclusión sobre la necesidad de la organización de las prostitutas, con el objetivo de defender nuestros propios intereses, sin intermediarios: a través de representantes de nuestro sector (elegidas por nosotras) y contando con espacio propio para expresarnos.

La filosofía con la que se concibe esta organización –vía CCOO- es la de la libertad individual, sin coacciones en ningún sentido.

Es humillante que se ponga en duda nuestra capacidad por decidir (como pasa con algunas posturas abolicionistas que asumen estas presunciones).

Somos un colectivo muy estigmatizado y además, a la hora de legislar, nunca se nos ha preguntado. En este sentido, hay otros colectivos que también están luchando, como los transexuales: es un sector tan estigmatizado, que, la sociedad no les deja otra salida que no sea la prostitución. Y eso hay que contemplarlo en la legislación.

En la sociedad en la que vivimos impera el dinero, por lo tanto no es tan cuestionable que se tome la decisión de dedicarse profesionalmente a la prostitución, especialmente si se tienen pocas opciones (como el servicio doméstico). Éste también es el caso de las inmigrantes irregulares: en tanto en cuanto no van a tener derechos laborales en ningún caso, al menos es mejor ganar más dinero (y en menos tiempo).

Nosotras queremos una regularización, y de este modo disfrutar de los mismos derechos laborales que tiene el resto de los trabajadores, asimismo, pagar los impuestos

correspondientes, cotizar a la seguridad social, etc.

No estamos de acuerdo con el término reinserción, ya que entendemos que la prostitución es un trabajo y, en todo caso, en cuanto alguien quiera cambiar de profesión, que se le ayude: las alternativas deben ser rentables, porque trabajar en régimen de explotación (14 horas diarias por un sueldo de 600€) es exigir en exceso.

“La ordenanza del Ayuntamiento de Barcelona. Incumple 26 puntos del Tratado sobre los Derechos Humanos, así como buena parte de principio que asumimos con nuestra Constitución”

Rocio Nieto

Es miembro de APRAMP, una asociación para la prevención y reinserción de la mujer prostituida; que llevan 27 años trabajando

La Prostitución; una mirada desde la proximidad

En los principios luchábamos contra una doble resistencia: la presión social, y las propias prostitutas (no dejaban acercarse fácilmente).

Después de tantos años ha ocurrido una evolución contradictoria: la mujer ha avanzado muchísimo en su liberación y, en cambio, ha crecido la población femenina explotada y ha aumentado muchísimo la tendencia a la industrialización de la prostitución (‘mercado del sexo’).

Nuestro compromiso consiste en la mejora de las condiciones de vida de las mujeres que quieren abandonar la prostitución (sin que ello suponga una voluntad de ‘rendición’), ofreciendo alternativas; asimismo, en los últimos tiempos hemos ampliado nuestro alcance hacia nuevos colectivos (chicos y los transexuales) y en nuevos lugares (polígonos industriales de las afueras de Madrid, ‘donde la mercancía son los cuerpos de las mujeres’). En cuanto al colectivo transexual, hemos estado luchando para que tengan los mismos derechos que el resto de mujeres, de modo que hemos conseguido que 10 transexuales consigan una pensión no contributiva (la cual se les estaba negando).

Ha habido un aumento de consumidores, de traficantes y proxenetas en los últimos 10 años. Ha habido un gran aumento de la prostitución por parte de mujeres extranjeras, quienes suelen vivir en ‘verdaderas prisiones’; son llevadas de un lado para otro —debido a su condición de irregularidad— y trabajan para la supervivencia y para conseguir

mandar dinero a su país de manera rápida.

Estructuralmente, en la prostitución la mayoría de consumidores son hombres y la ‘mercancía’ son mujeres.

Como filosofía estamos en una línea abolicionista (sin que por ello tengamos que enfrentarnos a otras entidades), aunque a la práctica nos encontramos con muchas dificultades.

En este sentido, somos muy críticas con la experiencia de la política abolicionista que se está llevando a cabo en el municipio de Madrid: ya que, desde que se aplica la ordenanza, ha aumentado muchísimo la prostitución. La presión policial ha incidido sobre todo en las inmigrantes irregulares: se ven obligadas a vivir en clubs; los proxenetas, etc. Las devuelven a su país después de los tres meses de permiso de turista, después las vuelven a traer, etc.

Otro punto negativo en la ordenanza recae en la figura del ‘putero’ (‘ya que el que va de putas es un putero’), ya que al igual que en el modelo sueco, se le impone una sanción.

Por otro lado, proponemos que se trate la prostitución de un modo integral y a escala internacional (que se establezcan protocolos de actuación, de cara a ofrecer posibilidades, etc); asimismo, que se les otorgue una prestación cuando están en los pisos de acogida, para que no se vean con la necesidad de volver a prostituirse. Se tiene que evitar que vengan a prostituirse flujos de mujeres engañadas.

“Después de 19 años de experiencia, podemos decir que a pesar de ser partidarias de la abolición, es verdaderamente difícil en la práctica. No consideramos que la prostitución sea un trabajo, pero quien se quiera dedicar, que lo haga, puesto que no estamos para redimir a nadie sino para plantear alternativas a aquellas mujeres que quieran abandonar el ejercicio de la prostitución”.

RESUM D'INTERVENCIONS VARIES

Intervenció d'Irene Yamba

Periodista i psicologa. Membre Associació de Dones E'waso Ipola

Situar el debat en les noves migracions

Els països europeus necessiten dels emigrants, per que facin feines concretes i després tornin al seu país. Aquesta emigració “desitjada” i ben rebuda, no és la que coneixem i amb la que convivim. També en el tema de la emigració hem d'adoptar una perspectiva de gènere, i reconèixer les necessitats de les dones i ajudar-les. I això és un dels grans reptes dels grups de suport feminista. Aconseguir el mateix que s'està desenvolupant amb els maltractaments, cases d'acollida, suport legal i de formació, etc... a fi de què les dones prostitutes emigrants puguin optar a altres tipus de treball.

El tema de la emigració el va desenvolupar Irene Yamba, de l'Associació guineana E'waso Ipola, que ens va ajudar a comprendre el drama de l'emigració, i la manca de mitjans que pateixen les grups de suport per treballar amb els emigrants... “Per ajudar a les emigrants, el primer que cal preguntar-se és: per que venen?. En els seus països d'origen tothom es creu que la “panacea” és venir a Europa, i les famílies que envien als seus fills i filles joves saben que els membres de la seva comunitat els tenen enveja, perquè han pogut realitzar un somni. Es clar, les expectatives son moltes, y els emigrants, sobre tot les dones es senten obligades a no defraudar”.

Es veritat que, moltes vegades, abans que un noi abandoni la seva comunitat, o una dona es dediqui a la prostitució hi ha tot un negoci d'intermediaris que s'hauria de perseguir... A vegades els traficants de vides humanes donen diners a les famílies per que es facin una casa, i després recuperem els diners amb escreix.

Però les dones quan arriben als països europeus, es troben amb una dura realitat i moltes es veuen abocades a la prostitució. Elles tenen una responsabilitat molt gran a les seves comunitats familiars, han d'enviar diners i no troben altra manera de guanyar-los. D'altra banda arrossegueu una gran culpabilitat, ja què mai s'atrevirien a dir a les seves famílies el que fan.

Amb la precarietat en la que treballen les associacions de suport a les emigrants, costa molt ajudar a les dones que volen sortir de la prostitució... i no poden únicament aconsellar-les i donar-les adreces per que elles mateixes trobin sortides. Les dones femin-

istes no podem quedar-nos en l'abolicionisme sense res més; tenim que reconèixer la realitat que ens envolta i demanar més mitjans. Nosaltres, i amb molt d'esforç aconseguint treure de la prostitució una dona a l'any... Elles tenen massa por de l'intermediari que, pot ser inclús, un membre de la seva comunitat.

La Llei d'Estrangeria no ajuda gens a la integració social de les dones emigrades. És veritat que preveu la regularització d'una emigrant que deixi la prostitució, denunciant als proxenetes o màfies que la controlen (papers a canvi de denúncia), però aquesta no és una alternativa real, ja que deixa a les dones i les seves famílies en una situació d'indefensió. A més, aquest oferiment, no sol anar acompanyat d'altres mesures de suport i acompanyament. En aquesta situació, malauradament, la por sempre serà superior a les garanties socials de seguretat i reinserció.

Intervenció d'A.C.

Ex-prostituta i membre activa d'APRAMP

(Reinserció i Atenció de la Dona Prostituída), va ser especialment emotiva.

Les prostitutes voldrien sortir de la prostitució

A.C, una dona provinent d'un dels països de l'est, no pot declara ni el seu nom, ni la ciutat on actualment resideix i treballa com a medidora i portantveu d'ACRAM, per què ella i la seva família estan amenaçades de mort pels membres de la màfia del seu país que controlen el negoci de la prostitució a Espanya.

“Encara que nosaltres anem, amb unitats mòbils de la nostra associació, als llocs de prostitució, atensem a les dones, i si podem els oferim sortides, tenim com a objectiu principal la abolició –explica A.C- per experiència saben que cap prostituta que hagi treballat 14 hores a la Casa de Campo de Madrid, per exemple, pot dir que li agrada aquesta feina (...)”

A les unitats mòbils que hi ha a Madrid, i altres llocs d'Espanya, hi ha un grup de tècnics, mediadors lingüístics i sanitaris. Acudeixin als llocs a l'aire lliure, però també a llocs tancats, com clubs, saunes, etc. A l'associació han fet estudis i ha comprovat que las prostitutes dones són més del 80 %, un 19 % son transsexuals i homosexuals, i un 1 % homes. Per tant, el 99 % són usuaris homes.

APRAMP també actua en casos d'acollida i a locals propis. Treballen en la reinserció de dones que deixen la prostitució, fent acompanyament, cursets de formació, etc...

concedint beques d'estudis, etc... si tenen permís de treball, les ajuden a trobar feina, *“però tenim molt difícil aconseguir papers legals per a les que fins a llavors han viscut gairebé clandestinament”*. Respecte a aquest tema A.C assegura que *“que mai hem conegut a cap dona emigrant que volgués la legalització, no volem portar cap paperet que digui que són treballadores del sexe”*.

El drama de la pròpia historia

A continuació, A.C. va explicar una historia: la seva. *A principis del 2000 estava recent casada i em vaig quedar embarassada. El meu marit i jo van decidir trobar un futur millor a Madrid. Jo havia estudiat idiomes (parlo bé 4 idiomes) i tenia el somni de trobar feina de traductora més endavant, però tot va anar d'altra manera. Als pocs dies el meu marit es va donar compte de que era molt difícil trobar feina i em va insinuar que sortís al carrer a trobar homes. No m'ho podia creure... i vaig dir que no. Van passar molts dies, i ell cada vegada estava més violent, tornava a demanar el mateix, i em pegava... jo no sabia que fer, no coneixien a ningú. Al cap de poc temps en va donar una pallissa tant forta, que vaig perdre el meu embaràs i vaig acabar a la UCI d'un hospital.*

Vaig passar tres anys horribles. Em passava totes les tardes i nits (fins a 14 hores) a la Casa de Campo de Madrid, gairebé despullada fos estiu o hivern. No podia sortir de la prostitució, estava completament aïllada i controlada per la màfia del meu país, que me amenaçava amb matar a la meva família. En aquells dies m'apropava a la unitat Mòbil d'APRAM, per recollir preservatius i altres coses, però no m'atrevia a dir res. Al final vaig començar a parlar... però no em veia amb cor de visitar la adreça que m'havien donat. Un dia vaig decidir deixar-ho tot i amagar-me en un pis petit.

Per protegir-me a mi i la meva família em vaig inventar que m'havia traslladat a altre país europeu. Però malgrat tot em van telefonar des del meu país i van posar al telèfon al meu germà petit, al que tenien agafat pel coll. Els vaig prometre que mai els denunciaria si deixaven tranqui-la a la meva família, i així ha sigut. Coneix perfectament quins compatriotes controlen el negoci de la prostitució a Espanya, i no puc dir res... però m'he dedicat en cos i anima a ajudar a les dones com jo.

A.C, encara molt jove, confessa que ara te parella i feina (malgrat que encara no té papers) i ha aconseguit establitzar la seva vida i es sent bé, però, pateix les conseqüències de la seva experiència. Necessita tractament psicològic continuat, i ha tingut que superar la malaltia de l'anorèxia, que va patir poc abans de sortir de la prostitució: *He comprès que em feia mal a mi mateixa, però era la única forma que tenia de controlar el meu cos –no menjant- era com un poder que jo exercia sense donar comptes a ningú.*

Es cert que algunes dones afirmen que el satisfà ser prostitutes, però jo no ho crec. Cal tenir en compte que quan jo feia el carrer deia el mateix amb el millor somriure, la veritat es que no ens podem permetre els dubtes ni les males cares. Sempre tenia d'estar "desitjable" pintada i orgullosa de que demanessin els meus serveis sexuals. Per mi, està molt clar que, la prostitució mai no pot ser una feina. D'acord, seguirà existint però s'ha de lluitar contra ella. Acaba explicant visiblement emocionada A.C.

Intervenció de Consuelo Barea

Metgessa i psicoterapeuta.

Barea és una professional molt apreciada per les dones expertes en salut i per les associacions de dones. Ha escrit molts llibres, entre ells: *Manual para la mujer maltratada*.

El punt de vista psicològic i mèdic

Per començar Barea, va dir que no es pot parlar de prostitució, si no de violència de gènere, i es va preguntar amb ironia "*D'on surten les prostitutes que sempre parlen per televisió?*"

No es pot parlar de prostitució, si no de violència de gènere, per què si ens educaran en llibertat no serien el sexe *amagat* i secundari. Nosaltres no tindrien res que envejar als homes. Les relacions sexuals serien relacions d'igualtat. Si miren el diccionari veiem que la paraula *putero* no surt per enlloc.

Si tenim en compte el punt de vista sanitari, no es pot parlar de feina sexual, si no de violència de gènere. Les dones prostitutes pateixen tots el símptomes del estrès posttraumàtic, (com el que pateixen les persones després d'una guerra). Segons les estadístiques, la majoria de les prostitutes pateixen malalties de transmissió sexual, infeccions venerals, sida, etc. Per a comprendre les conseqüències quotidianes d'aquesta dedicació es pot comparar amb el que seria viure contínuament en una situació d'amenaça, d'aïllament, d'humiliació. No es pot legalitzar el terror o la tortura, ni es pot permetre la continuïtat del mal, un cop se'ls reconeix.

Si miren les estadístiques comproven que el grup de les prostitutes tenen uns índex de violència semblants a les dones que han patit les conseqüències de les guerres; són colpejades el un 82%, violades en un 62%, un 40 % pateixin infeccions o sida i un grup nombrós han segut tractades per despreniments de retina, perduda d'audició, etc.

S'ha estudiat a col·lectius de prostitutes i s'ha comprovat que pateixen el "síndrome de Estocolm", i que la majoria per continuar la feina són edictes a les drogues dures com la cocaïna.

Les conseqüències de la comercialització dels cossos de les dones es nefast per totes les dones. A Alemanya hi ha anuncis de prostitució que de denigra a totes les dones, que es poden comprar de moltes maneres. *"Cal explicar que a Alemanya ja hi ha advocades especialitzades en defensar a les dones que han perdut el subsidi d'atur per negar-se a treballar en locals de prostitució. Sembla que els negocis de prostitució estan classificats com a negocis d'oci, i no fan diferenciació"*.

Intervenció de Lidia Falcón O' Neill

Fundadora de la Confederación de Organizaciones Feministas de España

El punt de vista legal

Lidia Falcón recuerda que *"La ONU ha declarado que la única esclavitud que subsiste hoy en día es la prostitución y el tráfico sexual de mujeres y menores"*.

Tambien refiere: *"No es un trabajo porque carece del respeto y la dignidad que merece un trabajo"* Hay una gran diferencia entre limpiar o ser camarera y dejarse violar anualmente 20 veces al día. Si alguien pretende dedicarse por su cuenta a la prostitución, aparecen rápidamente las mafias o proxenetas, marcando territorio. El dinero lo reciben los proxenetas: para eso han organizado el negocio.

Me pregunto ¿que modelo de sexualidad y educación queremos para nuestros jóvenes, cada vez más consumidores de prostitución, si la sexualidad se puede comprar como la cerveza?. Crearan dos categorías de mujeres: aquellas con derecho a realizarse en su sexualidad y las otras a disposición de todos los hombres que las reclamen.

"Los convenios internacionales suscritos por España prohíben regular la prostitución como un trabajo"

Intervenció de Carlos París

Profesor de la Facultad de Filosofía de la UAB

“El discurso de la legalización es muy sugestivo, pero la regulación no es la solución”

Distinguí, recordando a los escolásticos, la diferencia entre actos humanos y del hombre, los primeros comportan la condición humana y los segundos aquellos como animales, satisfacer necesidades fisiológicas. La sexualidad supone un acto humano y deja de ser un acto humano si se convierte en mercantil. La prostitución surge de tres grandes lacras de la sociedad: el patriarcado (se trata de un acto de dominación), el mercantilismo (convertir a las mujeres en mercancías es repudiable) y el racismo (vemos como inferiores a las mujeres de otras razas y pueblos, son la mayoría de las prostitutas hoy).

ELS DIFERENTS MARCS LEGALS A EUROPA

BRUSSEL·LES. – El malestar sorgit en alguns sectors de la societat europea arran del presumible augment de la prostitució forçosa a Alemanya amb motiu del Mundial de futbol reflecteix no només la por per un augment del tràfic de persones, sinó sobre tot el rebuig moral a considerar la venda de sexe com un negoci més. Regular, entenen que implica legitimar-lo. Entre els que critiquen aquesta postura, només Suecia ha actuat en conseqüència.

El país escandinau ha enarborat la bandera abolicionista per acabar amb la prostitució, que veuen com una pràctica que atempta contra la dignitat de les persones, però el seu cas és una excepció a Europa. Els casos d'Alemania i Holanda, on la prostitució està regulada com una activitat econòmica més, són també únics.

La resta d'Europa s'amaga en una àmplia zona grisa d'indecisió i indiferència. Les societats europees prefereixen girar la cara als problemes que envolten al negoci del sexe i han optat per tèbies polítiques que toleren tant la compra com la venda de serveis sexuals.

TOLERÀNCIA SENSE REPRESIÓ. *Espanya, Regne Unit, Finlàndia, Irlanda, Bèlgica, Itàlia, Luxemburg, Xipre, Polònia, Portugal, Eslovàquia, República Txeca, Dinamarca, Estònia, Bulgària.*

Aquest enfocament és el majoritari a Europa. Es tolera aquesta activitat sense regular-la. Els esforços es centren cada vegada més en parar els peus als traficants de persones, una realitat inseparable d'aquest negoci. El proxenetisme i els bordells estan prohibits per llei, però l'exercici de la prostitució es tolera. Ni es persegueix als que venen ni als que compren. Però hi ha matisos.

A Bèlgica, el proxenetisme està prohibit però si s'estableixen pel seu compte es poden registrar com a treballadores autònomes i optar a certa protecció social i obligacions tributàries; a Anvers, la prostitució s'ha concentrat en un grapat de carrers amb sales ad hoc on es controla les seves activitats. Portugal debat una reforma per protegir a la prostituta i castigar al client, amb penes de fins a cinc anys de presó, en cas que la dona sigui víctima de les xarxes de tràfic de persones.

UNA PROFESSION MES. *Alemanya i Països Baixos.*

El negoci del sexe, en tots els vessants, està catalogat com una activitat econòmica més. La prostitució es una professió subjecta a la legislació laboral, sanitària i per descomptat tributària.

No es sotmet als clients a cap control. Aquest enfocament, similar al que es perfila a Catalunya, vol acabar amb la tradicional clandestinitat del lucratiu negoci i posar contra les cordes a les màfies de tràfic. Tant es així que Alemanya ha emès un fullet explicatiu destinat a les jòves d' Europa oriental interessades en aquesta oportunitat laboral en el que els dóna pistes per evitar les xarxes de tràfic, i fins i tot els explica per ón passar la frontera sense ser descobertes o com usar el visat de turista. En mig de la polèmica sobre el Mundial, el fullet va ser retirat.

POLÍTICA ABOLICIONISTA. *Suècia.*

El país escandinau és dels pocs que tenen una postura clara, contundent i conseqüent respecte a la prostitució. El proxenetisme, els locals de contactes i la compra de serveis sexuals estan penats per llei. A la prostituta no se la castiga. Al contrari, és considerada víctima per partida doble: del proxeneta i del client. Amb l' aplaudiment de la societat, aquesta política està en marxa des de fa set anys i, segons el Govern, ha reduït el tràfic de persones. Finlàndia debat sumar-se al enfocament repressiu, però l' opinió pública es mostra dividida.

PRESSIÓ CONTRA CLIENT I VENEDOR. *Lituània y Malta.*

Aquests països mantenen una política de criminalització de totes les vessants del negoci del sexe: es castiga tant la prostituta com al proxeneta i al comprador de serveis.

VENDA ILLEGAL, COMPRA LEGAL. *Islàndia, Romania, Croàcia, Ucraïna, Sèrbia, Moldàvia, Bòsnia i Albània.*

El proxenetisme i els locals de prostitució son il.legals. Les prostitutes son perseguides i castigades; no així els compradors.

CONTROL A LES PROSTITUTES. *Àustria, Grècia, Hongria, Lituània i Turquia.*

El negoci del sexe està tolerat o regulat en determinades circumstàncies. No es persegueix a qui ven, però té obligacions sanitàries i administratives. La compra no està penalitzada.

LA CAMPANYA: PER UNA EUROPA LLIURE DE PROSTITUCIÓ

*La Plataforma Catalana de suport al Lobby Europeu de Dones i el Lobby de Dones de Catalunya, en el marc del dia Internacional de les Dones, va organitzar un seguit de taules rodones per obrir un debat sobre el lema de la campanya impulsada pel Lobby Europeu de dones, amb el títol “**PER UNA EUROPA LLIURE DE PROSTITUCIÓ**”*

Presentem un resum i les conclusions del debat

Iniciem l'acte d'aquesta campanya amb una salutació de la Presidenta de la Plataforma Catalana de Suport al Lobby Europeu de Dones **Sra. Rosa Mª Fernández Sansa**.

CONFERÈNCIA INAUGURAL: PER UNA EUROPA LLIURE DE PROSTITUCIÓ

A càrrec de la **Sr. Sara Vicente Collado**,
*Abogada. Forma part de la Comisión para la investigación
de los malos tratos a las mujeres.*

Inmigrante. Joven. Nigeriana, búlgara, rumana o de algún país de Latinoamérica. Este es el perfil de las mujeres que son compradas por las mafias para ser explotadas sexualmente en Andalucía. 400 de estas víctimas de las redes de trata han sido rescatadas en una gran operación policial en la Comunidad Autónoma.

“El 85% de las mujeres que llega a Andalucía son extranjeras. Ejercen la prostitución en la calle o en prostíbulos bajo la presión y el miedo de las redes que las rodean”. Una unidad móvil se acerca a estas mujeres para darles apoyo y confianza, “les hacemos sentir que no están solas”. “Es la única manera de ayudarlas a salir”.

La mayoría suele negar que son víctimas, porque corren graves riesgos: “Son extorcionadas, han sido engañadas para ejercer la prostitución y obligadas a hacerlo bajo amenazas, incluso, a sus familiares”. Son víctimas de la trata, que es un fenómeno distinto al de la prostitución. “Es su consecuencia necesaria, pero son fenómenos distintos, puesto que la trata es la forma más extrema, mucho más agravada”.

Cuando organizaciones como la Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres denuncian a la Policía que hay mujeres que están siendo explotadas sexualmente, las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado “tienen la obligación de investigar si existe la posible comisión de un delito”. Pero en muchas ocasiones, estas denuncias acaban con el cierre de locales de alterne y con la detención de los proxenetas, pero no se pone fin al calvario de estas esclavas sexuales: **“Son esclavas en el siglo XXI”**.

Decidir en situación de “terror”

Delante de esta situación para las víctimas de trata empieza un “difícil camino”, puesto que la mayoría son inmigrantes irregulares. “Existe un vacío legal que convierte a estas mujeres en doblemente víctimas: se les han vulnerado los derechos humanos y deberían ser objeto de especial protección”. Pero no suele ser así en la mayoría de los casos. Deberían contar con el permiso de residencia y de trabajo para poder rehacer sus vidas, para recuperarse, para poder salir adelante. Sin embargo, este vacío legal no permite que estos trámites se hagan directamente y sólo se conceden estos permisos a aquellas mujeres que ayudan en la investigación aportando datos y denunciando a sus proxenetas.

Muchas eligen volver a su hogar, pero quien no se siente preparada para ello, se enfrenta a la difícil tesitura de o colaborar con la Policía o ser objeto de un expediente de expulsión del país. Para decidirse, sólo tienen 30 días. “¿Cómo dar ese paso en una situación de terror?”, esta situación es la que venimos denunciando continuamente. Con estos procedimientos las víctimas de trata son “revictimizadas”.

Desde la Comisión para la Investigación de Malos Tratos a Mujeres se denuncia continuamente la imposibilidad de dar pasos hacia la definitiva ilegalización de la prostitución, “lo que supondría acabar con la trata y con estas mafias”. “Existe una gran connivencia social con la prostitución. ¿Por qué no atajamos el problema fundamental, que es el aumento de la demanda?”, nos preguntamos: “No se ataja este problema porque existe una normalización, una permisividad social que impide poner encima de la mesa, con seriedad, que los hombres que acceden a la prostitución también atentan contra los derechos humanos de estas personas”. “Sabemos que hay jueces, políticos, policías que van a prostíbulos, ¿cómo podemos evitar, entonces, que este fenómeno deje de estar normalizado socialmente? ¿Cómo se van a cuestionar a ellos mismos?”. “Es esa doble moral la que ha extendido el pensamiento de que las mujeres están ahí porque quieren y así se las responsabiliza a ellas, una vez más, de su circunstancia”. Son, “de nuevo, doblemente víctimas”.

Para la Comisión de malos tratos, sólo una cosa salvaría a las miles de mujeres que anualmente son vendidas en todo el mundo como esclavas sexuales: “Que algunos hombres conciban las relaciones sexuales como una práctica entre iguales, así se podrá poner fin a estas relaciones de dominación”.

“Hay jueces, políticos y policías que van a prostíbulos, ¿cómo vamos a evitar su normalización?”

PRIMERA TAULA RODONA AMB LA PARTICIPACIÓ DEL PARTITS POLÍTICS

La proposta de debat que es proposa es recollir quines son les postures davant aquest fet que perdura en el temps i que condiona a moltes dones a la prostitució. Van acudir a la convocatòria, CDC (Convergència Democràtica de Catalunya), ERC (Esquerra Republicana de Catalunya), PP (Partit Popular), PSC (Partit dels Socialistes de Catalunya).

La representant de Convergència, **senyora Silvia Requena**, va manifestar que sentia molta preocupació amb la vinculació que es produeix de la prostitució amb la pobresa. Ho considera una explotació amb éssers humans. Comenta que es un tema global, que no té fronteres i proposa considerar-ho Crims de lesa humanitat. Comenta que la llei penal sí que té fronteres. En la seva intervenció es qüestiona el perquè es tant acceptat l'ús de la prostitució per part dels clients i el paper social de reconeixement del “proxeneta” o empresari del sexe.

La representant d'ERC, **Rosa Ma. Amorós Capdevila**, Secretària Nacional de la dona d'ERC comenta que està d'acord amb el plantejament exposat per Convergència, i valora la necessitat d'una coordinació a nivell europeu, entenent per coordinació a les institucions responsables de promoure canvis legislatius, comptant amb la col·laboració de les xarxes socials. Reconeix honestament que les dones del seu partit i per tant el partit en global encara no tenen un criteri consensuat perquè es un debat molt obert. L'assemblea de dones d'ERC no s'ha posat d'acord encara si abolició o regulació, estan dividides per tant el debat està molt obert.

Comenta també que les preguntes que es fan en el debat intern son:

- 1.Regulació endreçada i seguretat social com a treballadores?
- 2.Qui es l'empresari ?

Son poden presentar un posicionament com a grup perquè estan encara pendents del que resolgui l'Assemblea de dones.

La representant del PSC, **senyora Assumpta Escarp**, també es suma a la diagnosi compartida amb les altres membres de la mesa que l'han precedit en la intervenció. Ella diu que si que es pot demostrar que les dones prostituïdes son una majoria que es explotada, que això vulnera els drets humans i per tant hem de ser capaços de fer una mirada més global del tema.

Proposa:

- 1.Més contundència en la penalització de les Xarxes
- 2.Mes protecció per les dones
- 3.Un pacte social per enfrontar el tema en la seva complexitat
- 4.Un Pacte de gènere per poder encarar campanyes de sensibilització

Tanca la seva intervenció afirmant que si no hi han “puteros”/usuaris, no hi haurien col·laboradors necessaris.

El representant del PP, **senyor Josep Guillen**, creu que s'ha de promoure més ensenyament amb respecte entre homes i dones i, que el problema ve de fora.

Proposa:

- 1.Tenim prous mecanismes legals que funcionen, per tant cal que les dones denunciïn a la policia i els donaran protecció.
- 2.Que es necessari fer inserció laboral i si en volen sortir se'ls facilitarà
- 3.Donar permisos de residència.

En el debat posterior al senyor Josep Guillen, del Partit Popular se li planteja que les seves propostes son difícils d'aplicar tenint en compte la reforma que ha fet el govern de l'estat, les retallades a la inserció laboral i que els permisos de residència a partir de la denúncia, no son automàtics, que calen mesures de protecció per la denúncia i acompanyament per superar el procés. Va reconèixer que no tenia respostes.

Salutació de la **Sra.Montserrat Cantín** Consellera del Districte de Sarrià Sant Gervasi

Un any més, l'Ajuntament de Barcelona i tots els seus Districtes han previst actes per celebrar la Diada del 8 de març, Dia Internacional de la Dona.

Amb aquest gest, volem contribuir a la defensa d'una igualtat real i efectiva entre homes i dones a la nostra societat. Pretenem crear una ciutat on es valori a les persones pel simple fet de ser-ho i on les fites professionals i personals siguin fruit del mèrit, la capacitat i l'esforç individual. Per això, caldrà la complicitat de les famílies, del siste-

ma educatiu i dels mitjans de comunicació que hauran de seguir treballant per que el tracte igual entre sexes diferents sigui la senya de la nostra convivència.

Malgrat els avanços que, en aquest sentit, s'ha produït en els últims anys, encara queda molt camí per recórrer, especialment, quan es parla de determinats col·lectius de dones.

Les dones immigrants, les dones maltractades, les dones que exerceixen la prostitució,... són éssers vulnerables i fàcilment considerades entre les persones en risc d'exclusió social.

Per elles i amb elles hem d'encaminar els nostres esforços diaris des de totes les administracions públiques. I com ha estat el col·lectiu escollit en aquesta jornada, em centraré a parlar de les dones que practiquen la prostitució.

La seva regulació inclús la seva reputació social, pot ser diferent als diversos estats europeus. Aquest col·lectiu em servirà d'exemple per descriure la tasca que des de l'Ajuntament s'està realitzant per millorar les condicions de vida de les seves ciutadanes.

A la actualitat pel que fa a les dones que exerceixen la prostitució a la ciutat, la majoria de dones que la practiquen ho fan per necessitat, perquè no tenen una altra sortida laboral... o al menys, no saben on trobar-la. Com afegit, comentaré que el 85 % són dones immigrants i el 24% es troben en situació administrativa irregular, segons dades d'octubre de 2011 facilitades des dels serveis municipals.

L'Ajuntament va aprovar, l'any 2006, el Pla per a l'Abordatge Integral de Treball Sexual pel qual es crearen diversos serveis que constituïrien l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual, més coneguda per a ABITS.

Hem de reconèixer la tasca que, des d'ençà, realitzen els i les treballadores de l'Agència: grans professionals amb una gran vocació de servei social. Però els recursos humans han d'anar acompanyats de recursos econòmics i també d'una normativa que els hi faciliti la seva tasca.

És per això que l'Ajuntament ha de continuar treballant per tal de millorar la qualitat de l'Agència des de la transversalitat entre les diverses àrees municipals; comptant amb la col·laboració del món empresarial, universitari, institucional, entitats del tercer sector... i en coordinació amb les forces i cossos de seguretat.

No hem d'oblidar que el context socio-econòmic actual no ha de servir per justificar una major pràctica de la prostitució als nostres carrers sinó per posar tots els nostres mitjans a l'abast de les dones que volen una vida més digne, en defensa de la seva integritat i perseguint a aquells que pretenent comercialitzar amb el cos i els sentiments femenins.

A la segona taula es va convidar a donar la seva opinió **als mitjans de comunicació** en tal que empreses responsables de generar opinió. El plantejament de debat es feia en els termes de demanar quin posicionament tenen sobre la prostitució, si es necessari un codi ètic en el tractament de la prostitució als mitjans de comunicació i si hi ha possibilitats d'acabar amb la publicitat de la prostitució ams mitjans escrits.

SEGONA TAULA RODONA AMB PARTICIPACIÓ DE MITJANS DE COMUNICACIÓ

Participen al debat:

Senyora Montserrat Minobis, Presidenta de l'Agència de notícies La Independent.

Senyora Montse Puig, Presidenta de l'Associació de Dones Periodistes.

Senyor Jaume Reixac, editor del Triangle.

Montserrat Minobis, denúncia que el debat es fa evident als mitjans quant s'han produït accions que poden donar a entendre que es un problema social. Es planteja sempre com un tema amb molta ambigüitat i normalment amb una total incoherència amb els propis mitjans, de tant en tant incorporen algún reportatge de denúncia però segueixen anunciant la prostitució. Últimament sembla que s'han atrevit a vincular més la prostitució amb el tràfic de persones, perquè els últims aconteixements han estat força greus.

Ens recomana consultar els 10 punts a Red de Mujeres Periodistas. Dona una bona notícia, que El Punt Avui anuncia que treu la publicitat de prostitució.

Montse Puig, en la seva intervenció constata un fet que ja es va plantejar a la taula amb les representants dels partits polítics, hi ha diferents postures del moviment feminista. Legalitzar o no. *Aquest podria ser un impediment inclús per tirar endavant propostes legislatives, per la influència que el moviment feminista pot exercir als partits polítics que han de legislar.*¹

Puig constata que ens falta el debat amb la ciutadania que es qui faria una autentica pressió política.

Sobre la premsa escrita comenta que el diari El Mundo només te anuncis classificats al Diari de Madrid, a Catalunya i altres comunitats no. Els diaris esportius també fan publicitat de prostitució. Espanya es dels pocs països d'Europa on encara es publiquen anuncis. Esta calculat que donen uns beneficis de 40 milions d'euros l'any.

¹ Aquí parlem d'una influència estètica, no de lobby de pressió.

Jaume Reixac, editor del Triangle, comenta que el Periodisme es un ofici de vocació i servei públic i una eina de transformació social, que si es viu l'ofici d'aquesta forma es pot ser un professional lliure, el que hauria de ser l'autèntica raó de ser de l'informador. Consta un nou model de censura als mitjans de comunicació.

Segueix la seva intervenció comentant que Catalunya es percep des de fora com la capital de la prostitució a Europa per la facilitat que te per instal·lar-se.

Una paradoxa es que els sindicats de policies publiquen a les seves revistes anuncis de prostitució. Fa la denúncia que a Catalunya ANELA te vinculacions amb el PP (Partit Popular). També fa evident que hi ha una passivitat constatada per part de la policia, partits, governs, tots els poder amb capacitat d'intervenir, incluint-hi els Jutges.

A la pregunta de quants periodistes hi poden haver amb independència, respon que com a totes les professions. Denuncia que hi ha a Catalunya tanques publicitàries per anunciar la prostitució amb rus, es pregunta quina vinculació tenen amb la màfia russa i quines conseqüències pot tenir a mig i llarg termini aquesta situació.

Cloenda ES TANCA EL DEBAT AMB ALGUNES CONCLUSIONS

- 1.La prostitució està molt vinculada a la pobresa. Es considera una explotació amb essers humans.
- 2.Es un tema global, que no te fronteres, una proposta seria considerar-ho Crims de lesa humanitat.
- 3.Es necessària una coordinació a nivell europeu, entenent per coordinació a les institucions responsables de promoure canvis legislatius.
- 4.Cal promoure un pacte social per enfrontar el tema en tota la seva complexitat i, un pacte de gènere per poder impulsar campanyes de sensibilització.
- 5.Es important trencar amb la imatge de Catalunya que es percep des de fora com la capital de la prostitució a Europa per la facilitat que te per instal·lar-se.

CLOENDA DEL SEMINARI

“Tots i totes cap a una Europa lliure de prostitució”

EL TEMA NO RESOLT. ABOLIR O REGLAMENTAR

EN EL DISCURS SOBRE LA PROSTITUCIÓ HI HA DUES GRANS LINIES:
Qui defensa l'abolició i qui en defensa la regularització o reglamentació.

ABOLICIÓ

- L'abolició és un plantejament a llarg termini que defensa l'extinció de la prostitució. Pretén desllegitimar-la i aconseguir eliminar la tolerància i acceptació social de que es nodreix, així com denunciar els factors que la fan possible i en permeten la seva expansió.
- Considera la prostitució com una pràctica intrínscament degradant, indigna i violenta, incompatible en una societat lliure i democràtica.
- La prostitució és una violació greu dels drets humans que condiciona a les dones prostituïdes a una situació de desigualtat i de submissió al poder masculí que emana del sistema patriarcal en que vivim.
- La prostitució és l'esclavitud i la violència contra les dones.

REGLAMENTACIÓ

- La reglamentació suposa l'acceptació de la prostitució com una necessitat, una realitat inevitable i que no es pot canviar per que forma part de la naturalesa de les persones.
- La naturalització ha format part sempre dels discursos que han negat a les dones la igualtat.
- Davant aquest fet inevitable el que cal és reglamentar per eliminar els elements més nocius de la prostitució i afavorir les millors condicions. Així s'ha de reglamentar i fer-ne una pràctica innòcua, acotada en uns espais determinats i controlada per l'administració, que pot delegar en l'empresariat. Les dones prostitutes han de sotmetre's a regulars controls sanitaris i ocupar espais permesos. Cal també una denominació laboral: treballadores del sexe.
- La reglamentació suposa el procés de legitimització de l'esclavitud i la violència contra les dones.

ACLARINT CONCEPTES

La prostitució no és un treball

Ara es percep un canvi important en el concepte ‘prostitució’, per part de les dones i de moltes societats. Fins ara hi havia el sentiment comunitari a favor de la denominació “treballadores del sexe”. Però la prostitució no és el treball més antic del món; la de proxeneta, és la professió més antiga.

El neoliberalisme ha portat a considerar el que és una forma extrema de violència sexual masculina –la prostitució– com un treball. Però la prostitució no és un treball. Igual com la tortura no ho és, ni la podríem considerar un treball. El conveni internacional que tracta la tortura no diu “si la persona torturada accepta ser-ho, no és delictu”.

La prostitució no és una elecció individual i lliure de la dona.

No hi ha prostitució “forçada” i prostitució “lliure”

Hi ha una confusió, en l'article 6 del Conveni per la protecció de la dona del 1979, que contempla mesures legislatives apropiades per abolir el tràfic de dones i l'explotació de la prostitució, parla de la prostitució obligada. No es prohibeix la prostitució “lliure”, a la pròpia casa.

No s'han d'utilitzar els Drets Humans per legitimar la prostitució de dones i infants. Aquesta és una de les crisis més grans dels Drets Humans. No hauríem de dir que la prostitució és voluntària; no pot utilitzar-se l'argument que hi ha dones que volen prostituir-se per legalitzar la prostitució; aquesta limita les possibilitats d'igualtat.

Usant el concepte de dues prostitucions, la integritat de la persona no és emparada pels Drets Humans. Les dones que es diu que ho fan voluntàriament són fora dels drets. Se les deixa fora de protecció.

Són les dones les més marginades, discriminades i pateixen violència.

Prostitució: una qüestió política

La prostitució i l'ús de les dones per part dels homes és una qüestió política, igual com abolir la violència masclista en general. El Liberalisme (i Neoliberalisme) parla en termes de drets individuals.

S'ha d'aplicar la visió política, la que treballa per tothom.

Diferències de poder en *negociar* que pregonen el Liberalisme i Neoliberalisme

Entre homes i dones hi ha una diferència de poder i per tant no es pot considerar que el “client” i la prostituta “negociïn” al mateix nivell.

*Hi ha diferents tipus de poder, en el neoliberalisme,
però mai no s'analitza el poder*

Reflexionar sobre la sexualitat masculina, l'actitud de “resignació”

La perspectiva política neoliberal té una actitud de “resignació” davant la prostitució. Hem de deixar anar tots els mites sobre sexualitat masculina –la de “en qualsevol moment, a qualsevol preu”.

Hem de parlar de sexualitat des d'un punt de vista d'igualtat. La violació no és sexe, és violència sexualitzada. Les persones podem viure amb qui volem viure i tenim dret a tenir la sexualitat que tinguem. No tenim cap dret d'utilitzar cap persona per a que ens faci plaer.

En política no es parla, no hi ha res escrit sobre els homes que compren i usen sexualment dones i infants. No es veuen, tot i que són la raó per la qual les dones són a la prostitució; si no hi hagués demanda, no hi hauria prostitució. Això s'ha anat encobrint i ara és totalment tapat i per tant, es legalitzen els bordells.

Les dones pateixen violència. S'intenta protegir-les en llocs específics per a elles perquè la gent no es queixi, perquè la gent “bona” no es molesti. Però qui compra les dones? Què sabem dels bordells?

S'hauria de començar a pensar, a qüestionar la sexualitat masculina.

Conseqüències que es preveuen de la legalització: la dona, perjudicada; la indústria, enriquida.

Per als proxenetes, que una dona no estigui a la cantonada on acostumava, podria ser un problema. Ells estan encantats que es tingui cura les prostitutes; ells no volen que les dones surtin de la prostitució.

La Zona de tolerància és una mesura popular a diverses ciutats d'Europa que en realitat discrimina més les dones i no afecta els homes, que poden accedir a les zones de tolerància i també a les zones “de gent bona”. També les mesures sanitàries parteixen de la mateixa tendència i apunten només a les dones: Es considera que “són les dones les que escampen malalties”, sense tenir en compte que són els homes que utilitzen diferents dones.

S'hauria d'investigar quan en les negociacions polítiques sobre temes que impliqui a la prostitució hi participa algun representant de la indústria per a que es legalitzin els seus interessos. Hi ha molts diners en joc. Les dones són la mercaderia.

L'explotació és la mateixa i cal tenir un lloc per exercir-la. Si es crea un mercat legal, serà més fàcil. Sovint es dóna, com a argument per legalitzar els bordells, la idea que això limitarà el tràfic. És falsa. És tot el contrari. Si es penalitzen els bordells, es limita el tràfic. Es tracta de desencoratjar la demanda.

On la prostitució és legalitzada, no s'ataca els compradors.

La prostitució és una forma extrema de violència masculina, sexualitzada. Eradicar la prostitució per eradicar la violència.

La violència, no es pot controlar, dins els bordells. És un mite, que es pugui protegir amb les mesures de la legalització.

Es considera violència qualsevol violació que sigui basada en gènere i generi mal físic, mental o sexual. Existeixen molts tipus de violència: violència familiar, violència sexual, violència laboral...

***La vida sense perill ni violència és un dret.
Però moltes dades mostren com no es respecta aquest dret.***

Suport a l'abolició

Hauria de fer-se un plantejament dels Drets Humans per abolir la prostitució, no perquè sigui més controlada i més fàcil, sinó per la llibertat en l'Estat del Benestar, Estat del Benestar també femení. Els Drets Humans feministes, a Suècia, rebutgen la idea que dones i infants siguin usades com a producte de mercaderia.

Abolir la prostitució, o la violència, igual que intentem abolir la pobresa, significa considerar-la inadmissible.

Llei sueca, un precedent per Catalunya. Una llei basada en principis d'igualtat de gènere.

A Suècia, la prostitució es considera la violència masculina sexual extrema. Al 1988 es redactà la llei de violència contra les dones, inclosa la mesura de prohibir la compra de dones. Amb aquesta mesura s'estableix la norma 'ningú no pot ser comprat', per tant, hi ha un canvi de mentalitat.

Després de set anys i mig, la llei funciona com a barrera molt eficient al tràfic. El que mou el mercat és la demanda, per tant, si es limita la possibilitat de comprar, el traficant anirà a un altre lloc. El que cal per a que es produeixi la prostitució és una mercaderia, un venedor i demanda. Si s'implementen lleis per castigar els proxenetes i traficants, hi haurà una petita davallada de persones. Si es destrueix el mercat, la prostitució no pot ser clandestina perquè els proxenetes s'han de posar en contacte amb compradors. La policia els troba.

A Suècia es reparteix el nombre de parlamentaris entre homes i dones a les llistes. Ara hi ha un 45% de dones al Parlament. La violència masculina, la prostitució de dones és molt present en els debats. Es pressiona el partit socialdemòcrata del govern per a que prenguéss la prostitució com a cosa pròpia i com a prioritat.

A les relacions en les quals hi ha un home que compra dones, o joves que es venen, es considera que hi ha diferència de poder. Poder basat en gènere.

Les organitzacions de dones han estat essencials en el procés. Les seves mobilitzacions tenen gran importància.

No és només important la legislació; és crucial l'acció amb els proxenetes, no crimi-

nalitzar les dones, elaborar una llei contra els compradors, mesures preventives, despertar la consciència i mobilitzar. Tothom qui treballi en la llei ha d'ajudar les dones. No deixar-les a l'estacada, donar-los suport. A Suècia es “monitoritza” la prostitució.

***A Catalunya hi ha inquietud. De Suècia s'esperen resultats,
que demostrï que la prostitució disminueix.***

Tothom, homes i dones, ha de tenir drets per poder afirmar que estem en una societat amb igualtat.

Si es viu en una societat que defensa la igualtat política, social i econòmica, no es pot acceptar que hi hagi una classe a part -dones i també alguns homes- que no tinguin accés a aquests drets.

Cap societat que defensi els Drets Humans pot permetre la prostitució.

Si es permet que es pugui pagar per dones o infants, s'estan exclouent dels drets a la integritat, a la no esclavitud.

***Les mesures per abolir la prostitució i el tràfic d'éssers humans
no són coses diferents.***

Lectura dels Drets Humans amb perspectiva de gènere i fer efectius els Drets de les Dones, que són Drets Humans

Moltes organitzacions no governamentals treballen, des del 1995 a Pequín, en la defensa dels Drets Humans com a drets inalienables de les dones. Quan no es respecten, les dones no són considerades persones.

Que la meitat de la població s'hagi de protegir com una minoria més és encara una realitat. Cal fer efectius els drets. No n'hi ha prou amb mesures declaratives; calen mesures positives, actives, per fer efectius els drets. De vegades fins i tot cal un tracte diferenciat.

S'ha de denunciar que els convenis que se signen contra la discriminació de les dones tenen moltes reserves, la qual cosa pot qualificar-se com anar contra l'objectiu del tractat. Per tant, les signatures no són vàlides; realment molts estats és com si no haguessin signat.

Cal revisar els Drets Humans i llegir-los amb perspectiva de gènere; per exemple, el Dret a la nacionalitat és un dels Drets Humans generals, però en relació amb les

Per seguir lluitant contra el tràfic de persones, cal veure la víctima com una víctima d'incompliment dels Drets Humans.

Formació per les forces de seguretat i més implicació i millora del sistema judicial.

L'exemple de formació de la policia sueca es pot estendre a les forces de seguretat d'aquí. Perquè han d'entendre que les dones no són les infractores, sinó els homes. Un aspecte molt urgent actualment és l'elaboració d'un protocol que ajudi la identificació i alliberació de les víctimes del tràfic.

El sistema administratiu ha d'estar per sobre de la participació de les víctimes en l'ajuda legal, s'ha d'aconseguir un programa efectiu i segur de protecció de testimonis.

El tràfic de persones va íntimament lligat amb la prostitució.

D'Amnistia Internacional aprenem que cal treballar en la vessant política i legislativa, així com en l'assistència, la cura de les víctimes. Cal sensibilitzar l'opinió pública sobre la vulnerabilitat d'aquestes persones, així com elaborar un pla de treball.

Per lluitar contra el tràfic d'éssers humans, AI va instar a abordar els programes de forma integral, multidisciplinar, integrada, transversal; vetllar per aconseguir canvis legislatius i l'aplicació de la llei actual; per la sensibilització, formació i coordinació dels agents implicats; i la cura de les víctimes.

Cal aconseguir un compromís més efectiu de l'Estat per lluitar contra el tràfic de persones; i també tenir cura de les víctimes, no desatendre-les.

Hem de pensar què vol Catalunya: menys danys o abolir la prostitució. A més tenim la pressió dels interessos econòmics, el turisme.

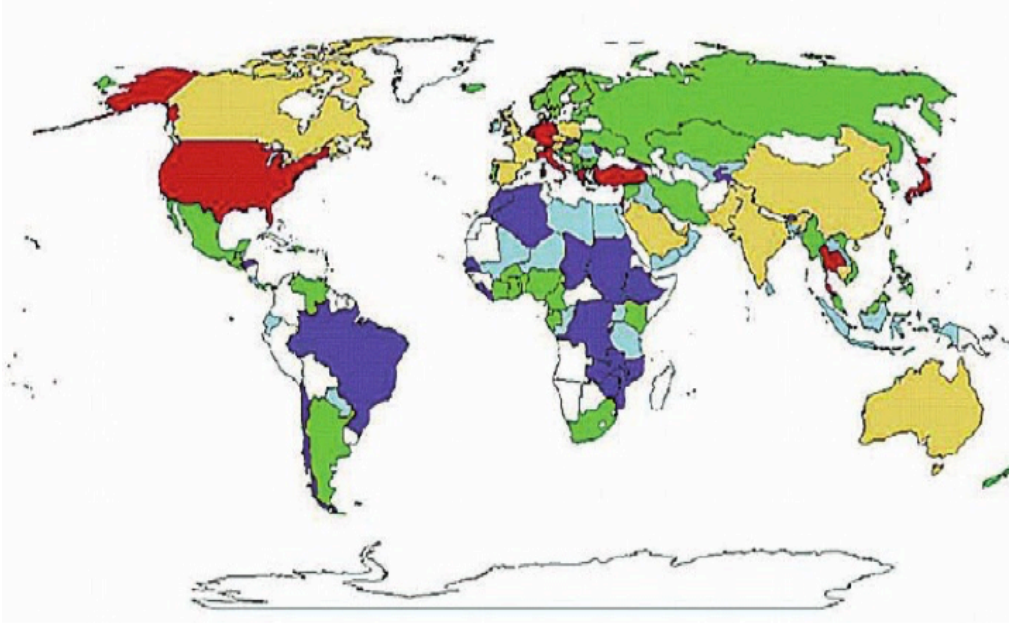
La prostitució es ven ja gairebé com una més de les ofertes turístiques.

Necessitat de debat, d'arguments, de coneixement

Hi ha idees que no estan demostrades però que s'escampen per la opinió pública. Una d'elles és que es penalitza l'home però la compradora també és dona. Cal posar-les sobre la taula i desmentir-les o afirmar-les. És possible que moltes idees s'escampin per desviar l'atenció i no ocupar-se del que realment és important i real: l'explotació afecta les dones, en una gran majoria i els explotadors són homes, en gran majoria. El procés ha estat molt ràpid. S'ha passat de parlar-ne poc, tant en associacions feministes com la ciutadania, a estar elaborant una llei sense gairebé debat previ. Des del Lobby es demana debat abans de les conclusions, que podrien ser un pas enrera en l'eliminació de les discriminacions. I al cap i a la fi, el que discrimina les dones, discrimina ciutadanes.

***Cal seguir treballant, perquè en els drets s'hi comptin més persones.
Més ciutadania de dones és una societat més sana.***

MAPA DE DESTÍ DE LES VÍCTIMES

DESTÍ DE LES VÍCTIMES

MOLT ALT

BAIX

ALT

MOLT BAIX

MIG

NO DESCRIT

LES DADES

- Segons la OIT , 4,5 milions de persones son víctimes de tràfic amb finalitat d'explotació sexual cada any
- El tràfic de persones es el tercer negoci més lucratiu del món, després del traffic de drogues i armes. Genera uns ingressos anuals de 32.000 milions de dòlars. Dades de UNODC (oficina de les Nacions Unides contra la Droga i el Delicte).
- La UNODC , en informe de 2010 estableix un cycle rotació bianual, això significa que “seria necessari reclutar cada any unes 70.000 dones per ser reemplaçades per les que deixen el mercat.
- Espanya, es el primer país d'Europa en consúm de prostitució i el segon del món, segons un informe de APRAMP (Asociación para la Prevención y Reinserción de la Mujer Prostituida)
- Segons l' informe de la Defensora del Poble, Soledad Becerril, cada any entren a Espanya entre 40.000 i 50.000 joves per ser usades amb finalitats de ser prostituïdes, de moltes formes i per molt diversos procediments criminals.
- A Europa son 500.000. A tot el món, son casi tres milions les persones sotmeses a tràfic. Prop de la mitat son menors d' edat.
- En xifres econòmiques, que es com moltes vegades es miren i es medeixen les més brutes tragedies humanes, diu Soledad Becerril es tracta d' un negoci d' entre set i 12 bilions de dòlars anuals, segons un recent informe de la ONU.
- A Espanya, son cinc milions d' euros cada día. Es tracta del segon negoci clandestí del món en beneficis, després del tràfic d'armes i per davant del tràfic de drogues.

CONCLUSIONS

El tema es complexe, no té una sola causa i per tant el debat no pot ser crispat, en primer lloc ha de ser respectuos i tranquil, perquè si no serà difícil arribar a propiar-nos i consensuar a partir de les diferents realitats. Però el que si es una realitat es que el debat ha de partir del respecte i la defensa dels drets humans.

Tant en el marc del propi discurs feminista com en el debat dels Partits Polítics que haurien de ser l'eina principal per impulsar una legislació clara no hi ha acord. La possibilitat d'un pacte de mínims en aquests moments es encara complicat, qüestió que ens hauria de portar a una conclusió prioritària: que mentre els interessos partidistes, econòmics, de pressió de grans lobbys de poder es prioritzen es retarda la cerca de solucions, el patiment de moltes dones segueix pendent de resoldre.

Els diferents feminismes poden partir de matisos ideològics diversos, però si els fons de la qüestió es la defensa d'un model de societat on les dones no estiguin subordinades als homes, serà necessari d'adoptar una nova estratègia per avançar. Perquè mentrestant s'està fent el joc als interessos economics neoliberals.

Es necessari ponderar la llibertat amb la igualtat. Donar una fonamentació diferent al principi d'igualtat. Si acceptem la llibertat de prostituir-se com un dret a defensar, hauríem de contrastar-ho amb altres drets ja aconseguits i amb altres valors de vida (Carta de Drets Fonamentals de les persones, Carta de drets europeus, drets de les persones treballadores, etc...).

La part perversa del debat sobre la prostitució és que els que la defensen utilitzen un llenguatge de llibertat en contra del feminisme, al que consideren retrògrad i fora de lloc, malgrat que el feminisme lluiti per un projecte de vida en comú en el que els homes i les dones conviuen en igualtat. Aquesta es una defensa de la llibertat des de models neoliberals, el Patriarcat com a poder dominant, el mercat tot ho regula. Des del feminisme no podem caure en aquest parany.

És impossible defensar un contracte de treball per a les prostitutes.

No es pot reconèixer la prostitució com una feina ni defensar la creació d'un codi de drets, que regulin l'exercici d'aquesta feina, seria tornar endarrere i retrocedir 150 anys en la lluita dels treballadors i treballadores. La inclusió d'una professió al catàleg de professions per ser reconegudes, requereix d'uns criteris de definició de treballs que

es poden realitzar, de tipus de formació requerida i de diferents formes de desenvolupar-la.

Que es vol definir com a professió, quina pràctica es recomanable?, On es pot arribar?, a quina edat?, quan temps?, en quines condicions?

Totes les persones a casa seva, poden fer el que vulguin amb el seu cos, i si lis sembla convenient, cobrar pels seus serveis sexuals, però aquestes persones mai poden demanar “reconeixement laboral” ni drets específics per les seves “relacions íntimes”. Amb aquest plantejament es fa un reduccionisme interessat i fals del que en realitat és la prostitució. Prostituir-se és una altra cosa.

Defensar el dret al nostre propi cos no te res a veure amb legalitzar o reglamentar per contracte “legal” un intercanvi monetari per relacions sexuals.

El tema de la dignitat es la base dels drets humans fonamentals, també es essencial en el dret del treball: ningú pot ser obligat a realitzar una feina denigrant ni humiliant. El codi dels treballadors limita la potestat de les empreses (es pot denunciar assetjaments, abusos, etc). Tant per la banda dels drets humans com per la “feina” que es realitza, es impossible defensar un contracte de treball per a les prostitutes. Tornaríem enrere i mai podríem controlar els límits d’aquesta feina. No es pot equiparar prostitució i treball, ni s’hauria d’acceptar la consideració de “treballadores” sexuals.

Tampoc es pot legalitzar la prostitució com a feina autònoma e independent, per què encara seria pitjor... Les prostitutes podrien treballar “pel seu compte” en un club, on haurien de cobrir-se la seguretat social, les baixes, etc. Així l’empresari seguiria controlant els beneficis sense preocupacions “socials”

Abans de parlar de “regularització” de la prostitució, s’hauria de fer complir la llei actual en contra del proxenetisme i el negoci. Tancar locals, i no permetre que es negociï amb l’explotació dels cossos de les persones. De la mateixa manera com es persegueix el tràfic de drogues o el d’armes. A més, s’ha de tenir en compte que aquests tràfics estan relacionats amb el tràfic de persones i la explotació sexual.

Es necessari crear una consciència social en contra de la prostitució perquè es una forma de violència masclista, s’ha de crear un a legislació clara i a nivel europeu, perquè la policia podria perseguir-ho a nivell internacional com ho fa amb altres tipus de delictes.

La legalització de la prostitució, interessa sobre tot, a proxenetes i empresaris, i pos-

siblement també als governs liberals que podrien cobrar més impostos, però mai a les dones, i menys encara a les immigrants, que s'han vist abocades a aquest tipus de dedicació. Esta clar que s'ha de reconèixer els drets de totes les persones, incloses les prostitutes, però mai per la "feina" que realitzen, si no com a ciutadanes amb accés a tots els drets, tant civils com socials. Però és necessari diferenciar els problemes i no ficar-ho tot dins el mateix sac. Les dones immigrants tenen drets i s'ha de lluitar per què tinguin més possibilitats de feina, però és un engany fer-les creure que la seva integració al país d'acollida, vindrà amb què se'ls reconegui que es prostitueixen.

La globalització també ha afectat a la prostitució, afavorint el canvi en les estructures d'explotació, la manera de gestar beneficis i el augment del control del tràfic i el negoci per les grans màfies. També ha augmentat la mobilitat i accessibilitat de les dones. Per primera vegada en la història de la humanitat, les dones viatgen soles, sense el suport d'estructures familiars, i tenen projectes propis de millorament de la seva vida. Elles són les principals víctimes de les trampes i obstacles insalvables de les lleis d'estrangeria, i quan s'estableixen en els països on han anat a parar no troben altres sortides i són preses fàcils per les màfies organitzades.

Amb la precarietat en la que treballen les associacions de suport a les persones emigrants, costa molt ajudar a les dones que volen sortir de la prostitució i no poden únicament aconsellar-les i donar-les adreces per que elles mateixes trobin sortides. Les dones feministes no podem quedar-nos en l'abolicionisme sense res més; tenim que reconèixer la realitat que ens envolta i demanar més mitjans.

La Llei d'Estrangeria no ajuda a la integració social de les dones emigrades. És veritat que preveu la regularització d'una immigrant que deixi la prostitució, denunciant als proxenets o màfies que la controlen (papers a canvi de denúncia), però aquesta no és una alternativa real, ja què deixa a les dones i les seves famílies en una situació d'indefensió. A més, aquest oferiment, no sol anar acompanyat d'altres mesures de suport i acompanyament. En aquesta situació, malauradament, la por sempre serà superior a les garanties socials de seguretat i reinserció.

Des de la Plataforma Catalana de suport al Lobby europeu de dones hem de continuar defensant la nostra ideologia progressista i feminista, evitant que ens confonguin amb altres ideologies. D'una banda, rebutgem la postura hipòcrita i conservadora de la cúpula de l'església i altres sectors conservadors de la societat que condemnen la prostitució i culpabilitzen a les prostitutes, però d'altra, també desemmascarant l'altra cara de la moneda: la ideologia neoliberal.

La prostitució, històricament, s'ha abordat des del punt de vista moral, i també des d'una perspectiva més neoliberal: Aquesta és la postura que reproduceix la imatge estereotipada i distorsionada de la sexualitat masculina. Els homes necessiten anar amb dones prostitutes i a més, a moltes d'elles els agrada ser prostitutes. És un mercat amb oferta i demanda. Cal trencar estereotips. El neoliberalisme pretén neutralitzar el que hem aconseguit les dones, i retornar-nos al nostre lloc. El debat de la prostitució no es pot descontextualitzar i donar únicament la paraula a les prostitutes, ja que aquest és un tema que ens afecta a totes les dones.

Una de les bases del patriarcat és que l'home té necessitats diferents de les de les dones, i es pot permetre utilitzar el cos d'un altre ésser humà, pagar i punt. Això deshumanitza les relacions afectives dels homes.

La Plataforma catalana de suport al Lobby Europeu de dones vol tancar aquestes conclusions amb el compromís d'impulsar un Pla de treball per elaborar un full de ruta que permeti avançar cap a l'objectiu a llarg termini però necessari de l'abolició de la Prostitució.

Amb un compromís de diàleg seriós entre el moviment associatiu. PACTE DE GÈNERE, un compromís polític i institucional, un treball responsable coordinat amb les associacions d'homes per la igualtat per tal de treballar la percepció social dels joves envers la prostitució. Però previ al Pla de treball seria important comptar amb la col·laboració Institucional per iniciar un procés de diagnòstic per identificar la situació actual i els fronts on cal treballar.

ALGUNES RECOMANACIONS

Incorporar la perspectiva de drets humans i de gènere en les actuacions per la lluita de l'explotació sexual i la prostitució.

Relacions Internacionals

- Enfortir la Cooperació Internacional tant amb la U.E. com amb els principals països d'origen de les víctimes
- Transposar la Directiva Europea 2011/36/UE

Legislació, persecució del delictes a nivell estatal

- Modificar la llei Orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la violència de gènere incorporant el tràfic de dones com una de les manifestacions de les violències de gènere.

- Incorporar un nou tipus penal que vagi dirigit als demandants de prostitució.
- Publicar l'avaluació del primer Pla Integral de lluita contra el tràfic de dones amb finalitats d'explotació sexual.

Sensibilització

- Promoure més campanyes de sensibilització
- Dissenyar programes coeducatius d'igualtat i sexualitat a la comunitat escolar
- Prohibir la publicació de contactes i anuncis de prostitució als mitjans de comunicació.
- Abordar el debat des del poder econòmic del neolliberalisme
- Sensibilització al homes

ANNEXOS

POR LA ABOLICIÓN DE LA PROSTITUCIÓN

DOCUMENTO DE SINTESIS ACERCA DEL DEBATE SOBRE LA PROSTITUCIÓN EN LA COMISIÓN DE IGUALDAD DE JUECES POR LA DEMOCRACIA

La Comisión de Igualdad se decantó tras un primer y amplio debate por la radical **abolición de la prostitución**. A modo de síntesis apuntamos diversas cuestiones:

PRIMERA.- LA PROSTITUCION Y EL TRÁFICO DE MUJERES CONSITUYEN UNA GRAVE VIOLACIÓN DE LOS DERECHOS HUMANOS DE LAS MUJERES.

El Convenio para la Represión de la Trata de Personas y de la Explotación de la Prostitución Ajena, adoptado por la Asamblea General de la ONU en su resolución 317 de 2 de diciembre de 1949 (a la cual España se adhiere y ratifica el 18 de junio de 1962) considera en su preámbulo que *“la prostitución y el mal que la acompaña, y la trata de personas para fines de prostitución son incompatibles con la dignidad y el valor de la persona humana”*. Y así su art. 1 establece que *“Las partes se comprometen a castigar a toda persona que para satisfacer las pasiones de otra concertare la prostitución de otra, aun con el consentimiento de tal persona, o explotare la prostitución de otra persona, aun con el consentimiento de tal persona.”* De este modo se enmarca dentro de las tendencias abolicionistas del fenómeno de la prostitución y por ello opta por sancionar toda actividad de proxenetismo y concertación de la prostitución ajena.

En el mismo sentido la Convención sobre la Eliminación de Todas las Formas de Discriminación de la Mujer adoptada, por la Asamblea General en su resolución 34/180, de 18 de diciembre de 1979 (a la cual España se adhiere y ratifica el 5 de enero de 1984) establece en su art. 1 *“A los efectos de la presente Convención, la expresión “discriminación contra la mujer” denotará toda distinción, exclusión o restricción basada en el sexo que tenga por objeto o resultado menoscabar o anular el reconocimiento, goce o ejercicio por la mujer, independientemente de su estado civil, sobre la base de la igualdad del hombre y la mujer, de los derechos humanos y las libertades fundamentales en las esferas política, económica, social, cultural y civil o en cualquier otra esfera.”* Su art. 5 es suficientemente ilustrativo al decir *“Los Estados Partes tomarán todas las medidas apropiadas para: a) Modificar los patrones socioculturales de conducta de hombres y mujeres, con miras a alcanzar la eliminación de los prejuicios y las prácticas consuetudinarias y de cualquier otra índole que estén basados en la idea de la inferioridad o superioridad de cualquiera de los sexos o en*

funciones estereotipadas de hombres y mujeres; ...”

También otras convenciones internacionales, consideran que la prostitución supone una violación flagrante de los derechos humanos fundamentales. No puede desconocerse que la esencia del ser humano viene representada por su dignidad, dignidad que conlleva el respeto tanto a su integridad moral como a su integridad física. A través de la prostitución se priva a la mujer de esta dignidad, estigmatizándola y discriminándola. La UNESCO ha considerado la prostitución como una forma moderna y contemporánea de esclavitud, que implica la dominación del prostituidor sobre la persona prostituida y su condición como mero objeto.

No cabe duda alguna que mediante al prostitución la mujer queda reducida aun mero cuerpo, mercancía para ser usada y consumida por otro.

SEGUNDA.- LA PROSTITUCION Y EL TRAFICO DE MUJERES SON UNA CLARA MANIFESTACION DE VIOLENCIA CONTRA LA MUJER Y DE SU SITUACION DE DESIGUALDAD.

Ideológicamente la prostitución representa en todos los casos y circunstancias una de las formas más perversas y consolidadas a través de la que se manifiesta y perpetua la desigualdad entre hombres y mujeres, siendo una práctica extrema de la violencia contra las mujeres. Es una cuestión de géneros en la que los hombres acceden al consumo del cuerpo de las mujeres, quines son mayoritariamente los sujetos consumidos en el mercado de la prostitución. Al igual que sucede con otras formas de violencia contra la mujer, la explotación sexual de mujeres es un fenómeno específico de género en el que la abrumadora mayoría de víctimas son mujeres y niñas, mientras que los consumidores, traficantes y proxenetas son habitualmente hombres. Es su demanda la que asegura y perpetua esta forma de desigualdad y violencia. En virtud del consumo que se hace de la mujer, la misma queda reducida a un mero cuerpo o anatomía, a mercancía para ser usada, con independencia de su consideración de persona, dignidad e intimidad. Solo los atributos físicos externos de una mujer son tenidos en cuenta como criterio del hombre, privándola de la esencia del ser humano y convirtiéndola en objeto de satisfacción de sus apetencias sexuales.

No puede olvidarse esta perspectiva de género, recordando que la misma fue y ha sido un elemento esencial e imprescindible para poder situar la violencia de género en el lugar adecuado y modificar las políticas de intervención pública en la materia. El situar la prostitución desde esta óptica permite no continuar en la situación de tolerancia y aceptación que muchos mantienen.

Hay que recordar que la Declaración de Naciones Unidas contra todas las formas de violencia contra la mujer, emitida por la Asamblea General en diciembre de 1992, reconoce, ratifica y expresa *“que las distintas formas de violencia contra la mujer son expresión de la desigualdad de géneros que existe en la sociedad.”*

TERCERA.- LA PROSTITUCION Y EL TRAFICO DE MUJERES Y NIÑAS CON FINES DE EXPLOTACION SEXUAL SE HALLA EN LA ACTUALIDAD MUY VINCULADA A LA INMIGRACIÓN, AL TRAFICO DE PERSONAS Y A LA EXCLAVITUD. NO PUEDE HABLARSE DE PROSTITUCION FORZADA O LIBRE. LUCHAR CONTRA LA PROSTITUCION NO ES COMPATIBLE CON SU REGLAMENTACIÓN. ORGANIZAR EL MERCADO DE LA MISMA SOLO CONTRIBUIRÍA A SU MANTENIMIENTO Y A LA CONSOLIDACION DEL IMPORTANTE SECTOR ECONOMICO QUE SUPONE LA INDUSTRIA DEL SEXO.

La prostitución no es una expresión de libertad sexual de la mujer, sino que tiene que ver casi siempre con la violencia, la marginación, la dificultad económica y la cultura sexista y patriarcal. La mayor parte de las prostitutas son mantenidas a través de la fuerza premeditada y el abuso físico pero, a menudo, éste es el resultado del abuso sexual y emocional previo, privaciones y desventajas económicas, marginalización, pérdida de identidad, manipulación y decepción. De este modo no puede hablarse de la libre elección de trabajo u oficio. Y desde luego no es admisible decir que la prostitución es el oficio más viejo del mundo, para nada. Es muy al contrario la forma de violencia más antigua. No es este el primer oficio ejercido por la mujer, ya que su generosidad y entrega se plasmaron en trabajos mas decisivos y creativos como la agricultura, el cuidado de la familia, etc. Y ello desde luego no implicaba esclavitud. Es difícil pensar que alguien pueda libre y voluntariamente vender su cuerpo a otro, y el alegato de existir una prostitución libre que debe regularse es una falacia, ya que la existencia de un mínimo numero de mujeres que puedan ejercerla para conseguir el “llamado dinero fácil” es meramente anecdótica y no puede servir para justificar su permisividad. Es falso aducir que haya mujeres que deseen ganarse la vida a cambio de la intromisión en su intimidad o dignidad, que acepten someterse y dejar que otro haga con su cuerpo lo que desee, privándola de su dignidad y condición de ser humano. El prostituidor no elige personas, elige cuerpos, atributos físicos.

Nada hay de positivo en reglamentar o regular la prostitución, con la excusa de mejorar las condiciones de las prostitutas, cuando lo que queremos es que desaparezca. Con ella no se está atacando la prostitución sino facilitando las cosas al prostituidor que obtendría más seguridad en el acceso, mejores condiciones de las mujeres prostitutas, mejor regulación de la oferta. La denominación de “trabajadoras del sexo” no dignifica a la mujer en cuestión, sino a los chulos, proxenetas y traficantes y a quienes acuden

a prostituir a otra.

Llama la atención de que los primeros interesados en hablar de prostitución libre sean los empresarios de clubes, locales de alterne, u organizadores de viajes sexuales, a los que desde luego sí les interesa vender un producto sano y seguro, al igual que a los tratantes de esclavos les interesaba mostrar sus atributos para obtener mejor precio en su venta. Serían los empresarios del sexo quienes se enriquecerían mayormente, determinando las características del mercado a través de la oferta y la demanda. No serían las mujeres prostituidas mejor tratadas, no más dignificadas o protegidas, su estigmatización social se mantendría. Y desde luego seguiría existiendo una economía sumergida que se beneficiaría de la necesidad de muchas. ¿Quién fijaría el precio del servicio?

La trata de mujeres a los fines de explotación sexual representa en la actualidad una de las ramas más importantes del crimen organizado que moviliza enormes sumas de dinero, sin grave riesgo para los traficantes. La Organización Internacional para las Migraciones ya señalaba que en 1995, que unas 500.000 mujeres estaban siendo objeto de tráfico sexual en Europa, ello basta para fijar el gran incremento que ahora existe en esta cifra, que duplica progresivamente por año. Según esta misma organización el 90% de las mujeres víctimas de tráfico proceden de países en los que existen graves conflictos y extrema pobreza (Europa Central o del Este, África Subsahariana, Centro América). Dificilmente puede aceptarse que estas mujeres fuesen conscientes de que al expatriarse tendrían que prostituirse y vivir en condiciones tan duras. A menudo, se les confisca el pasaporte y el dinero con el que podrían regresar a su país. A veces son violadas, vendidas a clubes de alterne o a otros proxenetas. Y si se rebelan, sus familiares reciben amenazas en sus países de origen. (Vamos, que)Es imposible pensar que alguien emigre para ejercer libremente la prostitución. No puede olvidarse que cuando las barreras legales desaparecen, también lo hacen las sociales y éticas con respecto al hecho de tratar a las mujeres como productos. La legalización de la prostitución supone enviar el mensaje a las nuevas generaciones de hombres de que las mujeres son productos sexuales consumibles, y que es algo aceptable.

CUARTA.- DEBE REDEFINIRSE EL LENGUAJE UTILIZADO Y HABLAR DE PROUIDOR Y PERSONA PROSTITUIDA.

No cabe duda de que el lenguaje pone de manifiesto que existe una clara discriminación sexista. Ello se observa tanto en el vocabulario como en los usos gramaticales. Nadie duda de cómo generalmente el vocablo universal para definir algo suele ser masculino, es decir es el género masculino el que sirve para definir, apostillando así su pretendida supremacía. En la actualidad el diccionario de la RAE en su última edición

ha incorporado como novedad la entrada prostituto/ta para definir a la persona (hombre o mujer) que ejerce la prostitución, concretamente se dice *“prostituto, ta: Persona que mantiene relaciones sexuales a cambio de dinero y, prostituir: “Hacer que alguien se dedique a mantener relaciones sexuales con otras personas, a cambio de dinero.”* Pues bien, resulta claro que a partir de estas definiciones, los vocablos que son correctos para definir a los intervinientes en el acto de prostitución, y que deberían incorporarse al diccionario son los de prostituidor, y prostituida, en función de la acción que se realiza y la persona sobre la que recae la misma. Destacar igualmente la perversidad machista del mismo diccionario cuando, como hemos dicho, no existe ningún término para definir al que compra los servicios sexuales y sí para quien obligadamente los tiene que vender, todos ellos claramente negativos y femeninos: como son “ramera”, “puta”, “meretriz”, “furbia” entre otras.

QUINTA.- DEBE INCIDIRSE EN LA ADOPCION DE MEDIDAS PENALES ADECUADAS QUE SANCIONEN TODAS LAS MODALIDADES POSIBLES DE PROXENETISMO ASI COMO EN LA EFECTIVIDAD DE ESTAS POR PARTE DE TODOS LOS OPERADORES IMPLICADOS.

Ello supone que la prostitución deje de ser un tema escondido, y que la sociedad tome conciencia de la grave situación de explotación que las personas prostituidas soportan por parte del prostituidor y del proxeneta, sea cual sea su modalidad, dejando de ser permisivos. Igualmente la opción policial debe dejar de ceñirse a la detención y expulsión de las mujeres extranjeras ilegales e incidir en las redes y mafias organizadas que se enriquecen y negocian con la prostitución ajena, y que en muchas ocasiones empiezan por esta para acabar ejerciendo otras actividades ilegales como el tráfico de drogas, armas, etc. Además de cometer otros delitos como detenciones ilegales, coacciones, amenazas, agresiones y demás.

SEXTA.- HAY QUE DESLEGITIMAR AL PROSTITUDOR O CLIENTE E INTERVENIR EN LOS FACTORES QUE PERMITEN QUE LA PROSTITUCION CONTINUE O SE EXPANDA ELIMINANDO SU TOLERANCIA O ACEPTACION Y DEBE PROCURARSE QUE LAS PERSONAS PROSTITUIDAS TENGAN ALTERNATIVAS PARA SALIR DE LA PROSTITUCION, NOS OPONEMOS A CUALQUIER FORMA DE REGULACION O LEGALIZACION DE LA PROSTITUCION.

Es fundamental la formación de una conciencia que excluya la permisibilidad de que el hombre prostituya a la mujer. Las demandas sexuales de los hombres para su exclusiva satisfacción no puede ampararse en una presunta “sexualidad masculina “distinta o diferente en base a “necesidades fisiológicas mayores”. Hay que deslegitimar la

prostitución y no justificarla en una construcción patriarcal y tremendamente machista de la sexualidad masculina, que se traduce en unas “presuntas necesidades biológicas” ineludibles, que les atribuye un derecho a hacer uso del cuerpo de la mujer en cualquier momento por la fuerza o por el pago de un precio. Debe cuestionarse esta práctica masculina y desde luego negar que este “presunto derecho” pueda arrasar la integridad física y psíquica de la mujer. Y en este aspecto el regularizar la prostitución contribuiría claramente a justificarla y provocar su extensión.

El Convenio para la represión de la trata de personas y de la explotación de la prostitución ajena, ya mencionado, en su Artículo 6 dice *“Cada una de las partes conviene en adoptar todas las medidas necesarias para derogar o abolir cualquier ley, reglamento o disposición administrativa vigente, en virtud de la cual las personas dedicadas a la prostitución o de quienes se sospeche que se dedican a ella tengan que inscribirse en un registro especial, poseer un documento especial o cumplir algún requisito excepcional para fines de vigilancia o notificación.”* y en el 16: *“Las partes en el presente convenio se comprometen a adoptar medidas para la prevención de la prostitución y para la rehabilitación y adaptación social de las víctimas de la prostitución, o a estimular la adopción de tales medidas por sus servicios públicos o privados de carácter educativo, sanitario, social, económico y otros servicios conexos.”*

La orientación del Convenio es claramente abolicionista de la prostitución, siendo consciente de que cualquier tipo de regulación no puede acabar con ella, sino favorecerla, ya que facilita el acceso al prostituidor a las mujeres prostituidas en mejores condiciones, y (le) legitima su denigrante actuación, al establecer controles para las mujeres, pero no para él, que podrá seguir dedicándose a su labor con mayores garantías para el mismo. No es ético que se pretenda consolidar todo un sistema de mercado regularizado o legal sobre la base de una violación de derechos, que permita el enriquecimiento de los empresarios que se dediquen a esta actividad.

Debe insistirse en que para abolir la prostitución, para que desaparezca el comercio sobre las personas prostituidas, la acción política y social debe comenzar con la prevención y educación a todos los niveles de hombres y mujeres. Es necesario ir a las raíces de los problemas de los cientos de miles de mujeres que desde los países pobres y con conflictos bélicos se arriesgan a emigrar a los países ricos con una esperanza rápidamente desengañada que acabará obligándolas a prostituirse para sobrevivir. En todo caso no basta trabajar para salir del problema sino atender lo que viene después, la integración social y laboral.

SEPTIMA.- HAY QUE DESENMASCARAR LA COMPLICIDAD DE LOS DIVERSOS MEDIOS DE COMUNICACION EN EL MANTENIMIENTO DE LA PROSTITUCION ASI COMO LOS NEGOCIOS Y BENEFICIOS INDIRECTOS A SU ALREDEDOR.

A pesar de la estricta legislación existente en nuestro país en relación a la publicidad que menosprecie u ofenda a la mujer, los anunciantes siguen utilizando el cuerpo de las mujeres como señuelo, consolidando el papel de la mujer como mero cuerpo y como trofeo para el mejor. Las autoridades competentes cierran los ojos ante el aluvión de programas de televisión, radio, anuncios, películas o incluso videojuegos que fomentan las prácticas machistas del hombre y contribuyen a justificar su papel de dueño y señor de la mujer. Se han llegado a distribuir con éxito determinados videojuegos, y juegos de rol, en que el violar o matar a una mujer “da puntos” para el ganador.

Igualmente debe denunciarse la complicidad de la prensa escrita cuando a través de sus paginas de contactos está facilitando y contribuyendo a la prostitución, obteniendo substanciosos beneficios económicos por medio de la inserción de anuncios que llegan a contener frases o palabras denigrantes para la integridad física y moral con el único motivo de facilitar la venta de los cuerpos. Igualmente permiten la inserción de imágenes denigrantes que consolidan la visión mercantilista de la prostitución. Este reproche y denuncia debe extenderse a los empresarios de los llamados “viajes de sexo y placer” que bajo la cobertura del turismo planifican auténticas incursiones de violencia sexual a cambio de cuantiosas tarifas. COMISION DE IGUALDAD

Regular la prostitución, es legitimar la violencia contra las mujeres

LA PROSTITUCIÓ TÉ A VEURE AMB LA IGUALTAT, NO AMB EL SEXE

Escrit per Beatriz Gimeno
activista feminista
diumenge, 9 de març de 2014

OPINIÓ

L'etern debat sobre la prostitució creix de nou i en les últimes setmanes ens han arribat diverses notícies: cooperatives, debats a la televisió, classes de prostitució i, fa un parell de setmanes una resolució del Parlament Europeu que em sembla que va en la bona direcció.

M'han arribat invitacions per participar en diversos debats i fins i tot per escriure sobre l'assumpte i a tot he dit que no. Considero que la prostitució és un assumpte de tal complexitat que qualsevol acostament simplista no fa sinó enterbolir-lo encara més. En contra d'allò que pretenen fer-nos creure, la prostitució d'avui dia no té gaire a veure amb el sexe sinó que utilitza un producte que es ven molt bé, el sexe, per sostenir i reforçar una institució que té a veure amb moltes coses: amb les migracions globals, amb el capitalisme, amb el patriarcat en la seva fase neoliberal, amb la pobresa, amb la feminització de la mateixa, amb una determinada construcció de la sexualitat, amb una determinada construcció de les subjectivitats, amb la construcció de les categories de gènere, amb el feminisme ... la prostitució és tot això i més. Reduir els quatre arguments amb els que se sol solucionar el debat actual fa impossible un acostament mínimament ajustat. Així doncs, intentaré oferir algunes pinzellades des d'un punt de vista diferent de l'habitual encara que no pretenc esgotar amb això el debat.

Les persones que advoquen per la normalització de la prostitució (generalment mitjançant la seva regulació) són les mateixes que ens presenten el debat en la seva expressió més simplificada (perquè aquí és fàcil guanyar): la prostitució és una qüestió de llibertat individual de les dones, les dones tenen dret a vendre els seus serveis sexuals i regular aquest servei garantirà drets a aquestes dones.

Les abolicionistes neguen, per la seva banda, que cap dona pugui prostituir-se lliurement. Durant dècades, el sector abolicionista s'ha entestat a discutir aquesta qüestió del consentiment i a fer pilotar sobre ella tot el debat: cap dona pot consentir en ser prostituta. En defensar l'argument de la radical manca de consentiment, les abolicionistes ens veiem en un carreró sense sortida.

D'una banda, és absurd basar el debat en què és impossible que hi hagi dones que prefereixin la prostitució a les maquiles, a no tenir cap treball o a netejar deu hores per la meitat de sou. Perquè n'hi ha, poques o moltes i, a més, és una elecció que entra dins del que és raonable. El punt de partida aquí és que en el capitalisme tot consentiment està viciat, no només el de les prostitutes, no hauríem de convertir-ho en excepcional. Si quan parlem de treballadors que trien sous de 600 euros no apel·lem a la llibertat individual com a instància suprema (també és raonable preferir aquest sou a res i acceptar), per què si que ho fem quan parlem de prostitució? Perquè la complicitat social amb aquesta institució -el pacte entre homes- és molt major que la existeix en el cas de la clara explotació laboral. Des d'un punt de vista d'esquerres, anticapitalista, anti-patriarcal o simplement progressista, no podem seguir pensant la prostitució com una qüestió de llibertat individual, o no exclusivament, sinó que hem d'entendre que cada sistema polític té també la seva política sexual i la prostitució ha estat des de sempre una institució a disposició del sistema de torn, en aquest cas, ara, del neoliberalisme. El neoliberalisme busca que pensem la prostitució només des del punt de vista individual, esborrant tot rastre social que podria qüestionar-la.

Des dels anys 70-80 l'ús de la prostitució experimenta un creixement exponencial més gran que mai abans en la seva història, i això quan en la dècada dels 60 havia entrat en un cert declivi. Per què augmenta l'ús de la prostitució quan es donaven les condicions perquè baixés: més llibertat sexual que mai, dones lliures i sexualment actives, desaparició de l'estigma associat a la sexualitat femenina, llibertat reproductiva etc.? Doncs perquè en un moment donat la funció de la prostitució es transforma radicalment per convertir-se en una institució funcional del neoliberalisme que comença a escampar-se. Així, la institució prostitucional adquireix una nova funcionalitat post-moderna: la d'oferir als puteros (i tots els homes) "plusvàlua de gènere", en paraules de Donna Haraway. Com explica magistralment l'antropòloga Rita Segato, el neoliberalisme ha posat els homes en una situació de feminització social: precarietat laboral, baixos salaris, pobresa ... els ha emasculat, els ha feminitzat socialment.

Alhora, i per raons contràries però que han coincidit en el temps, el feminisme ha aconseguit certes victòries sobre la masculinitat tradicional. Així que els homes, molts homes, especialment aquells que no han sabut aprofitar allò que d'alliberador té el feminisme, estan veient perillar la seva pròpia subjectivitat masculina, aixecada en part sobre una determinada ideologia sexual que està sent assetjada en molts fronts.

En molts llocs del món, la masculinitat amenaçada ha reaccionat amb una violència extrema: el feminicidi. A Europa, on aquesta violència no és imaginable per ara, la política sexual del neoliberalisme compensa als seus precaris treballadors, als quals ara paga com si fossin dones, amb la possibilitat de reafirmar la seva precària mascu-

linitat mitjançant l'ús de dones que el sistema ha posat per ocupar la categoria de puta. Així, ells poden tornar a sentir-se homes "de veritat" i d'aquesta manera la seva ràbia es mitiga.

Cada vegada són més les empreses que ofereixen prostitutes com una part oculta del salari: a fires, en bonus, en vacances .. (Aquí es produeix, a més, una nova segregació laboral amb què pagaran a les treballadores? D'elles s'espera que desisteixin de competir en aquests espais) en els propers anys segons es feminitzin les condicions de vida dels treballadors veurem créixer l'ús de la prostitució i la seva normalització social.

Els homes no compren un cos, ni sexe, sinó una fantasia de domini i masculinitat tradicional com assegura Fraser. Només cal entrar en un fòrum de puters (els sempre invisibles puteros) per adonar-se d'allò que busquen aquests homes en la prostitució: destruir la idea d'igualtat, reforçar els uns als altres en la fantasia de superioritat masculina, no busquen sexe perquè el sexe ara és gratis, fàcil i és a l'abast de qualsevol.

El problema amb el sexe entès com a relació humana no mercantilitzada és que planteja exigències, com qualsevol relació humana: de reciprocitat o de cura. La prostitució d'avui ensinistra, ensenya, disciplina el cos masculí en la desigualtat extrema, en la mercantilització nua de les relacions humanes i erotitza aquesta relació. Això ens ha de ser indiferent a les feministes? Tant ens fa que mentre lluitem per la igualtat, la societat reforci d'altra banda un espai perquè els homes "descansin" del feminisme o de la igualtat? Pot una societat considerar-se igualitària mentre manté un àmbit, un espai, de desigualtat radical?

En el segon aspecte, el mercantil, la prostitució és avui una mega indústria global (és la segona indústria mundial i implica a 40 milions de dones a tot el món) i com a tal cal pensar, com pensem qualsevol mercat. Un mercat obert pel capitalisme global que funciona com qualsevol altre mercat. Som lliures de vendre els nostres òrgans, el nostre cos, el nostre sexe, el nostre ventre, la nostra sang? Per què considerem que hi ha coses, sobretot les que tenen a veure amb el cos, que han de quedar fora del mercat? Entre altres coses perquè sabem que el que ven i el que compra, en el capitalisme, no estan mai en situació equiparable. Perquè el cos és l'última frontera, perquè és l'àmbit més íntim de la nostra subjectivitat, perquè ens construeix i pot destruir-nos.

Perquè sabem que sempre que s'obre un mercat el que passa és que s'obliga als/ les pobres a entrar-hi, si el mercat existeix, els pobres, les pobres han de sortir-lo. Així funcionen els mercats: els pobres es veuen obligats a (mal) vendre als rics que aquests determinen, una classe petita intermèdia pot treure certs beneficis i una minoria empresarial és la que definitivament s'enriqueix. I si tots els mercats són desiguals, els que

afecten al gènere són doblement desiguals.

És casualitat que mentre que qualsevol anticapitalista troba que és terrible legalitzar la venda d'òrgans o de sang, trobi en canvi que és acceptable legalitzar allò que només les dones poden vendre (és a dir, allò que el capitalisme pugui extreure només d'elles): ventres (infants), sexe, òvuls? Per què el que les dones ofereixen vendre els seus cosos és considerat per molts homes d'esquerres o anticapitalistes (i dones també) com a propi de l'àmbit de llibertat personal? No serà que és la construcció sexual-identitària masculina patriarcal allò que es posa en joc?

Defensar la prostitució parlant de la llibertat de les dones per prostituir és, com diu Zizek confondre l'elecció amb la il·lusió de llibertat, és a dir, la ideologia dominant amb la ideologia que sembla imperar. La llibertat és sempre la llibertat que va contra la ideologia dominant. En un sistema que ha convertit la prostitució en un negoci multimilionari i global, normalitzat socialment i legalitzat a gairebé tot arreu, defensar la lliure elecció de la prostitució és un sofisma.

Defenso que el meu cos és meu per avortar en una societat que condemna l'avortament o que ho dificulta, però no a la Xina del fill únic, on defensaria que el meu cos és meu per no avortar si no vull fer-ho. Defensar que el meu cos és meu per prostituir-me, que la meva feina és meva per cobrar 400 euros o que les meves idees són meves quan tots els mitjans de comunicació diuen el mateix ... llavors parlem no de llibertat, sinó d'ideologia dominant revestida, sovint, de transgressió, que és el que s'ha fet sempre per vendre millor la ideologia dominant.

Qualsevol llibertat que confirmi la ideologia dominant requereix ser repensada. Quan la indústria mundial del sexe necessita milions de prostitutes i el patriarcat necessita que els homes consumeixin desigualtat en el cos de les dones és quan, quina casualitat, es reivindica llibertat per prostituir-se.

No cal dir que les dones que es dediquen a la prostitució han de tenir els mateixos drets que qualsevol altra persona. Totes les persones han de tenir els mateixos drets. Però defensar això no implica deixar en suspens la nostra ideologia anticapitalista o antipatriarcal només quan parlem de prostitució.

Ahir mateix em va arribar un post que diu que la indústria del sexe parla a cadascú en el llenguatge que vol escoltar: a l'esquerra li parlen de sindicalisme i conquesta de drets; a les feministes, d'autonomia personal i dret al propi cos; als moviments alternatius, de cooperatives; als liberals, de responsabilitat individual; als gais, de llibertat sexual. Quan parlem d'ideologia dominant patriarcal, totes les nostres reserves desapareixen.

Tornem al principi: la resolució del Parlament europeu és bona perquè per fi no posa l'èmfasi en la voluntarietat o no de la prostitució, sinó en l'efecte que aquesta té en la igualtat de gènere. I és un efecte devastador.

LA SITUACIÓN EN AMSTERDAM

Desde su despenalización, los burdeles han disminuido considerablemente en Holanda. Así lo informa la organización amsterdamesa de prostitutas Rode Draad. En cambio, aumentan los salones de masaje y sauna, lo que hace sospechar el crecimiento de la prostitución ilegal.

En teoría la legalización de la prostitución parecía una excelente idea, pues con la medida se apuntaba a mejorar sustancialmente las condiciones laborales de las prostitutas. Por lo menos eso se esperaba en el año 2000, cuando se abolió la prohibición de los burdeles. Sin embargo, en una reciente investigación realizada, por encargo del Ministerio de Asuntos Sociales, por la organización defensora de los intereses de las profesionales del sexo, Rode Draad, se constató una gran diversidad de irregularidades. Si bien oficialmente las prostitutas pueden ejercer su profesión como autónomas, en la práctica suelen hacerlo en negocios cuyo propietario es quien determina las condiciones. Rode Draad denuncia lo que califica contratos inaceptables con los que se obliga a las mujeres a, por ejemplo, trabajar ininterrumpidamente 16 horas por día, a llevar cierto tipo de ropa y a aceptar a todo cliente.

Simultáneamente, la organización constata una considerable reducción de la cantidad de burdeles, por ejemplo las vitrinas, cuyo número se ha reducido en un 50% en seis años. Según su portavoz, Metje Blaak, el deprimente entorno aleja sobre todo a los clientes jóvenes, y los burdeles encuentran creciente competencia de establecimientos ilegales en la industria del sexo.

La portavoz precisa que además de los contactos que se establecen a través de Internet, hay muchos burdeles camuflados en los que se practica la prostitución, como aquellos salones en los que los clientes reciben masajes eróticos. Se trata, a su juicio, de una evolución reciente que perjudica a las prostitutas.

Por otra parte, los investigadores asumen que la prostitución se ha desplazado, por ejemplo, al sector de las damas de compañía, o servicios de 'escort', para cuyas actividades no se requiere una licencia. Según la organización Rode Draad, este sector tiene mala reputación y no es menos costoso. Sin embargo, cabe preguntarse si este juicio

es acertado, ya que, para su investigación, la organización se limitó a los burdeles legales. Según un informe del Ministerio de Relaciones Exteriores de Estados Unidos, la política holandesa en materia de prostitución fomenta justamente la trata de blancas. Y si bien las profesionales de la industria legal del sexo se quejan de sus condiciones de trabajo, en el sector ilegal éstas son aún más deficientes. En los últimos años, el concejal amsterdams por el partido de los Verdes, Roel van Duijn, ha estudiado exhaustivamente el sector ilegal y la trata de blancas. Pese a que encuentra difícil mencionar cifras exactas, calcula en 10 mil el número de prostitutas que opera en Ámsterdam, de las cuales unos pocos miles lo hacen en la legalidad. En el sector ilegal se puede hablar de régimen de esclavitud, sobre todo tratándose de aquellas mujeres que son víctima de la trata de blancas. Por su parte, el concejal opina que se debe poner fin definitivo a la prostitución, tanto en su forma legal como ilegal.

Al contrario de quienes piensan que la prostitución es una actividad comercial como cualquier otra, Van Duijn opina que, en la práctica, la prostitución siempre ha sido una actividad criminal en la que se desempeñan sobre todo mujeres con un pasado problemático. Además, el concejal señala que se ha demostrado que, con frecuencia, las mujeres que han trabajado como prostitutas sufren experiencias traumáticas.

Al seguir el razonamiento de Van Duijn, se llega inevitablemente al tema de la responsabilidad de los clientes, los puteros. En Alemania se está preparando una ley para castigar a clientes que recurren a la prostitución forzada, y en Suecia se castiga ya recurrir a los servicios de una prostituta. Es decir, que en esos países la prostitución no se considera como una actividad comercial corriente. Pero mientras en Holanda sí se le considere como tal, la condición de la prostituta, legal o ilegal, no mejorará.

NORMES QUE HO REGULEN

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere

Article 1

Objecte de la Llei

1. Aquesta Llei té per objecte actuar contra la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, exerceixen sobre aquestes els qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o els qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència.

2. Aquesta Llei estableix mesures de protecció integral la finalitat de les quals és prevenir, sancionar i eradicar aquesta violència i prestar assistència a les víctimes.

3. La violència de gènere a què es refereix aquesta Llei comprèn qualsevol acte de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat.

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=556001

LLEI 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Article 5

Quart. Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

b) Assetjament sexual.

c) Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

d) Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

Consulta:

<http://portaljuridic.gencat.cat/ca/>

DIRECTIVA 2011/36/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO

De 5 abril de 2011 relativa a la prevención y lucha contra la trata de seres humanos y a la protección de las víctimas y por la que se sustituye la Decisión marco 2002/629/JAI del Consejo (RESUMEN)

Considerando lo siguiente:

(1) La trata de seres humanos es un delito grave, cometido a menudo dentro del marco de la delincuencia organizada, constituye una grave violación de los derechos humanos y está prohibida explícitamente por la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea. Evitar y combatir la trata de seres humanos es una prioridad para la Unión y los Estados miembros

(4) La Unión está comprometida con la prevención y la lucha contra la trata de humanos, y con la protección de los derechos de sus víctimas. Con este fin, se adoptaron la Decisión marco 2002/629/JAI del Consejo, de 19 de julio de 2002, relativa a la lucha contra la trata de seres humanos (3), y el Plan de la UE sobre mejores prácticas, normas y procedimientos para luchar contra la trata de seres humanos y prevenirla (4). Además, el Programa de Estocolmo — Una Europa abierta y segura que sirva y proteja al ciudadano (5), adoptado por el Consejo Europeo, otorga una clara prioridad a la lucha contra la trata de seres humanos. Deben preverse otras medidas como el apoyo a la elaboración de indicadores generales comunes de la Unión para la identificación de las víctimas de la trata de seres humanos, mediante el intercambio de buenas prácticas entre todos los participantes, en particular los servicios sociales públicos y privados

Consultar:

<http://eur-lex.europa.eu/>

NOTICIA: España incumple desde abril la normativa europea para prevenir la trata de seres humanos 20 MINUTOS data 20-11-2013

Tirón de orejas de Bruselas al Gobierno por su negligencia en la prevención de la trata de seres humanos. La Comisión Europea ha abierto un procedimiento por incumplimiento en el que amenaza con llevar a España ante los tribunales después de que hayan pasado seis meses “después de la fecha límite de incorporación de la Directiva

2011/36/UE”. Es decir, que desde el 6 de abril la normativa española en relación a la lucha contra el tráfico de personas no se ajusta a la normativa europea. La Comisión puede decidir en los próximos dos meses si emprende acciones legales contra España. España no es el único país que está incumpliendo la trasposición de esta directiva. La Comisión Europea también ha apercibido a Chipre, Italia y Luxemburgo por esta misma razón “*a pesar de las cartas de emplazamiento enviadas el 29 de mayo de 2013*”, señalan desde Bruselas. Ahora los países incumplidores recibirán dictámenes motivando la apertura del procedimiento por incumplimiento. Una vez pasados dos

meses a partir de ahora, “*la Comisión puede decidir llevar a estos Estados miembros ante el Tribunal de Justicia*”, advierten las autoridades europeas. La directiva de la UE sobre la trata de seres humanos abarca un amplio espectro de medidas para prevenir y combatir la explotación de otras personas. Así, por ejemplo, obliga a los Estados a adoptar cambios en el Código Penal que conviertan en delitos los casos de captación, rapto, traslado, amenaza, engaño, etc. que conduzcan al abuso sobre un individuo. También se reformará la ley para castigar a aquellos que induzcan al tráfico de personas con penas privativas de libertad de hasta 10 años.

Ver más en:

<http://www.20minutos.es/noticia/1982643/0/comision-europea/incumplimiento-espana/trata-seres-humanos/>

Documents per la reflexió, abolició o reglamentació de la prostitució. Aquest es un recull de textos de tota mena i amb diferents idiomes que pretent dues coses: per una banda, reflexionar profundament sobre la prostitució en tots els seus àmbits i, per l'altre, vol ser un testimoni de la feina feta, durant els últims anys, per la Plataforma Catalana de Suport al Lobby Europeu de Dones.